

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér, vasúti állomásokon 12 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Sulyos napok.

Budapest, márczius 5.

Lehet, hogy Auffenberg mögött áll a trónörökös. De az meg bizonyos, hogy Khuen mögött a most aktuális kérdésben ott áll az egész magyar parlament s az egész magyar nemzet. És ha a trónörökös erős támaszték a közös hadügy-miniszternek, de a magyar miniszterelnöknek is elég erős támaszték az egész magyar parlament s az egész magyar nemzet.

Mit jelent Khuen-Hédervárynak a most kitört konfliktusban az a szerencsés lépése, melylyel saját pártján kívül a Kossuth-pártot is megnyugtatta: az most fog csak kiderülni. Jelenti számára azt, hogy biztosítva van minden eshetőség ellen. Ki van zárva, hogy a nemzeti irányban tanusított állásfoglalása után bárki is vállalkozzék kormányalakításra kevesebb nemzeti garanciával, mint ő. Ki van zárva, hogy akadjon akár a többségben, akár a többségben kívül férfit, aki vállalni merje a kabinetalakítást az a bélyeggel, hogy meghajolt Auffenberg ur akarata előtt s elismeri Auffenberg ur diktátori szerepét a magyar parlament legbensőbb ügyeiben. Még ha akadhettek volna eddig politikusok, akik a békét inkább keresték volna a választójog, mint a katonai koncessziók alapján: Auffenberg ur kerékkötése ezekre nézve is lehetetlenné tette, hogy bármit is megkísértsenek, mielőtt az illetéktelen osztrák beavatkozást vissza-

nem verte. A Khuen-kormányra nézve tehát a Kossuth-párttal való megállapodás azt jelenti, hogy ügye nemzeti ügyggyé lett.

Vizsont mit érne ilyen körülmények között a koronának, ha két fej közül inkább az Auffenbergét mentené meg? Auffenberg csak nem jelenti a véderő-reform biztosítását a magyar parlamentben! Ellenkezőleg. Auffenberg diadala egyértelmű lesz azzal, hogy a magyar parlament a véderő-reformot nem intézheti el. Miért? Mert eddig volt a véderő-reformnak a magyar parlamentben többsége, csak a többségnek nem volt még módja a reform elintézésére. Ha azonban Khuen és kormánya áldozatául esik Auffenberg aknájának, akkor a véderő-reformnak többé még csak többsége sem lesz a magyar parlamentben. A munkapárt nyíltan és határozottan lekötötte magát a Kossuth-párttal való megállapodáshoz s nem képviselheti, annál kevésbé szavazhatja meg azt a reformot, melynek keretében Auffenberg ur miatt nem állhatná a Kossuth-párttal szemben vállalt kötelezettségét. Mihelyt tehát a korona a Khuen-kormány elejtésével akarja elintézni a konfliktust, erkölcsi lehetetlenséggé válik a többségnek, hogy a véderő-reformot képviselje. Khuen szellemében képviselhetné, Auffenberg ur szellemében nem képviselhetné.

Persze Bécsben most is abban szeretnének reménykedni, hogy a többség elfogad minden miniszterelnököt, akit a nyakára küldenek. De ez a reménység

ezt mindkét lábára sántít. Mert először nem akad miniszterelnök, aki Khuennél olcsóbb áron vállalja a megbízatást és másodsor a többség nem is lesz hajlandó valami olcsóbb ajánlközöt a nyakára ültetetni. A munkapártban s talán a munkapárton kívül is lehetnek tegnapig titkos aspiránsok, de mihelyt a Khuen-kormány ügye nemzeti ügyggyé lett s mihelyt a többség arra az elhatározásra jutott, hogy nem engedi magát leltári tömeg gyanánt felhasználtatni: a titkos aspiránsok is meg fogják gondolni, hogy vállalkozzanak-e a czéltalan, teljesen hiábavaló próbálkozásra. Már pedig a többség ezuttal megemberelte magát s lekötötte magát a Kossuth-párttal történt megállapodáshoz, határozottan tiltakozik a neki imputált leltári szerep ellen. Bécsnek tehát látnia kell majd, hogy az elejtett Khuen helyébe csak más Khuent kaphat, aki szintén nem adja alább s hogy a lenézett többség Khuen helyébe csak más Khuent fogad el, aki szintén állja a Kossuth-párttal való megállapodást.

Mi történhetik tehát? Ha a kitört konfliktusban holnap vagy holnapután Khuent ejtenék el, megint csak kénytelenek lesznek Khuenhez fordulni. Nincs és nem lehet más posszibilis politikus, csak az, aki legelsősorban körmére koppint az illetéktelen osztrák beavatkozásnak. Az Auffenberg-bélyeggel senkisé lehet kormányképes. Próbálkozhatnak és ölhetik hiába az időt, de a végén vissza kell térniük ahoz az egyetlen megoldás-

A pap autója.

Írta: Somlyó Zoltán.

(Utánnyomás illus.)

A fiatal pápai praelátus vörös autón nyugalt a fehér, szelid piazzán. Vékony, aranycsiptetője mögött széles gyönyörűséggel szívta a koratavaszi illatokat. Az olasz fák az utszelen fanyar-édes nedveket páráztak magukból, fehérszínű báránylegerek csipkedték meg a mélyen kékszinű ég testét, az autó úgy száguldott, olyan sima rugalmassággal, mintha valami angyal odafönt az égen a szárnyai melegével fűtött volna egy titokzatos isteni rugót, amely a hatalmas hiborszinű járműnek az erejét szítja.

Egészen az angyalok közt érezte magát az ifjú pap, a számtalanszor kitüntetett, nagyjövőjű pápai segéd és amint így teljesült elégedettségben siklott végig Róma utcáin, egyszóval elhamvadt a lelke mélyén a kemény forradalmi erő, amely annyi elszánt-ságra buzdította más és más annyi jóakaratu feddésre adott alkalmat és okot a szentszéknek. A praelátus közeli rokonságban állt egy finomlelkű és nagytekintélyű püspökkel, a pápa gyermekkori barátjával és testvérével az urban s így, míg egyrészt vérségbeli hivatása lett a pápi pálya, másrészt sok jóakarattal találkozott a szent és puritán szigorúság részéről. Egyidőben például könyvet nyomtatott a pápi szerelem fenséges

martyriumáról, félremagyarázhatatlanul saját életét és kinlódását tárva föl az éhes és kíváncsi világnak, amely husz kiadás forgalomba hozatalát tette szükségessé a kiváló intelligenciával, megható erővel és különös, egyéni nyelvezettel megírt munka rohamos elkapkodásával. Állítólag őszentsége mahagóni asztalára is jutott egy példány, egy hófehér szattyánbőrbe kötött példány, széles, vörös, préselt kerettel és bent a könyvben, bizonyos, fontos passzusoknál piros és fekete olvasójelekkel, sulycs selyemszalagokból, hogy a munka gyorsabban áttekinthető legyen. A könyv persze álnevet hordott és csak a huszadik kiadás után sütötte ki egy élesszemű és forrószímatu újságíró, hogy ki rejtőzik az álnév mögött. Akkor a tehetséges ifjú pap válogatott büntetést kapott, zárandoklást és egyéb ilyen változatokat, de a nagybátyja, a püspök, mint némelyek beszélték, titkos és biztató levélben halálkodott fiatal rokonának a bátorságáért és lelki gyönyörűségeért, amelyeket a szokimondó mű szerzett neki.

Mostanában a praelátus már régebbi idő óta meghiggadtan élt, lehülve és szétmállva fölös energiákban, amelyeket csak az egész ifjú vagy a már elvirított test produkál. Végezetül már bele is unt a magános munkába, amelyet ezek helyett üzött. Belátta, hogy Krisztus ereje fonséges csodák helyett is sokszor hiába csorgott vére közt, belátta, hogy a boldoguláshoz Krisztusnál

többnek, vagy sokkalta kevesebbnek kell lenni. És, amennyit a világ és az érett dolgok, fejlett értelmű jelenségek a megváltó születése óta nőttek is, amennyivel így tehát ő maga is szinesebb szemű volt a keresztrefeszítetté, annyit visszafelé számítva ő le-mért egy bizonyos ponttól, a lelki kielégülések pontjától kissé elferdült és visszás élete mértékén és, habár kissé felszínesen is, de nyugalmat lelt a pápi nyugalomban. A reverendát plátói szerelmmel szerette és fölényes uralommal viselte karcsu alkatán; életet és halált minden esudálat nélkül, a nő ellenben a férfi minden lehető csudálkozásával vette. Veleérezett a katolicizmus fensé-gével, de esontvázat halála utánra szerette volna egy muzeum kristályszekevényében tudni, tiündökölve az izmos és fonségesen misztikus esontszerkezet régi dicsőségeiben és fényeiben.

Ilyen férfiu volt a fiatal pap, aki a koratavasban reggelen vörös autón hajtatott a holdfényszerűen fénylő piazzán, átszelle-mülve az erősödő erők és megújhdások illa-taiban. Nővérét ment látogatni, egy butor-gyáros öreges feleségét, akivel legjobban meg tudta magát értetni és akinek egyné-mely barátinője alázatos és forró tisztelettel szokta őt figyelni és hallgatni.

És, amint robogott a gépkocsi, egy szük viccolo sarkán, a fordulánál robajszzerű zök-kenéssel megállott. Az elülső üvegablakokat benyomta valami idegen tompa tárgy, vagy

hoz, mely lehetséges. Khuennek, aki a minimális nemzeti kívánságok mellé állott, e kritikus napokban nem akadhat versenytársa. Kevesebb senki sem jöhet. Vagyis, az elejtett Khuen-kormány helyébe megint csak a Khuen-kormányt lehet választani. Ha mást választanak: egy óráig se tarthatja magát. Ha pedig csak a Khuen-kormány tarthatja magát: mit érnek az elejtésével? Ezt még meg fogják gondolni a döntés órájában s ismervén a budapesti helyzetet, meg merjük jósolni, hogy amennyiben a miniszterelnök fel is vinné a kormány lemondását, a korona megint csak Khuent nevezheti ki. Mehet, mint lemondott miniszterelnök, de mint újra kinevezett miniszterelnök jöhet csak vissza. A helyzet az osztrák perfidia kegyelméből úgy alakult, hogy Khuen mögé kellett állnia az egész nemzetnek s nincs más posszibilis álláspont, csak az övé.

Sulyos napok előtt vagyunk, de csak napokról van szó. Nehány nap is elegendő lesz, hogy odafenn meggyőződjenek a helyzet kényszeréről. A helyzet kényszere pedig erősebb lesz, mint Auffenberg és protektora.

Budapest, márczius 5.

A képviselőház ülése. A képviselőház holnap délelőtt tíz órakor ülést tart. Napirendre a véderőjavaslat általános tárgyalását tűzték ki. Esetleges interpellációk is lesznek.

Magyarellenes támadás a Reichsrathban. A Reichsrath mai ülésén az ülés berekesztése előtt dr. Prodan az elnökhöz intézett kérdésben megjegyezte, hogy a magyar miniszterelnök Polónyi interpellációjára válaszolva, az összes horvát országok jogpártjainak 55 képviselő által aláírt és az uralkodóhoz intézett memorandumról egy miniszterhez méltatlan módon nyilatkozott, amennyiben azt papirkosárba való írásnak nevezte. Szólv kérdezi az elnököt, *hogyan kívánja kvalifikálni a magyar miniszterelnöknek ezen eljárását egy elnyomott népnek az uralkodójához intézett ünnepies nyilatkozatával szemben.* Az elnök kijelentette, hogy holnap fog a feltett kérdésre válaszolni.

mi; első pillanatra nem is lehetett tudni, csak a másik perczben látszott, hogy egy lónak a bus és véres feje. A pap autója összeütközött egy bérhintóval. A fordulónál történt a baj, az utca torkolata szűk volt, a soffőr talán nem trombitált eléggé vagy jókor: borzasztó baj történt. A hintó rudja belefuródott a gépkocsi elejébe, a hintó féldoldalra borult és belőle egy lila csipkékben és selyem schawlbán rejlő nő zuhant ki, a járda szélére. Az első, megdöbbenő pillanatok után aztán a másik, épen maradt oldalra kiszállott egy kapitány, egy magyar huszárkapitány. Először a ruháját simogatta rendbe, a sapkáját a kabátja ujjával megtörülgette és aztán odaszaladt a földön fekvő nőhöz, aki félájultan feküdt, sirva, egyik lába erősen begömbölyve a csipkék fürgetegében fennakadva. A siralmas helyzetbe jutott nő magyar énekesnő volt, egy pesti orfeumból, szép és kövérkés, rózsás ifjúságban; a kapitánnyal amolyan önhatalmu nászutasféle ügyben jártak Rómában, ahova tulajevőleg annyi ut vezet. A férfi fehérkeztyűs kezével a nő karjához nyult és egy ural, finom mozdulattal talpra akarta állítani. De sehogy sem ment. A nő nem bírta megmozdítani egyik lábát. Ekkor már esődület kerekedett a színhelyen.

Az autó épen maradt, csak az ablakai zúzódtak össze. A szilánkok egyike a pap homlokának esett és jelentékeny sebet ütött. A fiatal főtisztelendő hidegvérrel fogadta a dolgot, zsebkenőt vett elő és azt erősen rányomta a halántékára. A nagy zürzavarban

Kormányválság küszöbén.

Berchtold, Auffenberg, Khuen kihallgatása.

— **A hadügyminiszter föltétlenül távozik.** —

Potiorek lesz az új hadügyminiszter.

Hírek a politika világából.

Budapest, márczius 5.

A politikai helyzet teljesen kiéleződött s most már nem következhetik más, mint az összeszabonyoltott kérdések radikális megoldása. Valakinek buknia kell: vagy Auffenberg hadügyminiszternek, aki már a delegációban elvesztette a többség bizalmát s azóta, mint a trónörökös exponense, a magyar kívánságok kerékkötője lett, — vagy gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök meg, aki a Kossuth-párttal kötött kompromisszummal áll vagy bukik. Érdekes és jellemző, ahogy a kormányhoz közel álló „P. Lloyd“ esti lapja így festi meg a helyzetet:

„Ebben a pillanatban válság még nincs ugyan, de váratlanul bekövetkezhetik. Nagyon könnyen megtörténhetik, hogy a korona döntése után gróf Khuen-Hédervárynak és társainak nem marad egyéb választása, mint hogy levonja a következtetést. Ismétljük: eddig még nem jutottak a dolgok. A fordulat azonban korábban megtörténhetik, mint ahogy még ezelőtt huszonnégy órával is hiszni lehetett volna.“

A szituáció ugyanis most az, hogy a miniszterelnök vállalt obligójához ragaszkodik. Már Bécsben nem ment bele semmiféle érdemleges tárgyalásba s még kevésbé akar itt Budapesten változtatni a történet megállapodásokon. És ezekhez ragaszkodik a kabinet is, a munkapárt is. Ha tehát odafönt nem enyhül meg a rideg magyarellenes felfogás, akkor a miniszterelnök csütörtökön át fogja nyújtani a királynak a kormány lemondását, amelyet ma elhatároztak és holnap aláírásukkal is megpecsételnék az összes miniszterek. Nincs kizárva, hogy a magyar kormány demisszióját meg fogja előzni Auffenberg hadügyminiszter visszalépése, akinek utódja alkalmasint Potiorek gyalogsági tábornok lesz. Ez a személyesere azonban még nem jelent semmit, mert ha az

új hadügyminiszter is Auffenberg politikáját vallja, akkor ez a krízist egyáltalán nem csökkenteni.

Magyar politikai körökben biznak abban, hogy az uralkodó nem fogja elejteni Khuen-Héderváryt, már csak azért sem, mert most alkalmas utódot helyette nem is találja. Legvalószínűbb tehát, hogy a korona a kabinet lemondását nem is fogadja el, de ha elfogadná rövidesen kényeztetné újra kinevezni, mert látnia kellene, hogy az egész közvélemény a nemzeti ügyet képviselő kormány mögé sorakozik. De föltéve, hogy odafönt mégis kísérletezni akarnának új férfakkal, azok sem vállalhatnának más alapon kormányt, mint amit a mostani vall. A személycseré tehát ez esetben sem vezetne célhoz. Természetesen, ha a kormány lemondását elfogadná a király, Khuen akkor is ideiglenesen tovább vezetné az ügyeket, de parlamentáris kormányt többé nem tekintené magát ez a miniszterium s a válság megoldásáig el is napoltatná a parlamentet. A politikai tippelők Lukács Lászlót, Berzeviczy Albertet és Láng Lajost, sőt egyesek Wekerle Sándort és gróf Andrássy Gyulát emlegetik Khuen-Héderváry utódjaiként. Mindez azonban csak merő kombináció, mert a helyzet csak a miniszterelnök csütörtöki audienciája után fog tisztázódni.

Híreink itt következnek:

A külügyminiszter kihallgatása.

Mint Bécsből nekünk telefonozták, a király ma délután kihallgatáson fogadta gróf Berchtold közös külügyminisztert és az audiencia szokatlanul hosszú volt. Kétségtelen, hogy ez a kihallgatás szoros összefüggésben van a magyar válsággal. Berchtold volt az, aki első ízben ismertette és közvetítette legfelső helyen a magyar kormány álláspontját s ugyancsak ő résztvett a tegnapi Bilinski-féle közös megbeszélésben is. A külügyminiszter audienciája Auffenberg és Khuen-Héderváry küszöbén álló meghívata előtt kétszeres fontossággal bír, mert a külügyminiszter véleménye mindig döntő befolyással szokott lenni az uralkodó elhatározására.

kető énekesnő jajgatva, erőltetett finomkodással rebegette:

— O, köszönöm, tisztelendő ur. Jaj, jaj, végem van, mon capitain... És érzett az ajkaj öntudatlan mozdulatain, hogy ez: összes francia tudása.

A kapitány most a soffőr által fölbrántott ajtón besegítette a nőt az autóbába. A puha, széles ülésen szinte végigdől a szerencsétlen és most már egész őszintén és vinnyogva zokogott. Az átellenes ülésen a kapitány feszengve ült, mellette szerényen, meghuzódva, erősen vérező homlokkal a pap. A reverendáján is széles, bordó vonal, a ráfolyt vértől.

Robogtak a hoteljük felé. A három ember, de különösen a két férfi, cseppet se éreztek egymás iránt, inkább taszították egymást indulataikban. A kapitány a baleset következményeit és leendő kellemetlenségeit mérlegelte, összeszorított fogakkal bámulva maga elé. Majd, amikor a nő nagy fájdalommal karjait fölvetette, a kapitány, hogy valamiképp honorálja ezt a fájdalmat, lehajolt és kezét esőkölt a nőnek.

A papot erre hirtelen undor fogta el. Legjobban szeretne volna kilökní a kapitányt, a szigoruan standesgemaess tisztet, aki kezét esőkölt annak a nőnek, akinek a lába törött ki s aki még hozzá a barátnője is, a sze...

De aztán a nővére gondolt a pap és a társaságra, amely már bizonynyal érdeklődve várja őt...

nem akart mutatkozni eleinte, de később rápillantott a szerencsétlenül járt nőre, lelkiismeretfurdalást érzett. Kiszállott tehát, bár tulontul feszélyezte az, hogy reverendában van és fölajánlotta a szolgálatait, részvétét fejezvé ki. A kapitány leplezetlen ellen-szenvvel nézett végig a papon, amíg bemutatkozott. De a nő, bár sziszegett és hideglelősen vaczogott az utczakövön, most megfeszített erővel igyekezett föltápáskodni és még moslyogni is próbált. Szegény, nem rajta mult, hogy egyik se sikerült neki: a zuhanásban kitörött a ballába.

A kapitány és a pap végül is kétoldalt föltámasztották a szegényt. Riadtan és álmélkodva nézett körül, majd negéyzett előkelőséggel, leverten mondta:

— Kitortem a lábam, mon capitain!...

A tiszt kelletlen udvariassággal tartotta a nő könyökét és teljesen meggyőződés nélkül vigasztalta:

— Dehoggy törte, hova gondol! Jelentéketlen fizamodás lesz, szerencse, hogy nagyobb baj nem történt. (És itt nyilván magára gondolt.)

De a pap, akit e pillanatban már mélyen meghatott a törött lábú nő és aki már kissé — mi tagadás benne — türelmetlenkedett nővére és annak barátnői miatt, praktikus és hideg igyekezett lenni és fölajánlotta a szerencsétlenül járt hölgynek és kísérőjének az autóját. A kapitány zavarosan viselkedett, akár csak valami újdonsült tiszthelyettes a század vezényletében és hideg köszönetet mondott. A fájdalmában szimpatikus, rész-

Héderváry és Bilinski.

Gróf Héderváry Károly miniszterelnök és Hazai Samu honvédelmi miniszter ma reggel 7 óra 45 perczkor Bécsből ismét Budapestre érkeztek. A miniszterelnököt ma délután meglátogatta Lukács László pénzügyminiszter a miniszterelnöki palotában és hosszabb ideig tanácskozott vele. A miniszterelnök ezután a képviselőházba hajtatott, ahol gróf Zichy Jánossal és gróf Tisza Istvánnal folytatott hosszabb tanácskozást.

A magyar kormány mindent megtesz, hogy még az utolsó napokban is a maga álláspontját juttassa érvényre. A magyar kormány köréből Bécsbe érkezett hírek szerint Khuen is tudja azt, hogy két álláspont áll egymással szemben, de ez ellentétnek más megoldását is lehetségesnek tartja, mint saját kormányának lemondását.

Egyik volna a közös hadügyminiszter lemondása és a tegnapi diner után, melyről Auffenberg tüntetőleg távol maradt, itt mértékadó helyekről is azt hallottuk, hogy a hadügyminiszter és a magyar kormány együttműködése most már lehetetlen és vagy Khuennek kell távoznia, vagy Auffenbergnek. Vannak azonban olyanok, akik még ma is kompromisszumtól várják a válság megoldását. A két másik közös miniszter, gróf Berchtold és Bilinski fáradoznak leginkább ebben az irányban.

Berchtold tegnap először fogadta Stürgkh, aztán Khuen látogatását. Több reményt nyújt a kibontakozásra Bilinski közvetítése. Bilinski tegnap közölte a két miniszterelnökkel, hogy egy formulát készített a válság elintézésére. Ezt a formulát megszóvegezve átadta a magyar miniszterelnöknek, aki azt Budapestre vitte, hogy minisztertársaival és esetleg a Kossuth-párt vezetőivel megismertesse és annak alapján kísérelje meg a kibontakozást.

E formulát még titokban tartják. Állítólag arról van szó, hogy a tervezett rezolúció második pontját megváltoztatassák. A második pont ellen főképpen az a kifogás, hogy homályos fogalmazása miatt az magyarítható ki belőle, hogy a korona akkor sem hívhatja be a tartalékokat és a póttartalékokat, ha a magyar parlamentben egy obstrukció akadályozza meg az ujonczjavaslat tárgyalását. Bilinski e pont új szövegét hozta javaslatba. Kétségtelen, hogy ha Bilinski formuláját Budapestben nem fogadják el és más módon sem sikerül a ki vezető utat megtalálni, akkor Khuen benyújtja lemondását a királynak. (Félhivatalosan megczafolják azt, mintha Bilinskinék közvetítő indítványa lenne.)

Utóvarj körökben rossz jelnek veszik a trónörökös elutasítását. A trónörökös ezzel állítólag azt akarja demonstrálni, hogy ő ismert álláspontján nem változtat és alkalmat sem akar adni arra, hogy néha ez irányban valaki is közbenjárjon.

Döntés a kormány — ellen?

A „Neue Freie Presse“ értesülése szerint a király döntése a magyar politikai válság ügyében talán már huszonnégy óra belül fog bekövetkezni. Határozottan tartja magát az a hír, hogy a király a magyar kormány álláspontja ellen fog dönteni. Erre azután beáll a formális kormányválság, a Héderváry-kabinet benyújtja lemondását, amelyet a király el fog fogadni. Gróf Héderváry miniszterelnök visszautazott Budapestre, hogy közölje minisztertársaival bécsi útjának eredményét. A magyar miniszterelnök valószínűleg szerdán ismét Bécsbe fog utazni, s ha addig valamelyes fordulat nem történik, kitér a formális kormányválság. Fordulat pedig csak akkor volna lehetséges, ha gróf Hédervárynak sikerülne a Kossuth-párttal szemben vállalt kötelezettségei alól szabadulnia. Hogy ki lesz gróf Héderváry utóda, ez irányban még teljes bizonytalanság uralkodik; emlegetik Lukács László és Wekerle Sándor nevét.

A „Reichspost“ jelentése szerint gróf Héderváry bécsi útjának eredménye teljesen negatív. Megtudta Bécsben, hogy a felségjogok tekintetében nincs kompromisszum. A magyar miniszterelnök, ha észinte és lojális akar lenni, közzölni fogja a magyar pártokkal, hogy

igéreteinek megtételére nem volt jogosítva és hogy tett ígéreteit beváltani nem képes.

Auffenberget elejtik.

A prágai „Union“-nak jelentik Bécsből: Auffenberg hadügyminiszter már levonta helyzetéből a konzekvenciákat s ez az oka annak, hogy tegnap nem jelent meg Bilinski ebédjén. Azt hiszik, hogy Auffenberg hadtestparancsnokságot fog kapni. Az a hír, hogy Auffenberg már a legközelebbi delegációk előtt sem fog megjelenni, a hadügyminiszternek a magyar kormánnyal való jegyzékváltására támaszkodik. Mihelyt a hadügyminisztert a további tárgyalásból kikapcsolják, valószínűen Magyarországon is kedvezőbb fordulat fog bekövetkezni. Bilinski megtette Hédervárynak az első szolgálatot; vajjon Stürgkhnek tette-e szolgálatot, azt csak a jövő fogja megmutatni, de egyelőre kétséges. Osztrák kormánykörökben azt mondják, hogy Héderváry diadala még nem teljes, mert még hátra van az osztrák kormánnyal való megegyezés.

Mint Bécsből jelentik, parlamenti körökben a vitaközésként egyetlen tárgya a két kormány és a hadügyminiszter között fenforgó ügy. Több helyről jelentik, hogy a kérdés nem annyira Stürgkh és Héderváry között bonyolódik, hanem gróf Héderváry és Auffenberg hadügyminiszter között s ezeknek az ügye annyira elfajult, hogy most már valósággal párbaj jellegű. Auffenberg elfogadta Bilinskinék tegnapi meghívását s megígérte, hogy elmege a közös pénzügyminiszter ebédjére. De Auffenberg a magyar kormányhoz intézett kérdéseire tegnap kapta meg a hivatalos választ s ezenkívül bizonyos személyektől magánértesítést kapott s erre a két dologra az ebédől való távolmaradásával válaszolt. Az utóbbi értesítésből azt is megtudta, hogy gróf Héderváry indítatva írta meg, hogy a legilletékesebb helyen megvilágítsa a hadügy kormányzatnak ebben a dologban követett eljárását. A viszonyokkal ismerős emberek azt mondják, hogy Auffenberg nem határozta volna el magát erre a szinte sértő lépésre, ha előbb a trónörököstől táviratban utasítást nem kért volna.

A hadügyminiszter a királynál.

Mint Bécsből telefonálják, lovag Auffenberg közös hadügyminiszter holnap kihallgatáson jelenik meg a felség előtt. A kihallgatást a póttartalékok behívására vonatkozó házhátározattal hozzák összefüggésbe. A „Zeit“ ehez azt a megjegyzést fűzi, hogy amennyire a kormány körében informálva vannak, kizárt dolog, hogy Ausztriában bármiféle magyarázatot elfogadjanak a véderőjavaslatok 43. szakaszához.

Budapestben ma az a hír terjedt el, hogy Auffenberg távozása körülbelül befejezett tény, még az esetre is, ha a Khuen-kabinet megy, de még inkább, ha megmaradhat. Utódjául Potiorek Oszkár gyalogsági tábornok, Bosznia tartományi főnöke van kiszemelve. Ez már tegnap így állott, aminek bizonyossága, hogy Bilinski dejenauer-jén, amelyre a két miniszterelnök s a közös miniszterek voltak meghíva, Auffenberg nem jelent meg, ellenben Potiorek igen, aki leendő kollégáival már meg is tanácskozta a helyzetet. Ugy lehet, hogy Auffenberg már a holnapi audienciáján beadja lemondását.

Politika a folyosón.

A képviselőház ülése csendesen folyt, annál érdekesebb volt azonban a folyosó, ahol a politikai válságról beszéltek minden csoportban s a legkülönbözőbb kombinációk kergették egymást.

Nagy feltűnést keltettek a folyosón gróf Apponyi Albert tanácskozásai. Gróf Apponyi András Gyulával tárgyalt hosszasan, tanácskozás közben visszament az ülésterembe, törvénykönyveket vett elő, jegyzeteket csinált, azután kiment és folytatta a tárgyalást Andrássyval. Azt beszéltek, hogy Bilinski közös pénzügyminiszter formulája körül forog a tárgyalás, amelyvel Bilinski a két kormány között békét akar teremteni. Arról, hogy a

kormány a Kossuth-párttal újabb tárgyalásokat kezdene, nem tudnak semmit.

Gróf Andrássy Gyula egy nagyobb folyosói csoportban így nyilatkozott:

— Nem értem az osztrák körök magatartását. Nem tudom elképzelni, milyen okoskodás vezetheti őket. Tiszta dolog, hogy Magyarországon nem akad aktív államférfi, aki a tartalékok behívása ügyében házhatározat nélkül kabinetalakításra vállalkoznék. A munkapártnak most helyt kell állni, hogy enélkül senki se vállalhasson kormányt. Ha ezt Bécsben látják és kétségtelenné válik, hogy a bécsi érdekek szempontjából annyira megbízható munkapárt egy pár exponált osztrák politikus magatartása miatt krízis elé kerül, akkor ők is belátják, hogy az egyetlen megoldási mód az, amit Khuen akar.

Eire Darvay Fülöp megjegyezte:

— Biztosíthatlak, kegyelmes uram, a munkapárt, mint egy ember áll meg azon a ponton, amit Khuen kijelöl. Közülünk nem kínálkozik olcsóbb ember.

Gróf Károlyi Mihály ezt mondta:

— Tényleg, úgy látom, más megoldás nincs, mint amit Khuen ajánl.

A szomorkodó munkapártiakat egy óra felé pillanatnyi nagy öröm érte. Szüllő Géza érkezett meg a folyosóra s nagy csoport előtt ezeket jelentette ki:

— Uraim, most jövök a miniszterelnöki palotából. Hát kérem, sem lemondani nem fog a kormány, sem elnapolás nem lesz. Ezt befejezett és pozitív bizonyosság gyanánt közölhetem. Délután öt órakor a kormány miniszteri értekezletet tart s talán még ma éjjel visszautazik Khuen Bécsbe.

Egy kérdésre még ezt tette hozzá Szüllő:

— A kormány és a Kossuth-párt közt egyáltalán nincs differencia. Sem a kormány és a korona közt. Vannak azonban Bécsben erők, melyek a magyar állásponttal szemben érvényesülni akarnak. S ezeket mi érvényesülni nem hagyjuk. Ez a helyzet...

Gróf Tisza István volt miniszterelnök így nyilatkozott a konfliktusról:

— Szerintem itt félreértés forog fenn. Azt hiszem, hogy Ausztriának ezuttal sem joga nincs beavatkozásra, sem csak az aggodalomra. A póttartalék behívásáról szóló törvény interpretálását Magyarország az 1867-iki törvényben önmagának tartotta fenn, ez tehát belső ügye Magyarországnak. A kérdéses interpretáció nem alkalmas arra, hogy odaát aggodalmat keltsen; az osztrák közvélemény és az illetékes tényezők tehát jól tennék, ha iparkodnának eloszlatni a fenforgó félreértést, mert különben minden 67-es regimet lehetetlenne tennének Magyarországon.

A szélső ellenzékiek csoportjában Justh Gyula ezeket mondotta a helyzetről:

— Engemet nem lepnek meg a bécsi hírek. Egészen természetesnek találom, hogy Khuen lemond és lemondását el is fogadják, hiszen aki az ország közállapotait így feldulta, annak már régen távoznia kellett volna helyéről.

A kabinet lemondás előtt.

Ma délután öt órakor a miniszterelnökség palotájában miniszteri értekezlet volt, melyen gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök elnökléte alatt a kabinet összes tagjai vettek részt. A miniszterek értekezletén a fenforgó politikai kérdések beható tanácskozás tárgyai voltak. A miniszterelnök valószínűleg legközelebb ismét Bécsbe utazik. A miniszteri értekezlet háromnegyed hét órakor ért véget.

A kormányhoz közel álló forrásból kapjuk a következő megbízható értesüléseket:

A kabinet ma még nem tartott formális minisztertanácsot, csupán eszmecsere folytatótt a helyzetről, amelynek teljesen válságos voltát megállapították. Khuen-Héderváry részletesen tájékoztatta társait bécsi utjáról s észlelt tapasztalatairól, elsősorban arról az afforról, amelyet bizonyos oldalról előkészítettek az 1888. XVIII. t. ezikkre vonatkozó rezolúció miatt. A miniszterelnök legfelső helyen is kifejtette, hogy ez a rezolúció egyáltalán nem

esorbitja a felségjogokat, sőt bizonyos mértékben tágitja s hozzáfűzte, hogy a maga részéről föltétlenül ragaszkodik a Kossuth-párttal kötött megállapodásokhoz, amelyeket ha megtartani nem volna képes, úgy kénytelen volna a kabinet lemondását benyújtani. A király főntartotta magának a döntést s utasította Khuent, hogy tárgyaljon az illetékes közös, osztrák és magyar tényezőkkel. Odafönt a miniszterelnök a közös és osztrák minisztereket a maga igazáról igyekezett meggyőzni s utalt arra, hogy mily veszedelmeket hord méhében Ausztria magyarellenes állásfoglalása. Budapesten azonban nincs mit tárgyalnia, mert a miniszterelnök föltétlenül állja a kompromisszumot s így semmi oka sincs akár Andrássyt, akár Kossuthot, akár Apponyit fölkeresni avégből, hogy ők engedjenek vagy változtassanak a megállapodás eredeti szövegén. A miniszterelnök végül odakonkludált, hogy amennyiben odafönt élencé dönténének, nincs más tennivalója a kabinetnek, mint a lemondását benyújtani. A miniszterek teljes mértékben osztoztak Hédervány felfogásában s legmesszebbmenő szolidaritásukról biztosították. Holnap alkalmasint megtartják a formális miniszteri tanácsot is, amelyen kedvezőtlen döntés esetére aláírják a lemondási kérvényt. Ezzel utazik azután holnap este a miniszterelnök Bécsbe és csütörtökön ki-hallgatásra megy a Burgba.

Tüntet a munkapárt.

A nemzeti munkapárt körhelyiségét ma este teljesen megtöltötték az összegyűlt párttagok. A kormány tagjai közül megjelentek a pártban gróf Khuen-Hédervány Károly miniszterelnök, Hazai Samu honvédelmi miniszter, Székely Ferencz igazságügyminiszter, továbbá Návay Lajos a képviselőház elnöke, Beöthy Pál és Jankovich Béla alelnökök és az összes államtitkárok, valamint gróf Tisza István.

Mielőtt a miniszterelnök megérkezett, aki a miniszteri értekezlet után még egy ideig palotájában maradt, Tisza vitte a főszót a körben. Csoportról-csoportra járt s jelket öntött az emberekbe, mondván:

— Nekünk most egy kötelességünk van: feltétlenül s megingás nélkül kitartani vezérünk, a miniszterelnök mellett, aki most az egész magyar nemzetet képviselte Bécsben. A régi szabadelvűpárt legszebb hagyományai közé tartozott, hogy nem személyekért, hanem elvekért küzdött s ezek mellett minden körülmény között kitartott. Ezuttal is egy nagy elvről van szó, amelyet most Khuen-Hédervány testesít meg, tehát mellőle tágitanunk nem szabad.

Később Tisza, látván az általánosan felcsigázott hangulatot, a terem közepéről formális beszédet is intézett a párt tagjaihoz s közülbelül ezeket mondotta:

— A bécsi körök aggodalmainak semmi alapjuk sincs s ha a kormányval szemben most érvényesíteni tudják felfogásukat, akkor itt lehetetlennek teszik ezzel a 67-es regime föntartását. A póttartalékosokra vonatkozó határozati javaslat nem a munkapárt gondolata s programpontja, de a miniszterelnök alkotmányos érzésétől vezetettve hozzájárult ahhoz, tehát nekünk, mindannyiunknak szintén készségesen el kell fogadnunk s ki kell tartanunk úgy amellet, mint a kormány mellett. Fejérvány miniszterelnöksége idején nem volt 67-es többség s így ő neki a maga felelősségére kellett vállalnia a póttartalék behívását s vállalhatta is a felelősséget, mert egy rendkívüli helyzet állott elő. De most van 67-es többség s ennek ügyelnie kell arra, hogy a tör-

vény helyesen magyaráztassék, s ne hogy egy helytelen törvényt magyarázat jogszokásává váljék. Ismétlem, nekünk most egy nagy és szent kötelességünk van: szilárdan kitartani vezérünk, a miniszterelnök mellett!

Tisza beszéde természetesen általános feltűnést keltett s igen jó benyomást gyakorolt.

Hédervány miniszterelnök félkilencz órakor érkezett a pártkörbe. Belépésekor az összegyűlt párttagok percekig tartó üljénzéssel és tapsal fogadták. Ez a demonstráció már Bécsnek szólott, s nagyon hasonlított ahhoz a lelkesedéshez, amely Wekerlét vette körül bukásakor a szabadelvű pártkörben, az egyházpolitikai harcok idején.

A párt tagjai este kilencz órakor a Hungáriába mentek rendes heti pártvacsorára. A párt tagjainak egy része: így Beöthy László kereskedelmi miniszter, gróf Serényi Béla földmívelésügyi miniszter, gróf Tisza István és még többen Marx Jánoshoz, a magyar államvasutak igazgatójához mentek estebédre.

A Justh-pártkörből.

A Kormányválságról elterjedt hírek és különösen a miniszterelnök legközelebbre tervbe vett bécsi utazása, valamint az annak nyomán várható fejlemények foglalkoztatták az este folyamán igen nagy számmal fennjárt képviselőket, akiknek körében a függetlenségi párt elnöksége részéről Justh Gyula és Holló Lajos, a pártönkivüliek vezetősége részéről Egyri Béla elnök időztek fenn hosszabban. Részletesen és behatóan vitatták meg az eshetőségeket, amelyek a kabinetkrisis nyomában járhatnak. — A parlamenti küzdelem továbbfolytatása és a legközelebbi napok taktikájának megbeszélése a vitarendező-bizottságot is foglalkoztatta, mely a párt elnöki szobájában ült össze az este bizalmas tanácskozásra. Elhatározták, hogy holnap nem indítanak jegyzőkönyvi vitát, hanem a Pályi-afféért teszik szót, aminek kapcsán Polónyi Géza indítványozni fogja, hogy Pályi Ede lapszerkesztő ellen indíttassa meg a Ház a bűnvádi eljárást a parlament szuverenitásának megsértése miatt. Szó volt azután a Reichsrathban ma történetekről, amelyek szintén alapos diskusszióra szolgáltatnak alkalmat.

A Reichsrát beavatkozása.

Mint Bécsből jelentik, ma délelőtt 11 órakor hosszú szünet után újból megkezdte tanácskozásait a Reichsrath. A nagyszámban megjelent képviselők között feltűnést keltett, hogy Bilinski közös pénzügyminiszter kora délelőtt megjelent a parlamentben és hosszabb tanácskozást folytatott Stürgkh miniszterelnökkel és Georgi honvédelmi miniszterrel.

A folyásokon nagy érdeklődéssel beszéltek a magyar politikai helyzetről. Az osztrák keresztény-szociálista párt nevében Schrafl és társai a következő interpellációt jegyezték be a miniszterelnökhöz:

Nyugtalansággal és elkeseredettséggel értesültünk, hogy a monarchia magyar felében kísérlet tesznek arra, hogy egy olyan országgyűlési határozatot hozzanak, amely a közös monarchia akaratának helyébe egy magyar oligarchia párt akaratát kívánja helyezni. Kérdezzük a miniszterelnököt:

1. Hajlandó-e teljes energiával fellépni a felségjogok védelméért és a hadsereg egységének megvédelmezésére?

2. Mit tett eddig a legújabb magyar támadással szemben?

3. Hajlandó-e a miniszterelnök a történetekről a legrövidebb időn belül a Reichsrathnak felvilágosítást nyújtani?

A délszláv képviselők nevében Sustersics és több szláv képviselő aláírásával egy másik interpellációt jegyeztek be ebben az ügyben, melyben felszólítják a kormányt, hogy ismertesse a magyar kormány és a Kossuth-párt között létrejött megállapodást.

A német és a szociáldemokrata pártok körében nagy nyugtalansággal fogadták azt a hírt, hogy az osztrák kormány a véderőjavaslat helyett ismét a véderőprovizórium ügyével foglalkozik, a mely a hároméves katonai szolgálatot és a felemelt ujonczlétszámot tartalmazza.

Csendes technikázás.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, márczius 5.

Az utóbbi napok nagy viharai után ma lecsendesedtek a kedélyek, a botrányok elültek s az unalmas obstrukciós szóáradat elfoglalta a birodalmát. A szélsőbal ismét hosszú jegyzőkönyvi vitát indított s így alkalmat adott Návay Lajosnak is rőfös fejtegetésekre. Az ülés végén Bitner Zsigmond érdekes mentelmi bejelentést tett Beöthy László alelnök és gróf Tisza István ellen, akik tegnap megsértették Polónyi Géza szólásjogát. Pikáns volt Hock Jánosnak az a rektifikációja is, amelyben tiltakozott ama pletyka ellen, mintha Hantos Elemér, a munkapárt tagja biztatná obstrukcióra a Justh-pártot.

Részletes tudósításunk a következő:

Jegyzőkönyv-vita.

Návay Lajos elnök feltizenegyor meguyítja az ülést.

Felolvasták a mult ülés jegyzőkönyvét.

Kun Béla kifogásolja, hogy a jegyzőkönyvben nyoma nincs annak, hogy az elnök a tegnapi ülésen több képviselőnek szólásjogát nem védelmezte meg több képviselőt szólásjogától megfosztott. Ez irányban indítványt is nyújt be.

Beöthy Pál, aki tegnap az ülés egy részén elnökölt, azt mondja, hogy ő senkit nem fosztott meg szólásjogától.

Kovács Gyula hangoztatja, hogy a házszabályokban sehol sincs nyoma annak, hogy a jegyzőkönyvet az nap hitelesíteni kell. Pótlólag kéri felvételni a jegyzőkönyvbe, hogy a tegnapi ülés jegyzőkönyvét negyednegyor, a tanácskozássra szánt idő eltelté után hitelesítették.

Szabó János munkapárti a jegyzőkönyvnek változatlan alakban való hitelesítését kéri.

Elnök: Ugy kívánja föltenni a kérdést, hitelesíti-e a Ház a jegyzőkönyvet az ellenindítványokkal szemben.

Abrahám Dezső a kérdés föltéveséhez szól s bírája az elnöknek ebben a kérdésben elfoglalt álláspontját. A házszabályokból bizonyítja, hogy a most benyújtott indítványok is föltétlenül szavazásra teendők föl. Indítványozza, hogy Kun és Kovács képviselők módosításait külön-külön tegye föl az elnök szavazásra.

A kérdés föltévesése.

Elnök: Magyarázza, hogy az ellenzék részéről fölszóalt képviselők kérése nem ütközik a házszabályokba, de mégis jobbnak véli, ha a kérdést mindjárt a jegyzőkönyv hitelesítésére teszi föl.

Bakonyi Samu nem érti, mit akar az elnök folyton-folyvást a precedensek előhozásával.

Felkiáltások jobbról: Szavazzunk!

Elnök a házszabályok sértetlensége szempontjából figyelmezteti a türelmetlenkedőket, hogy a kérdés föltéveséhez joguk van fölszóalni a képviselőknek.

Bakonyi Samu kérdezi, ha a kérdéseknek külön való föltévesése nem házszabályellenes, miért nem alkalmazzák ezt az eljárást, amelyben mindnyájan megegyezünk. Az elnök szombaton épp ezt a megnyugtató eljárást alkalmazta; kéri, hogy az izgalomnak legalább ezt a részét küszöböljék ki.

Polónyi Dezső szintén a kérdés föltéveséséhez szól. Az elnök eljárása jóhiszemű, de téves. A vita nem a bürokratikus hitelesítés, hanem a jegyzőkönyv tartalma körül folyik. Nem tartja indokoltnak e kérdésben az állandó kontroverziát.

Lovász Márton is azt fejtegeti, hogy egyedül a kérdések külön feltétele a házszabályszerű.

Kovács Gyula szintén azt bizonyítja, hogy az elnök álláspontja helytelen.

Vertán Etele lelkiismereti megnyugtatóst kér az elnöktől, hogy ha szóló a jegyzőkönyvet elfogadja s az egyik pótlást is óhajtana, a másikat pedig nem, hogyan ad módot neki az elnök véleményének kifejezésére.

Gróf Batthyány Tivadar azt magyarázza, hogy a pótlások, amelyek nem állanak ellentétben a jegyzőkönyvvel, nem állíthatók vele szembe.

A többség dönt.

Egyri Béla az elnök házszabálymagyarázatát val polemizál.

Bikády Antal fölszóalása után Ráth Endre tiltakozik a képviselők szavazati jogának korlátozása ellen. Az, amit az elnök állít, a többség abszolút jogának kimondása.

Benedek János a házszabályok megtartását ajánlja a Ház figyelmébe. Alkotmányunknak igen nagy biztosítéka ez a házszabály s nem arra való,

hogy általa a többségi akarat föltétlenül érvényesüljön.

Elnök a jegyzőkönyvi vita befejezése után feltette a szavazásra a kérdést. Az ellenzék részéről a szavazás megejtése előtt öt perc szünetet kértek, hogy a szavazatok megszámláltassanak. Az elnök a szünetet elrendelte.

Öt perc szünet után Kun Béla és Kovács Gyula visszavonják indítványukat.

Elnök: A jegyzőkönyvet hitelesítettnek jelentik ki.

Személyes ügyek.

Eitner Zsigmond: Mentelmi bejelentést tesz Beöthy Pál és gróf Tisza István ellen, azzal indokolva, hogy Polónyi Géza mentelmi jogát megsértették akkor, amidőn az alelnök nem adta meg neki a szót. Tisza pedig agresszív lépett fel ellene. Kéri, hogy a bejelentést adják ki a mentelmi bizottságnak azzal, hogy három napon belül tegyen jelentést a Háznak az ügy elintézéséről.

Elnök: A mentelmi bejelentést kiadja a bizottságnak azzal, hogy a súlyos ügyről (Derült-ség a jobboldalon.) három napon belül tegyen jelentést a Háznak.

A jegyzőkönyv erre vonatkozó részét nyomban hitelesítették.

Hock János személyes kérdés címén beszélt a megemlített, hogy a folyosón az a hír terjedt el, mintha Hantos Elemér munkapárti képviselő kintartásra buzdította volna az ellenzékét. A pletyka báró Podmaniczky Endrénél akadt meg, aki reá, Hock Jánosra hivatkozott, hogy Hantos tényleg kintartásra buzdította az ellenzékét. Kijelenti, hogy ez teljesen valótlan. Ő nem terjesztett Hantosról semmit, különben is a függetlenségi pártnak nincs szüksége semmiféle buzdításra. Felhívja Podmaniczkyt, hogy nevezze meg forrását és alap-talan pletykákat ne hízaljon nagyra.

Az ülés két óra után végződött.

Budapest, márczius 5.

Az egri érsek koadjutora. Egerből jelentik, hogy a király Szencsényi Lajos fölszentelt püspököt Samassa egri érsek koadjutorává cum jure successione (utódlási jog) kinevezte. A kinevezést a hivatalos lap egyik legközelebbi száma közli.

Ünnepelt képviselő. Turkevéről jelentik: Turkeve városa választó polgársága rendkívül meglepő ünnepelésben részesítette a kerület országgyűlési képviselőjét, Tóth János titkos tanácsos, volt államtitkár, a negyvennyolcas függetlenségi Kossuthpárt alelnökét abból az alkalomból, hogy immár husz évé képviseli a kerületet. Tiszteletére ünnepi lakomát rendeztek, amelyen nemcsak a kerület, de az egész környék intelligenciája és választópolgársága képviselve volt. A lakomán a felköszöntők hosszú sorozatában ünnepelték Tóth Jánost, kiemelve, hogy az általános szeretet, tisztelet és közbecsülés, amely őt körülveszi, nemcsak a politikusnak szól, hanem az embernek is, aki fenkölt gondolkozásával és nemes szívével utat tudott találni mindenkinek lekéhez. A Kossuth-párt nevében Hammersberg László országgyűlési képviselő üdvözölte a kerület polgárságát, majd általános helyesléstől kísérvé fejtegette a párt politikai állásfoglalását.

Verekedő keresztény-szocialisták. Bécsből jelentik: Ma este a német gazdasági egyesületek választói gyűlést rendeztek, amelyen a keresztény-szocialisták is életelt adtak magukról, holott az utolsó közlési választások óta teljesen visszavonultak. Körülbelül 600 keresztény-szocialista ellepte a gyűlés helyét s utját állotta a szabadelvű közönségnek. Ebből verekedés lett s végre a rendőrség üritette ki a termet. A keresztény-szocialisták előnekelték a Gotterhaltét, szidták a zsidókat és a liberálisokat, azután tömegesen indultak végig a Ringstrassen, ahol a korzó publikuma megriadtan menekült a tömeg elől. A tüntetők a városháza elé akartak jutni, de másfélszáz rendőr utjukat állta. Mikor azonban a rendezők kezességet vállaltak, hogy nem lesz zavargás, a kivonult rendőrség vezetője megengedte, hogy rögtönzött népgyűlést tarthassanak szabad ég alatt a városháza környékén. A Reichspost egy munkatársa volt a szónok beszéde csupa piszkolódástól hemzsegett a zsidók, szocialdemokraták és a házasságreformátorok ellen. Gyűlés után a tüntetők a Reichspost szerkesztősége elé vonultak s aztán elszéledtek.

Az osztrák birodalmi gyűlés.

Budapest, márczius 5.

Több, mint két hónapi szünet után ma délelőtt ismét összeült az osztrák képviselőház. Mikor karácsony előtt az osztrák birodalmi gyűlést elnapolták, az osztrák kormány azt remélte, hogy a parlamenti szünet alatt üléselő tartománygyűlések majd közelebb hozzák a pártokat egymáshoz, s hogy a birodalmi gyűlés majd munkaképes lesz. De ez nem igen következett be, s ha a pártok hangoztatják is, hogy a legjobb szándékkal vannak eltelve, nem igen remélhető, hogy a pártközi béke létrejőjön. Mikor az osztrák képviselőházat karácsony előtt elnapolták, akkor volt ideiglenes többség, mely az indennitást megszavazta. De hogy most, a tavaszi üléselő feladatainak megoldására is megvan-e az a többség, az csak ezután fog eldőlni. Ma ültek össze a pártok vezetői, hogy a birodalmi gyűlés munkarendjével foglalkozzanak s ezen az értekezleten alakul ki a pártok jövődi magatartása. Minden párt ugyanazt hangoztatja, hogy „dolgozni” akar, de mindegyik másképp értelmezi ezt. Bienert idejében a csehek azt mondták, hogy ha két tárczát kapnak, akkor támogatják a kormányt. Bienert inkább lemondott, de nem akarta a cseheket bevenni a kabinetjébe. Stürgkh azonban két cseh minisztert vett maga mellé a kabinetbe. Helyzete azonban mégis rosszabb, mint lett volna hasonló helyzetben Bienerté, mert a csehek annak dacára, hogy a kabinetben képviselve vannak, mégis csak nemzeti, politikai és főleg gazdasági koncessziók megszavazására hajlandók, s az indennitást is csak azért szavazták meg, mert a kormány cserében a csatornájavaslatot is megszavaztatta. A csehek vérszemet kaptak, s most minden javaslatot csak gazdasági engedmények fejében hajlandók megszavazni. Ez ellen azonban a németek már eléve tiltakoznak, s így egyelőre nem lehet még csak sejteni sem, mi lesz a parlamenti üléselő lefolyása.

Pedig ez most azért is fontos, mert a két-három üléselő elintézhető feladatok után azonnal a véderőjavaslatok első olvasására kerül a sor. De ez sem bizonyos, mert addig, míg a magyar válság jobbra vagy balra el nem dől, az osztrák pártok nem hajlandók a véderőjavaslatot tárgyalni. Az bizonyos, hogy a véderőjavaslat is nehéz dió az osztrák kormány számára, mert hétharmad többség kell a megszavazásához.

Ma interpellációt is intéztek az osztrák kormányhoz a véderő kérdésében, de ezzel lapunk más helyén foglalkozunk.

A Reichsrath ma újra megkezdte üléseit. Sylvester elnök megemlékezett Izabella Mária főhercegnő esküvőjéről, Rajner főherceg gyémánt-lakodalmáról, azután közölte a házal, hogy gróf Aehrenthal állásától fölmentették és gróf Berchtoldot kinevezték külügyminiszterré. Az elnök hozzátesszi, hogy azt hiszi, a ház hozzájárulásával találkozik, ha kifejezést ad azon nézetének, hogy az elhunyt államférfiut az egész ház őszintén gyászolja.

A nagy számban beérkezett iratok ismertetése után áttértek a napirendre. Napirenden áll a drágasági bizottság jelentése a kartel-ankétról, a széndrágaságról és a pálinkadóról.

Mindenekelőtt a bizottsági előadók és a kisebbségi előadók teszik meg jelentéseiket. A beadványok között van Bianchini és társai sürgős javaslata a horvátországi állapotok dolgában, mely felszólítja a kormányt, hasson oda, hogy a nyugalom és a monarchia tekintélye érdekében a horvátországi abszolutisztikus rendszernek vége legyen.

A reichsrathi pártok ma délelőtt pártközi értekezletet tartottak, amelyben elhatározták, hogy most folytatják a drágasági bizottság jelentésének tárgyalását és azután rátérnek a véderőjavaslat tárgyalására. Ehez a pártközi határozathoz ugy a pártok, mint a miniszterelnök is hozzájárultak.

Ma délben pártelnöki értekezlet volt, melyen gróf Stürgkh miniszterelnök és Zaleski pénzügy-miniszter is résztvett. Az értekezleten Daszynski

képviselő helyteleníti, hogy számos mandátum még nincs igazolva és kéri, hogy ezt az ügyet mindjárt a drágaság elleni javaslatok után tűzzék napirendre.

Gróf Stürgkh miniszterelnök rámutatott a véderőreform melőbbi elintézésének szükségességére. Kéri, hogy a napirendet más tárgyakkal ne torlaszolja el és határozottan amellett foglalt állást, hogy közvetlenül a napirenden lévő drágasági javaslatok után a véderőreform tűzessék napirendre.

Ugyanebben az értelemben szólalt fel dr. Leo (ingyvel klub), Gross Gusztáv (német nemzeti) és Fiedler (cseh klub).

Ebben az értelemben megállapodás jött létre, mely szerint e héten az összes üléseken a drágasági vita legyen napirenden, hétfőn pedig a véderőreform első olvasása következék.

Az értekezlet végén Fiedler emlékeztetett arra, hogy foglalkozni kell a vízi utakra vonatkozó törvényről és pedig szóló felfogása szerint a véderőreform első olvasása után. Ezt az indítványt a lengyelek is helyeselték, míg a keresztény-szocialisták és a szlovének amellett voltak, hogy minél előbb el kell intézni a veterán hadtestekre vonatkozó törvényt.

A miniszterelnök amellett foglalt állást, hogy a víziutakról szóló törvény első olvasása a véderőreformjavaslat után legyen, hogy a pártok ezen törvényhez való állásfoglalásukat és ide vonatkozó óhajukat kifejezésre juttathassák. A véderőjavaslat első olvasása utáni napirendet illetően azonban a mai értekezlet határozatot nem hozott.

Az (osztrák) pártokon kívül álló képviselők értekezletet tartottak s elhatározták, hogy a véderőjavaslatok ellen szavaznak, ha a magyar ezredék jogot kapnak, hogy saját zászlajon magyar címet alkalmazzassanak. A cseh-morvaországi és sziléziai független képviselők kimondták határozatukban, hogy a véderőjavaslatok ellen, ha ugyanazt a jogot nem kapják meg a cseh-morva és sziléziai csapatok.

KÜLFÖLD.

Lord Beresford a csárnál. Pétervárról jelentik: A csár két óra hosszat tartó kihallgatáson fogadta lord Beresford angol tengernagyot. Azt beszéltek, hogy ez a kihallgatás összefüggésben van az orosz flotta rekonstrukciójával. Beresford lord behatóan meg fogja vizsgálni az orosz flottát és azután a szemle eredményéről jelentést fog tenni a csárnak.

Az orosz belügyminiszter lemondása. Pétervárról táviratozzák: Maharow belügyminiszter lemondása befejezett dolog, minek egyetlen oka az, hogy a belügyminiszter egészsége megrendült.

A meggyanusított vezérkari főnök helyettes. Párisból jelentik: Több lap azt írta, hogy Castelnaud tábornok, a vezérkar helyettes főnöke köztársaság-ellenes érzelmű. Ennek következtében Millerand hadügyminiszter a következő levelet intézte a tábornokhoz:

„Biztos vagyok abban, hogy számíthatok az ön teljes lojalitására a köztársaság irányában. Nera kérdezem öntől, hogy milyen érzelmű, bármilyen legyen is az. Politikáról azonban szó sem lehet és ezt a dolgot tisztázottnak kell tekintenünk.”

Castelnaud tábornok erre a következő választ küldte:

„Hadügyminiszter ur! Ez a dolog tisztázva van és erre nézve katonai szavamat adom önnek.”

A feloszlatott szocialista országgyűlés. Rudolstadtól jelentik: A nagyherceg feloszlatta az országgyűlést, amelynek szocialista volt a többsége és elvetette a választási törvényjavaslatot.

Olasz kincstári utalványok. Rómából jelentik: Tedesco pénzügyminiszter ma törvényjavaslatot terjesztett a kamara elé, amelyben öt éven belül beváltandó kincstári utalványok kibocsátására vonatkozó fellátalmazást kér. E kincstári utalványokat, amelyekért befolyó összeget az érvényben álló törvények értelmében új államvasutak építésére, vasúti vonalak megvásárlására, valamint kedvezőtlen feltételek mellett törlesztendő kölcsönök beváltására fordítanának. Az indokolás kifejti, hogy nincs szó új emisszióról, hanem csak

arról, hogy 150 milliónyi, már évek előtt megszávozott vasutügyi kiadásokra szolgáló utalványoknak más, kedvező feltételek mellett kibocsátható utalványokkal helyettesíttessenek.

A háboru.

— Olaszország tárgyalna. — Törökország a békejavaslatok ellen. — Akció a Dardanelláknál. — A diplomaták tanácsai. — Ütközet Dernánál. —

Budapest, márczius 5.

Az orosz békejavaslat, amelyhez az összes hatalmak hozzájárulásukat adták, úgy látszik éppen úgy esődöt mond, mint az előbbi békekisérletek. Törökország ugyanis nemhogy tapintatosan, hanem kereken visszautasította ma az orosz békejavaslatot, amelyet a konstantinápolyi orosz nagykövet terjesztett a porta elé. Ebből következik, hogy Törökország semmi esetre sem akar belemenni abba az előfeltételbe, hogy elismerje a tripoliszi annexiót. És ilyen módon a béketárgyalások előreláthatóan meg is fognak szünni, mert nincs megfelelő alap arra, hogy a békejavaslatokat most az olasz kormány elé terjesszék.

Viszont más oldalról jött értesítés szerint az olaszok hajlandók tárgyalni a béke felől azon az alapon, hogy kárpótlást fizetnek Törökországnak az elvesztett területekért. Törökország nyakassága most már indokolatlanabb annyival is inkább, mert ma már ők is tudják, hogy Olaszország akciója a Dardanellák körül elmaradhatatlan.

Mai tudósításaink a következők:

Ütközet Derna mellett.

Róma, márczius 5.

A Stefániai-ügynökség Dernából jelenti: Tegnap reggel a 35. gyalogezred egy zászlóalja, amelyet a Lombardia nevű kis erődnél végzett munkálatok védelmére küldtek ki, az ellenség hirtelen megtámadta, de háromnegyedóra harc után kénytelen volt menekülni. Délelőtt 11 órakor az ellenség megújította támadását. Erős ellenséges csapatok meg akarták kerülni állásainkat, de csapataink gyors mozdulatai e tervet meghiúsították. Az olasz csapatok ezután támadásba mentek át és az ellenség balszárnyát megkerülve, szyrontámadással visszautították a Vadi bu völgyek mögé, ahol ismét gyülekezett és hadállását a mi heves tüzelésünk ellenére délután 3 óráig tartani tudta. Ebben az időben két zászlóalj erősítést kaptunk, amelyvel az ellenséget az est beálltáig kiűztük összes hadállásaiból, amelyeket az egész nap folyamán rendkívül szívósan tartott. Az ellenség vesztesége jelentékeny, de pontosan nem volt megállapítható. A mi veszteségünk körülbelül 150 harczerkételen.

Konstantinápoly, márczius 5.

A kormányhoz érkezett jelentés szerint a Szomáli-föld szultánja kihirdette a szent háborút az olaszok ellen.

Róma, márczius 5.

A Stefáni-ügynökség jelenti Tripoliszból mai kelettel: Tegnap reggel 7 órakor egy zászlóalj gyalogság lovassággal Tripoliszból Ainzarába indult és onnan Birk El Turkba menetel tovább, hogy földérintő szolgálatot végezzen azon a vidéken, ahonnan az arabok éjszakai támadásaikat intézték. A helyet, amelyet kerestek, üresen találták, de az ellenség csak nemrég lehetett ottan. Körülbelül délelőtt 11 órakor a jobbszárny fedezésére kiküldött századott mintegy 300 arab megtámadta. Az ellenségnek nyilván az volt a szándéka, hogy elvágja az olasz csapatot Ainzarától. A zászlóaljparancsnok segítséget küldött a harcoló olasz csapatnak és így sikerült 5 órakor délután az ellenséget visszavonulásra kényszeríteni. A mi zászlóaljunk, mely éjszaka tért vissza Ainzarába, 29 halottat és 28 sebesültet veszített. Az ellenség több száz halottat vesztett.

Akció a Dardanelláknál.

Konstantinápoly, márczius 5.

A porta biztosra veszi, hogy az olasz hadiflotta legközelebb megkezdí a hadműveleteket a Dardanellák ellen. A minisztertanács tegnap éjjel hosszú ideig együtt volt és a szükséges teendőkről tárgyalt.

Bécs, márczius 5.

A Neue Freie Pressenek táviratozzák Konstantinápolyból: A porta elhatározta, hogy éjszakára elzárja a Dardanellákat, nehogy az olasz flotta váratlan támadással meglepje a tengerszorosot.

Olaszország és a békejavaslatok.

Róma, márczius 5.

A hangulat itteni illetékes körökben határozottan kedvező a béketárgyalásokra nézve és az olasz kormány szívesen hajlandó megkönnyíteni a nagy hatalmak feladatát. Erre vall, hogy az a válasz, amelyet a hatalmak jegyzékére adott, engedélyes hangu, de a szuverénitás kérdésében ragaszkodik régi álláspontjához. A válasz jelzi, hogy Olaszország nem zárkózik el kártérítés fizetése elől az annektált területekért. Vallási kérdésekben is kész alkudozásokra, csak a fenhatóság tekintetében nem lehet szó engedékenységéről.

Frankfurt, márczius 5.

Konstantinápolyból táviratozzák: A porta jelentést kapott arról, hogy az orosz nagykövet Rómában a hatalmak nevében lépészetet tett az olasz külügyminiszternél, megtudakolándó, hogy milyen feltételek alatt volna Olaszország hajlandó Törökországgal békét kötni.

Törökország elutasította a békejavaslatot.

Konstantinápoly, márczius 5.

Az orosz nagykövet kezdte meg a külügyminiszteriumban a puhatolódást az öt pontból álló békejavaslatra nézve. A miniszteriumban azonban keréken elutasították a javaslatot.

A nagykövetek tanácsai.

Konstantinápoly, márczius 5.

A Jéni Gazeta hiteles forrásból arról értesül, hogy azok a híresztelések, mintha néhány nagykövet a portának a békekötés kérdésében engesztelékeny magatartást tanácsolt volna, alaptalanok. Egyetlen nagykövet sem tett a portánál ilyen lépést.

A hatalmak Törökország ellen. (?)

Bécs, márczius 5.

A Neue Freie Presse jelenti: Angolország javaslatot tett a nagyhatalmaknak avégből, hogy közös egyetértéssel hozsának oda az olasz kormánytól, hogy az olasz flotta ne kezdjen hadműveletekbe az európai és ázsiai török kikötők ellen. Itteni diplomáciai körökben azt hiszik, hogy az olasz kormány ennek a kezdeményezésnek nem fog eleget tenni.

Új olasz tengerészfőparancsnok.

Róma, márczius 5.

A Stefáni-ügynökség jelenti: A ma délelőtt tartott minisztertanács elhatározta, hogy a királynak Faravelli altengernagy kinevezését fogja javasolni az egyesült tengeri haderő főparancsnokává.

A próféta születésnapján.

Tripolisz, márczius 5.

(Stefáni.) Zauja Sidi Jakub meghívására az ugyanily nevű mecsetben ma este a próféta születésnapja alkalmából tartott istentiszteleten megjelent Salza ezredes, Menziner, prefektus a kormányzó képviselőjében. Alongi rendőrigazgató, más hatóságok képviselői és számos tiszt. A vallásos ceremóniák végzetével a megjelenteknek, kiket igen szívélyesen fogadtak, kávét, süteményt és frissítőket szolgáltak fel. Ez az első eset, hogy keresztényeket nemcsak bebocsátottak a mecsetbe, hanem egyenesen meg is hívtak és különösen ily ünnepélyes alkalomkor.

A kínai zavarok.

— Fosztogató katonai csapatok. — A tehetetlen köztársasági kormány. — Császári csapatok készenlétben. —

Budapest, márczius 5.

A kínai katonai forradalom olyan arányokat öltött, hogy a rend helyreállítására egyelőre gondolni sem lehet. A lázadás tudvalevően északon kezdődött s most a déli katonacsapatok is csatlakoznak a lázadókhöz. Az ország belsejében terjed az anarchia, Peking, de különösen Tiencin és vidéke egészen a zendülő katonák kezén van, a csapatok mindenütt fosztogatnak és csak a követségek tájékán van némi csend. Az utcákon holttestek hevernek, a katonák zajongva járnak a várost, amelynek falain kívül állnak a felfegyverzett mandzsú- és hercegi csapatok. A köztársasági kormány pedig tehetetlen.

London, márczius 5.

A reggeli lapok e hó 4-iki nankingi jelentése szerint a nemzetgyűlés fölkérésére 3000 főnyi republikánus csapatot rendeltek Csifuból Tiencsinbe. Lijuanheng tábornok kijelentette, hogy kész azonnal egy hadsereggel Vucsangtól északra menetelni. Előkézületek fognak történni, hogy csapatok legyenek kiküldhetők a Pukov-vasut védelmére.

E hó 4-iki pekingi jelentések szerint Juansikkai azt hiszi, hogy most Pekingben ura a helyzetnek. Az ország belsejében azonban terjed az anarchia. A követségi őrségeket tegnap óta 300 főnyi angol, francia, amerikai és japán csapatokkal erősítették. Kedre újabb 1000 japáni katonát várnak Port-Arthurból Tiencsinbe. A kínai csapatok nagy távolságban való tartózkodása miatt most a mandzsú csapatok számbelileg sokkal erősebbek, mint kínaiak. A városban és a városon kívül most tizennyolcezer mandzsú áll. A nyári palotában ezenfelül a hercegi gárda-csapatok állanak. A kínai csapatok csak 5500 emberből állanak. Az 5000 főnyi katonaság és rendőrség között is csak kevés kínai van.

Tiencsin, márczius 5.

Bár ma a város nyugodt volt, mégis nyomott hangulat uralkodott. Az egész kereskedelem pang. A fosztogatóektól leginkább a zálogkölesönző intézetek szenvedtek. A lázadás nyomait az összes jelentékenyebb forgalmi utvonalakon észlelni lehet. Néhány utczában félig elégett holttestek hevernek a kocsit szélén. Nagy izgalmat okozott az orosz konzul telefonjelentése, amely szerint hétszáz kínai katoná benyomult Tacsiku faluba, egy mértföldnyire az idegen telepektől és ily módon megszegte azon egyezséget, mely szerint kínai csapatok az idegen telepek körül hét mértföldnyire nem tartózkodhatnak. Brit, német, francia, orosz és japán csapatteketek küldtek a benyomuló kínai csapatok ellen, ezek azonban odaérve konstataáltak, hogy az egész híresztelés valótlan.

Peking, márczius 5.

A jelenleg itt tartózkodó nankingi delegátusok közleményére válaszolva, dr. Szunjacsen kijelenti, hogy nem fog tovább ragaszkodni ahhoz, hogy Juansikkai Nankingba jöjjön. Dr. Szunjacsen helyeselte a delegátusok azon elhatározását, amely szerint vissza akarnak térni Nankingba, hogy ott közöljék a hatalmak felfogását és a déli forradalmárok előtt bizonyítsák, mennyire szükséges Juansikkait támogatni és milyen kívánatos volna, ha a nankingi kormány Pekingbe jönne és erős koalíció jönne létre. A belső vidékekről érkezett jelentések és a vidéki kerületekből naponként nagy csoportokban érkező idegenektől vett értesítés szerint mindenütt fosztogatnak a katonák. A követségek felfogása szerint a rendet most helyre lehetne állítani, ha a déli katonacsapatok nem csatlakoznának a lázadásához.

Tiencin, márczius 5.

Dr. Schreyer itteni német orvost, amidőn egy német mérnök családjának megmentésére Hopa kínai városrészbe ment, kínai katonák golyója érte

fején és altetésén, mitől az orvos meghalt. A tetteket azonnal elítélték és főbeölték. *Juansikhai sajnálatát fejezte ki dr. Schroyer halálán. Rademacher német mérnököt kezén könnyen megsebesítették.*

Karbin, márczius 5.

A tiencini orosz konzul csapatok kiküldését kérte az orosz kolónia megvédésére. A határőrségnek három századát fogják Karbinba küldeni.

Kuldza, márczius 5.

A mandzsu-csapatok körében a lázadás növekedésében van.

Hága, márczius 5.

Holland-India Kormánya több száz kínait, akik a zavargásoknál a legnagyobb kihágásokat követték el, ideiglenesen ki fogják utasítani Holland-Indiából.

A katonatiszt

és
a czivilpálya.

A hadügyminiszter legközelebbi rendelkezését foglalkoztatja az érdekelteket. Kihallgatam egy párbeszédet, amely egy hadnagy és egy főhadnagy közt folyt le és amelyből világosan kitetszett, mennyire igaza van a hadügyminiszternek.

Főhadnagy: Er hat Recht, Seine Exzellenz... Ez is kevés... Egyáltalában ne lehessen átlépni a czivilre...

Hadnagy: Natürlich... A czivil közt nem keveredhetik, aki egyszer portepét viselt... Mindenféle rongymunkát biznak rá, csak hogy, wie sagt man, megalázzák...

Főhadnagy: Ismertem egyszer egyet a 47-esektől, az portás lett... Minden hordártól azt kérdezte: Mi tetszik és stampillázta a bélyegeket... Schauderhaft...

Hadnagy: Schrecklich... Inkább egy golyót a fejbe...

Főhadnagy: Egészen meg kellene tiltani az átlépést... Maul halten und weiterdienen... Olyan bajba nem kerülhet egy tiszt, hogy az átlépés nagyobb gyalázat ne volna...

Hadnagy: Nem tudom magamat elképzelni mit an Zilinder... Hogy lehet ilyesmiben járni?

Főhadnagy: Lass nur... Ezek a gseftlernek másként éreznek és gondolkoznak, mint mi... Sejtelmük sincs von einer Offizierschre...

Hadnagy: Most még a tartalékos tisztakat kellene beszüntetni... Czivilek betörése a tisztikarba... Nem kívánatos... Na ja, glaub schon... Czivilre is van szükség, de az érintkezés nem szükséges...

Főhadnagy: So ist's... Kifogás nincs... Beszélhetnek, hogy a mi pályánk nyomorúság, oder sowas, nem lehet olyan borzasztó, hogy átlépésre gondolják... Asszony miatt se... Egy nagy dolog van, der allerhöchster Dienst... Nekünk, kiváltságosoknak ezért kell élni... Aki elhibázta, haljon meg becsületesen, aber Postbeamter... brr... Dijnok vagy Iovászmeister egy Izraelitánál... Herrgott...

Hadnagy: És folyton hallgatni, hogy az ember nem tanult semmit... Laecherlich... Egész Traindienst a kisujjamban... Felddinst kitünő... Akkor még kurzust hallgassak, hogy rongyos postás lehessen... Gemeinhait...

Főhadnagy: Nagyon helyes, hogy Seine Exzellenz megkímél minket ettől... A czivilből nekem elég a... wie sagt man...

Hadnagy: Uzsorás...
Főhadnagy: Stimmt... Szervusz... Ray.

EGYHÁZAK.

(Lelkészbeiktatás.) Szép ünnepélyben volt része az elmúlt vasárnap a sajjögömi egyházköz-ségnek. Ugyanis ekkor iktatta be Terray Gyula es-

peres, udvari tanácsos Vályi Gusztáv volt budapesti segédlelkész hivatalába. Dél előtt tíz órakor kezdődött az istentisztelet. A templomot nagy és előkelő közönség töltötte meg, ott volt ugyszólván a környék egész intelligenciája, a református főesperes és az új lelkes rokonsága. Terray Gyula udvari tanácsos, szép beszédben iktatta be az új lelkeszt, aki azután vallásos és hazafias szelleműl áthatott székfoglaló beszédet mondott. A szónok után Plaschka Stefánia operaénekesnő éneke következett.

Elhamvadtt mükincsek.

— Huszezer korona a kár, —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 5.

Ma este kilencz órakor ismét a tűz martalékaik lettek egy család féltve őrzött mükincsei. A Batthyány-féle tüzeselet ismétlődött meg, amikor tudvalegyen egy félmillió korona értékű müremekek porladtak el. Tarnóczy Gusztáv volt országgyűlési képviselő özvegyének családi ereklyéit pusztították el a perzselő lángok.

Özvegy Tarnóczy Gusztávné ma délután zsúrt rendezett Izabellatér 1. szám alatt levő lakásán. A volt képviselő özvegye az egész első emeletet bírja és ma este mind a nyolcz szoba fényárban uszott. A társaság nagyon vidám hangulatban mulatott. Mindössze csak három családot láttak vendégül. Lahner György altábornagy, Erba-Odeschally Hugó és Ábrahám Dezső országgyűlési képviselő családja volt hivatalos a mai zsúr.

Hét óra felé a vendégek a szalonból átvonultak a tágas, nagy ebédlőbe, ahol teát akartak szervizolni a cselédek. Az egész társaság már helyet foglalt az asztaloknál, amikor a szomszéd szobából recsegés, ropogás hallatszott és az ajtó nyílásain vékony füstfűző gomolygott elő. Tarnóczy né leánya a fiatal, szép Ida ijedten ugrott föl, odaszaladt az ajtóhoz és föltépte:

— Jaj, kigyuladt a szobám! Minden elégett! — kiáltotta kétségbeesetten.

A vendégek sietve menekültek. Az egész szoba egy tüztenger volt. A lángok már minden butorba belekaptak, egy ép darab nem maradt a teremben. A nyitva hagyott ajtón már-már kicsaptak a lángok és az ebédlő butorát is elpusztulással fenyegették, de a cselédek ekkor már visszanyerték a hidegvérüket, becsukták az ajtókat és tüzoltókért telefonáltak. Nemsokára oda-robogtak a hetedik kerület és a központ tüzoltói s csakhamar az oltáshoz fogtak.

Menteni azonban már nem lehetett semmit. Annyit sikerült a tüzoltóknak elérni, hogy a tüzet lokalizálták, de a fiatal leány szobája teljesen hamuvá égett. Özvegy Tarnóczy né és Ida leánya kétségbeesetten fukostak egyik szobából a másikba. Különösen az özvegyet keserítette el nagyon a katasztrófa. Semmi kérdezősködésre nem felelt, csak szüntelen ezt ismételte:

— Vége, vége! Elpusztultak a Tarnóczy-család ősi ereklyéi...

Csak a leltározásnál derült ki, hogy mennyire igaz volt a panasz. Huszezer korona értékű mükincsek égtek el. Az elhamvadtt mükincsek pontos kimutatása a következő:

19 darab festett rokokó kép. A legtöbb női alak, de több férfi arckép is volt köztük. Egy ismeretlen francia mester remekei.

Egy darab tizenhatodik századbeli faliszekrény. Egy tizenhetedik századból való nagyértékű fali szőnyeg.

Egy négy méter hosszú és hat méter széles, árusan aranyozott török-stilű függöny, egy tizenhetedik századból való műtörténeti értékkel bíró házi ollár és 6 darab tizenhatszadik századból való bronzplaket, amelynek mindegyike egy-egy csatajelenetet örökít meg.

A kár hozzávetőleg huszezer korona, de tekintve azt, hogy az elhamvadtt tárgyak pótolhatatlanok, a mükincsek elvesztése igazi katasztrófa a Tarnóczy családnak. A müremekek biztosítva voltak.

A tüzoltók nem tudták megállapítani, hogy a lángok honnan törtek elő először és hol keletkezett

a tűz. Minden valószínűség szerint a szoba Izabellatér felé eső jobb sarkában, ahol a házioltár állott, keletkezett a tűz. Villany nincs az egész házban, rövid zárlat tehát nem okozta a tüzet. Minden körülmény amellet szól, hogy a házioltárnál égő gyertyától lángot kapott az értékes török függöny és így harapódzott el a tűz. Holnap dél előtt lesz a hivatalos tüzvizsgálat.

Endesz Árpád ismét megszökött.

— Menekülés a fogházból. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 5.

Ma este tíz óra után a rendőrség a következő táviratot kapta:

„Endesz Árpád ma este hét órakor megszökött az itteni fogházból. A sötétség miatt alig üldözhetjük. Esetleg Budapest felé menekült. Kérjük a szükséges intézkedéseket.
A nagyenyedi fegyintézet.”

A rendőrség rögtön megtette a szükséges intézkedéseket, de eddig még semmi nyom sincs arra vonatkozólag, hogy a fegyenc a főváros felé igyekszik.

Endesz Árpád Déván egy póstát rabolt ki és mivel más apró bűnök is nyomták a lelkét tizenegy-évi fogházra ítélték. Már akkor rossz hire volt, mert apró közepes börtönökből három alkalommal clillant.

Először a kolozsvári javítóintézetből szökött meg. Élete veszélyeztetésével a vasablakot felfeszítve iparkodott elmenekülni, át is tört az üldözői csatlánczán, de később a szeretője elárulta és így ismét a csendőrség kezébe került. Ekkor a fumei fogháza zörték el. Egy örízetlen pillanatban ismét sikerült elmenekülnie. Majd a fővárosba hozták. A Markó-utcai fogházból érdekes módon illant el. A leveles kanalat is adtak hozzá, egyet elcsont a hálótarától és amikor bezárták az ajtót, a rekesz közé tolt az evőeszközt és így, nem tudták az ajtót tökéletesen bezárni. Amikor aztán elfelejtkeztek róla, éppen kinyitotta az ajtót és kényelmesen kísértelt a fogház kapuján. Állítólag az örök még tisztelgetek is neki. De a szerelmen megint a nyomozó hatóság kezébe jászotta a betörőt. Egy budai lakban keresték föl a detektívek és a szeretője árulása miatt menekülni se tudott. Izgalmas hajszá után 1910. elején fogta el Kelenföldön Hegedüs detektív. A betörő a kapitányságon revolveres, törös botját nagy akasztófahumorra nyujtotta át az öt elfogó detektívnek.

— Nagyszerűen csinálta — mondotta — magának adom, megérdemelte...!

Nagyenyedről már egyszer megszökött és ezért igen erősen vigyáztak rá. A lábaira bilincset raktak és állandóan figyelték. A betörő azonban nagyon nyugodtan viselkedett és úgy látszott, hogy belenyugodott sorsába. Seukise hitte, hogy most is menekülésre gondol.

Endesz Árpád ugyanis valahonnan egy részelt kerített és óriási fáradtsággal lereszelte a bilincseit, melyet másfél év óta viselt. A szabóműhelyben elbujt és az emeleti ablakból leugrott a kórházat szegélyező fákra és nyomban eltűnt. Egy ór azonnal észrevette, rá is kiáltott:

— Állj, vagy lövök!

De Endesz Árpád rá se hederített. A fegyház-ör rögtön fölverte az egész fegyházat, értesítették a csendőrséget is, de hiába mozgósítottak minden embert, a sötétség miatt az üldözés eredménytelen volt. A nagyenyedi csendőrség meg mindig nem adta föl a reményt, hogy a hirted betörőt sikerül elfognia és egész éjjel hajszolták Endesz Árpádot.

TÁVIRATOK.

A mexikói lázadás.

Newyork, márczius 5.

Az amerikai kormány Mexikóban levő alattvalóinak azt a tanácsot adta, hogy a fenyegetett várost hagyják el. Az európai kormányok is hasonló módon intézkedtek.

Páris, márczius 5.

Mint hogy a Mexikóból érkezett legutolsó hivatalos táviratok szerint az ottani helyzet az idegekre nézve nagyon fenyegető, a kormány elhatározta, hogy hadihajókat küld a mexikói vizekre a francia alattvalók megvédelmezése végett.

UJDONSÁGOK.

Lady is present.

* * *

Nincs a világon ország, ahol a nők oly nagy tiszteletben részesülnek, mint Angliában. Ott különös védelmezésben részesül a szép nem, vagy — ha úgy tetszik — a gyöngye nem. Jaj annak a férfinak, aki például az utcán molesztál valamely hölgyet s a járókelők ezt észreveszik. Ahány férfiókól van a közelében, az mind érezheti vele a súlyát.

Londonban éppen ezért ismeretlen az a fogalom, amelyet mi „aszfaltbetyár“ gyűjtőnévvel fejezünk ki. Hajnalban, napközben, éjjel kimehet az utcára egyedül és kísérelő nélkül akármilyen nő. Biztos lehet, hogy férfi nem fog neki szemtelen ajánlatokat tenni; nem fog közelébe tolni; nem kíséri lépésről-lépésre kéretlenül. Szóval, nem molesztálja semmiképen.

S példátlan az, milyen tisztelet tárgya a nő Angolországban. Példával is illusztrálhatom ezt. A lift előtt áll három férfi és be akar szállni. Az utolsó pillanatban érkezik oda egy nőcseléd felpakkolva egy és más piaci holmival. A férfiak előre bocsátják. Az egyik azt mondja:

— Lady is present! (Hölgy van jelen.)

S valamennyi leveszi a kalapját s a liftben sem teszi föl. Amíg a nő vele van, a férfi hajdon föl marad tisztelete jeléül, mert „Lady is present.“

S az angol férfi nem tesz különbséget urí és nem urí nő között. A legelőkelőbb hölgy ugyanabban a tiszteletben részesül, mint az alacsony sorsú. A nemet nézik ott, nem a származást. A nő egyforma s ugyanazokat a jogokat élvezi kor, rang és származási különbség nélkül.

S ime történt valami, talán első ízben, ami ezt a nagy nőkultuszt megtörte.

A demonstráló nőkkal szemben a legtöbb tüntetés után a férfiak oly ellenséges magatartást tanúsítottak, hogy az angol férfi szinte kifordulni látszott a természetéből. Megtörtént, hogy fiatal emberek, akik különben mindig gavallérosan viselkedtek nőikkel szemben, nemcsak kigunyolták, de bántalmazták is a tüntető asszonyokat.

Hihetetlennek hangzik, de az összes tudósítások megerősítik, hogy férfiak a tüntető nők arcát telehintették liszttel; meg is kergették az asszonyokat, akik alig tudtak a bántalmazások elől menekülni.

Mindennek csak egy magyarázata van: a nők visszaéltek az előnyökkel, amelyeket nekik a nőkultusz nyújtott. Visszaéltek oly módon, hogy minden képzelhető alkalommal a tettelesség terére léptek. Megverték magánembereket, akik nem akartak a feminizmus mozgalomhoz csatlakozni; megverték közéleti szereplőket; megverték minisztereket, sőt megnadrágoták már magát a miniszterelnököt is, aki a király után az első dignitáriusa a birodalomnak.

Igy járatták le saját magukat a nők Angolországban és lejáratják lassankint magát a nőkultuszt is. Még néhány ilyen tettelességi suffragette-tüntetés és nem fog akadni Angolországban férfi, aki áhitattal mondaná:

— Lady is present!

És akkor szavazati joguk sem lesz és a nőkultusz is csufos véget ér. (t.)

NAPIREND: Naptár. Szerda, márczius 6. — Róm. kath.: Perpetua vt. — Prot.: Fridolin. — Görög-orosz: február 22. Eugénia vt. — Zsidó: Adár 17. — A nap két reggel 6 óra 33 perczkor, nyugszik este 5 óra 50 perczkor. — A hold két este 9 óra 52 perczkor, nyugszik reggel 7 óra 46 perczkor. — A pénzügyminiszter fogad délután 4 órakor. — A horvát miniszter fogad délután 4 órakor.

A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor. Japánkiállítás a Teréz-körút 7. szám alatt lévő földszinti termekben. Nyitva egész nap. Belépődíj nincsen. — Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2 óráig. Belépődíj, kedd kivételével, 1 korona.

Nyitvalevő múzeumok: Nemzeti Múzeum állattára 9—2-ig. — Erzsébet Múzeum 9—4-ig. — Földtani Múzeum 10—1-ig. — Gyermektanulmányi Múzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig és 4—7-ig. — Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Tanszermúzeum 3—7-ig. — Társadalmi Múzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig és 4—7 óráig.

Nyitvalevő könyvtárak: Akadémiai Könyvtár 3—7 óráig. — Egyetemi Könyvtár 9—6-ig. — Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig és 6—8-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—2-ig. — Pedagógiai Könyvtár 3—7-ig. — Statisztikai Könyvtár 10—1-ig.

Nyitvalevő képtárak: Kőváry Szilárd festőművész gyűjteményes kiállítása a Művészházban (Krisztof-tér 2.) Nyitva 10—6-ig. Belépődíj 1 korona. — A Szépművészeti Múzeum modern képtára. Nyitva 10—2-ig.

— **Személyi hír.** Berzeviczy Albert titkos tanácsos rokona, Gergely Jordán temetésére Szepesgörgőre utazott.

— **Kossuth Ferenc állapota.** Kossuth Ferenc egészségi állapotában a javulás oly gyorsan halad előre, hogy a pártvezér remélhetőleg 5—6 nap multán szobáját is elhagyhatja.

— **Frigyes főherceg veje nem marad katona.** Bécsből jelentik: *Hohenlohe-Schillingfürst* Gottfried herceg, Frigyes főherceg veje végleg megváltik a tényleges katonai szolgálattól. A herceg legutóbb a Sopronban állomásozó 9-es huszároknál szolgált alezredesi rangban, elvégezte a hadiskolát, közben katonai attasché volt az orosz fővárosban, de aztán ismét elhagyta a diplomáciai pályát és megint tényleges katonai szolgálatba lépett. Utóljára a soproni IX. huszárezred első divíziójának parancsnoka volt.

— **Vilmos császár Bécsben.** Bécsi jelentés szerint Vilmos német császár e hó 23-án érkezik Bécsbe és egész nap ott marad. Schönbrunnban délben egy órakor családi ebéden, este 6 órakor pedig udvari ebéden vesz részt. Utjára leánya, Viktória Luiza hercegnő és Vilmos Ágost herceg és neje kísérik el.

— **Királyi kitüntetések a Mezőgazdasági Múzeum építkezéseinél.** A Mezőgazdasági Múzeum építkezéseit befejezték. Ebből az alkalomból a király Alpár Ignác műépítészen kívül, ki a pro litteris et artibus diszjelvényt kapta, kitüntetésben részesítette az építkezés körül résztvevő többi műszaki vezetőt is. Így Zauner Alajos műszaki tanácsosnak és Hauber Károly műépítésznek a Ferenc József-rend lovagkeresztjét és Gerstenberger Emil építőmesternek a királyi tanácsosi czimet adományozta.

— **Janovics főispán és Szerdahelyi Henrik párbaja.** A hétfői képviselőházi afférból kifolyólag dr. Szerdahelyi Henrik, dr. Wagner Károly ügyvéd és kudlimai *Huczik* Elemér földbirtokos utján provokálta *Joanovics* Sándor temesmegyei főispánt. Báró *Joanovics* *Wojnich* Istvánt és *Almássy* Lászlót nevezte meg segédeül. A felek segédei rövid tanácskozás után kardpárbajban állapodtak meg, amit csütörtökön délelőtt fognak megvívni a legsúlyosabb feltételek mellett. — *Németh* Károly és *Kállay* Tamás orsz. képviselők nyilatkozatot adtak ki, hogy nekik az inzultusban semmi részük sem volt.

— **Alpár Ignác ünneplése.** A Steindl-Czéh hazai művészetet pártoló egyesület e hó folyamán lakomát rendez elnöke, Alpár Ignác műegyetemi tanár, építőművész tiszteletére, abból az alkalomból, hogy a király az elnököt a „pro litteris et artibus“ érdemrend diszjelvényével tüntette ki. Alpárt kitüntetés alkalmából a mérnöki és építési szakkörök is üdvözlőlni fogják.

— **A kieli titokzatos kémek.** Kieli jelentés szerint tegnap délután a parti erődök ütegei körül az örök két elegáns férfit láttak, akik futásnak eredtek, mikor az őrszem közeledett. Az ör az egyiket megragadta, mire az revolvért fogott rá és így maga is elmenekült, nemcsak társa. Eddig még nem sikerült a két kémét kézrekeríteni.

— **Ünnepelt tisztviselők.** A Magyar Nemzeti Múzeum tisztviselői kara dr. Áldassy Antal, dr. Melich János, dr. Kereszty István, dr. Gulyás Pál, dr. Bevilacqua Béla, dr. Holub József előléptetett tisztviselői tiszteletére nagyszabású bankettet adott. Felköszöntöket mondtak: Szalay Imre miniszteri tanácsos, igazgató, Fejérfalvy László udvari tanácsos, könyvtári igazgató, Sebastyén Gyula, a Kisfaludy-Társaság tagja, Áldassy Antal, Melich János egyetemi tanárok, Vértessy Jenő, Bevilacqua Béla és Sikabonyi Antal.

— **Kitüntetett közjegyző.** A hivatalos lap legújabb száma egy érdemes magyar hazafi királyi kitüntetéséről számol be. A király Zágoni Gábor nagyszabasi közjegyzőnek a királyi tanácsosi czimet adományozta. Ez a királyi kitüntetés az erdélyrészi küzdő magyarság egyik legkiválóbb, legtevékenyebb oszlopos vezérfőfőnek nagy érdemeit méltányolja és ismeri el közel félszázados közéleti küzdelmek után. Zágoni Gábor, a református székely nemes, még Tisza Kálmán miniszterelnöksége idején nyerte el a nagyszabasi királyi közjegyzői állást, azóta az erős nemzetiségi városban az első között küzd a magyarság nemzeti és helyi érdekeiért. Egyik főtevékenyebb volt évtizedek óta a szabasi magyar társadalom nehéz küzdelmekkel kiváltott sikereinek és hogy a belső széthuzások leküzdésével különösen a szabasi déri iparos magyarság szervezkedett. Zágoni Gábor a magyar társas egyesületek megalapozása körül, mint az egyetlen nagyszabasi magyar újság fenntartásával derekasan, lelkesen, anyagi áldozatokra is készen kivette részét. És bár magyar voltát soha, semmiben nem tagadta meg, férfias, nyílt és mégis méltányos karakterével a magyarságra szívesen agyarkodó nemzetiségek tiszteletét is kivívta.

— **Az angol bányász-sztrájk.** Liverpoolból jelentik: Jól értesült forrásból vett hír szerint a ma Londonban ülésező szállítómunkás-szövetség ki fogja jelenteni, hogy ha katonaságot használnának a szénbányák, illetve a szénszállító vonatok védelmére, segítségére megy a bányamunkás-szövetségnek és az egész ország szállítómunkásait csatasorba állítja. A londoni szegényebb városrészekben az élelmiszer ára emelkedni kezd. Valószínűnek tartják a kenyér árának emelkedését. A vasuti forgalmat jelentékenyen korlátozzák. Manchesterben tegnap hétszázhuszszal csökkentették a közlekedő vonatok számát. A North-Eastern-társaság tegnap öt-százharmincz vonattal kevesebbet járatott a rendesenél. Holyhead és Írország között meg kellett szüntetni a hajóközlekedést. Tegnap délutánra tárgyalás volt kitűzve a bányatulajdonosok és a bányamunkások képviselői között, de a tárgyalás nem volt megtartható, mert a munkások képviselői nem jelentek meg. A rendet eddig sehol sem zavarták meg. A bányász-sztrájk következtében a Folkestone-Boulogne hajóvonal forgalmát beszüntették. A ország minden részéből, különösen azonban a vasipari vidékekről érkeznek jelentések gyarak és egyéb ipari telepek munkabeszüntetéséről adnak hírt. A hajóforgalom, különösen a partmenti hajózás mind rendetlenebb. A szénhiány folytán munkátlank számát ma 270.000-re becsülik, nem számítva a bányászokat. A vasutársaságok a rendesenél kettő ezerral kevesebb vonatot indítanak. Nagy forgalmi zavarok voltak a reggeli órákban, amikor a kültelek lakók Londonba akartak utazni.

— **Állami ösztöndíj a vidéki hírlapíróknak.** A Vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége elnökségének közbenjárására gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter Szávay Gyula elnökhöz intézett leiratában az 1912. évre 2000 koronás utazási segélyt engedélyezett a szövetségnek azou meghagyással, hogy ezen összegből egy vagy több újságíróknak, aki külföldi tanulmányutra akar menni, az ut céljának, terjedelmének és kérévényező vagyoni helyzetének figyelembe vételével ösztöndíjat utalványozzon. A V. H. O. Sz. elnöksége márczius 15-iki ülésében fog a pályázat kihirdetéséről gondoskodni.

— **Az automobilos rabló.** Párisból táviratozzák: Ma délben szembesítették *Cayent*, a kirabolt pénzbeszedőt *Dieuton* anarkistával, az automobilos rablóval. *Cayen* felismerte benne támadóját.

— **A tisztviselők drágasági mozgalma.** Az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete ma délután tartotta egyesületi helyiségében gróf Batthyány Tivadar elnöklésével márczius havi választmányi ülését, amelyen a drágasági pótlék, valamint a nyugdíjtörvény módosítása, ügyében teendő intézkedéseket tárgyalták. Gróf Batthyány Tivadar elnök tett erre vonatkozólag előterjesztést, amelyben azt javasolta, hogy a közgyűlést és a kongresszust egy napon tartsák meg. A közgyűlés az adminisztratív teendőkön kívül Benedek Sándornak, az egyesület alelnökének jubiláris ünnepe legyen. A családi pótlék és a nyugdíjtörvény kérdését pedig a kongresszus tárgyalja. Az igazgató-választmány az elnök előterjesztéséhez egyhangulag hozzájárult.

— **Hajóösszeütközés.** Portsmouthból jelentik, hogy az Izabram nevű osztrák gőzös összeütközött a Circe nevű angol hadihajóval. Bövebb értesítések a katasztrófa jellege felől még nem érkeztek.

— Merénylet egy Rothschild báró ellen. Londonból a következő részleteket jelentik arról a merényletről, amelyet tegnap délután egy férfi báró Rothschild Lipót ellen elkövetet: Az egész város a halálos veszedelemtől beszélt, amelytől báró Rothschild Lipót, az angol Rothschild-czég társtulajdonosa csodával határos módon menekült. Szemtanuk elbeszélése szerint a merénylet így történt: A csukott karosszériájú automobilba éppen beszállott az öreg báró és a gépkocsi már indulni készült, hogy a bankházból haza vigye gazdáját, mikor egy ismeretlen ember ugrott a kormány felől levő vashégesóra és a soffőr fejére fölött az elülső széles ablakon belépett a kocsi belsejébe. A soffőrön kívül egy libériás inas is ült a bakon; ez nem vesztette el lélekjelenlétét és egy hatalmas csapást mért a merénylő fejére, amittől az leszűdült, de gyorsan feltápáskodott, az oldal felől levő hégesóra ugrott és jobb kezével bevágta az ablakot, amely csörömpölvé tört össze. Az üvegszilánkok erősen megverezték ugyan a merénylő kezét, de ügyet sem vetett sebesülésére és nyíból elcsúszta revolverét. Ez a második golyó sem találta a bárót, aki a kocsi sarkában húzódott meg. Mindez alig néhány pillanat alatt történt. A második dörrenés után ért a gépkocsihoz Berg rendőrbiztos, akinek a bankház közelében van az őrhelye. A rendőr nyakon ragadta a merénylőt és lerántotta a hégesóról. Mind a ketten elterültek a földön és kétségbeesetten viaskodtak; közben a lövöldöző férfi kiszabadította jobb karját és revolverének csövét a rendőr nyakára szorítva, elsütötte a fegyvert. — A golyó a rendőrnek nyakszirtjébe hatolt. Ekkoráig többen rohantak oda a lövések durrogására és néhány férfi a merénylőre vetette magát, aki már kiszabadította karjait az elalélt, súlyosan megsebesült rendőr vasmarkából és még egyszer belépett az automobil betört ablakán át. Több bátor férfi végre ártalmatlanná tette és az elősiető rendőrök kezére adta a merénylőt. A földön véreben heverő Berg rendőrtisztviselőt a báró automobilján sietve beszállították a kórházba. A szerencsétlen ember sebesülése halálos. A merénylőről eddig csak annyit lehetett megtudni, hogy neve William Tebytt, keerskedelmi utazó, egy londoni börgyár alkalmazottja. Báró Rothschild Lipót a rendőrségen kihallgatásakor azt adta elő, hogy a merénylet érthetetlen előtte, mert támadója évek óta hosszú során csak jót tapasztalt tőle és jelentékeny pénzügyi támogatást kapott. Szerinte nem lehet másképp, minthogy a szegény ember megőrült. A halálosan megsebesült Berg rendőrtisztviselőt már betöltötte huszonötödik szolgálati évét és most állott nyugdíjazása előtt. Báró Rothschild Lipót 67 éves, lelkes sportsman, aki 1904-ben megnyerte a Derbyt Stanant nevű lovával.

— Méreg a katonák vacsorájában. Mainzban megdöbbentő tömegmérgezést jelentenek. A nassaui 2. gyalogezred kasszárnyájában tegnap vacsora után tömegesen betegedett meg a katonák mérgezési tünetek között. Huszonnégy közlegényt haldokolva vittek be a helyi kórházba, más huszonnyolcat a kasszárnyá belegszobájában vettek ápolás alá, de alig volt az ezred legénysége közül valaki is, akinek meg nem ártott volna az étel. A vizsgálat kiderítette, hogy ptomainmérgezést történt. A kórházakban levő katonák állapota súlyos.

— A temesvári cigánystrájk. A temesvári cigánystrájk egyre tart és alig van kilátás a békés megoldásra, bár a közönség a cigányok pártján van és elítéli a vendéglősök és kávéosok rideg eljárását. Ugyanis az egyesült temesvári zenekarok most megszerezték a regatta-klub nagytermét és az Arany-oroszlán szálló tancztermét, ahol a mai naptól kezdve monstre-hangversenyt rendeznek és nagy falragaszokon hirdetik, hogy a hangversenyre teljesen szabad a bemenet és tányérozás nincs. A kávéházakban és vendéglőkben már érezhetően megcsappant a vendégek száma. A cigányok el vannak tölköve a végső harcra is és ha céljukat nem érik el, elhagyják Temesvárt.

— Házasság. Faragó Rezső hírlapíró, a Nagyvárad Napló szerkesztője, eljegyezte Székely Irénkét, Székely Jenő nagyszalontai nyomdatulajdonos leányát.

Dr. Havas Ágost miniszteri segédfogalmazó, aki a hegyvidéki kirendeltséghez van beosztva, eljegyezte Berzeviczy Esztert Eperjesről.

— Nagy strájkok. Berlini jelentés szerint a legtöbb német városban és Berlinben ma este kezdődik a szabóságok általános kizárása. Ma este már körülbelül 800—1000 szabó lesz kereset nélkül. — Párisból jelentik, hogy az autotaxaméteres vállalatok visszaszűntették a kormány döntőbírósi hajlandóságát. A strájkoló soffőrök tegnap este több strájktrórt, akik visszatértek a garagába, megtámadták és átvágták a kocsi gummikörékét. Az ezzel kapcsolatban keletkezett verekedésben több revolverlövés hangzott el, de senki sem sebesült meg.

— Katonatisztnak tilos a polgári pálya. A hadügyminiszter rendeletileg intézkedett, hogy a katonatisztek ezután ne léphessenek polgári pályára. Az utóbbi időben ugyanis feltűnően megsaporodott azon kilépő katonatisztek száma, akik polgári pályán kerestek érvényesülést. Ezt az állapotot most egy csapással megszüntette a hadügyminiszter; valamennyi ezredparancsnoksághoz küldött rendeletében megtiltotta, hogy a szabadságon levő tiszt katonai szolgálata mellett más tanulmányokat végezzen s hivatásától eltérő pályára készüljön. — mig a hadseregtől fizetést élvez; — megtagadja, hogy a katonai pályától független tanulmányokat a tiszt csak akkor folytathat, ha a hadseregben viselt állásáról lemond. A rendelet ezenkívül megakadályozza, hogy a hadapródiskolák vagy katonai alreáliskolák növendékei a különböző vizsgák letételével érettségüket szerezzék. Pontos az intézkedésnek az a része is, mely a posta-, távirat- vagy vasutaspályára készülő tisztokra vonatkozik. A postai vagy vasuti tanfolyamon ugyanis a katonatiszt mostanig vizsgálható anélkül, hogy a kurzust látogatta volna. Emellett katonatiszti fizetését kapta, míg át nem lépett a posta vagy a vasut szolgálatába, sőt itt a katonaságnál töltött szolgálati idejét is beszámították a nyugdíjba. Ezután a rendelet értelmében katonatisztek csak a tanfolyam rendezés megszűlése után fogadnak a posta és a vasut szolgálatába, anélkül, hogy katonai nyugdíjukat beszámítsák. Ezzel a tilalommal áll utája a hadügyi kormány a katonai polgári érvényesülésének. Tiszti körökben még arról is értesülünk, hogy a honvédelmi minisztériumban a hadapródiskolák reformjával foglalkoznak. Az a törv., hogy a honvédelmi hadapródiskolákba középiskolai érettségi bizonyítvánnyal veszik csak fel a növendékeket és két éves tanfolyamot léptetnek életbe. Ezáltal azt a célt kívánják elérni, hogy a hadapródiskolák csak a katonai tudományokra neveljék az ifjuságot és a növendékek hadnagyi ranggal lépjenek be a csapatokhoz. A reform előmunkálatait még Haza Samu miniszter hivatalbalépése idején megkezdették.

— Az asszony 200.000 koronája. Aradról jelentik: Általánosságban ismert előkelő házaspár vitájából keletkezett ügy foglalkoztatja most az aradi rendőrséget. Oncu Mikós hosszú időn át volt orsz. képviselőnek, az aradi Viktória-takarékpenztár igazgatójának a felesége néhány héttel ezelőtt elutazott Aradról anélkül, hogy ezt férjével tudatta volna. Február hó végén férje, Oncu Miklós azt tapasztalta, hogy a házi pénztárából az értékesebb értékpapírok és ingóságok, közel 200.000 korona értékben eltűntek. Feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen lopás miatt és azt a gyuanuját fejezte ki, hogy a feleségével együtt utazott nő alkalmazottjuk vihette el az ingóságokat. Szombaton megérkezett Oncu felesége Aradra, de férjének arra a kérdésére, hogy nem tudja-e hol vannak az eltűnt értéktárgyak, nem adott felvilágosítást. Erre vasárnap felkereste Oncumét egy rendőrtiszt és megkérdezte tőle, tud-e valamit az eltűnt ingóságokra vonatkozólag. Oncu Miklósné erre azt felelte: — Azokat én vittem el, amikor elutaztam. Én ugyanis el akartam válni a férjemtől és a vagyonának a felét képező ingóságokat magammal vittem, mert azok engem jogosan megilletnek.

Ma a házasságlekelt a rendőrségre csitálták és az asszony a főkapitány előtt megismételte vasárnapi vallomását, de férje tudni sem akar arról, hogy az asszony a nagyértékű ingóságokat és értékeket magánál tartsa. A férj kijelentette, hogy ő is válni akar, de arra kérte a rendőrséget, hogy ha kell, hát erőszakkal is szerezze vissza az asszonytól az ingóságokat. Mielőtt a rendőrség ez ügyben intézkednék, több tanút fognak kihallgatni.

— Tolvaj inasruhában. Szalay József földművelő és háztulajdonos följelentést tett a rendőrségen, hogy József-körút 9-ik számú házában levő lakását inasa, akit Nagy Lajos néven fogadott föl, teljesen kifosztotta. Kézpénzben 6390 koronát vitt el tőle. A rendőri nyomozás kiderítette, hogy az illető hamis nevet használt és egy ellopott katonakönyvvel üzte csalásait. A kutatás során Márkus József notárius lakásfosztogató ellen irányult a gyuanu és Debreczenben sikerült is elfogni a többször büntetett, veszedelmes embert, aki Letenyei Tihomér név alatt bujkált. A veszedelmes tolvajt felhozták Budapestre, ahol letartóztatták. Állítólag nagyon sok bűn terheli a jelkét.

— A londoniak a szuffragettek ellen. Megemlékeztünk az angol szuffragettek tegnapi zájós tüntetéséről, amelynek folyamán kétszáz harcias nőcskét fogdosott össze a rendőrség. Ujabb jelentés szerint a szavazójogos asszonyok ezen tüntetésénél az volt a legjellemzőbb tünet, hogy a londoni közönség első ízben tanusított határozottan ellenséges magatartást a tüntető nőkkel szemben. Estefelől több fiatalember a közönség tetszése közben a szuffragettek két helyiségének ablakait bezugta. A tömeg, amely az asszonyok nyomán összeverődött, nagyon sok dolgot adott a rendőrségnek. Fiatalemberek bántalmazták és kigunyolták az asszonyokat, sokat közülük liszttel öntöttek le s az utcán végig hajszolták őket. A tüntető asszonyok céljukat nem érték el, mert minden furfangjuk mellett is egyelőn asszony sem jutott a parlament közelébe. Egyébként az angol kormány most egy olyan törvényt akar hozni, amelyik tüntetések alkalmával okozott károkat szigorú, egészen hét évig terjedhető fegyházbüntetéssel fogja sújtani. A miniszterelnök egy erre vonatkozó kérdésre a parlamentben kijelentette, hogy a kormány a főállamügyészsel ebben az ügyben tanácskozásokat folytat. A brit muzeum egyelőre zárva marad, mert attól tartanak, hogy a női szavazati jog hívei kísérletet tehetnek műtárgyak megrongálására. A legutóbbi kihágások miatt ma két szuffragettet két havi kényszermunkára ítélték. Eddig csak egy szuffragettet ítélték el egyszerű fegyházbüntetésre.

— Thaly Emilné öngyilkossága Egy gráci távirat előkelő budapesti urasszony tragikus halálát jelenti. Grác környékén egy szanatóriumban árolták özvegy Thaly Emilné született Tóth Edit urasszonyt, aki szombaton éjszaka a robogó tehervonat elé vetette magát és nyomban szörnyet halt. A megrázó öngyilkosság részvétre érdemes áldozatáról a következőket közlik: Az öngyilkos özvegy Thaly Emilné, a Dunagőzhajózási Társaság 1907. tavaszán elhunyt igazgatójának felesége. A szerencsétlen férje halála óta idegbeteg. Tizenkét évig éltek boldog házasságban, amíg egy gyógyíthatatlan betegség el nem ragadta az urát. Tóth Edit a második felesége volt az igazgatónak és gyermekkoruk óta szerették egymást. Az özvegy tizenegy éves fiával és mostohaleányával három év óta az Üllői-út 12. számú ház harmadik emeletén lakta. Thaly után tekintélyes vagyon maradt és így fényes, uri háztartást vittek. Thalyné állapota valamelyest javult, de most február elején, hogy férje halálának évfordulója következett, megint rosszabbul lett, bezárkózott, napokig senkihez sem szólt. Február ötödikén az idegbeteg asszony öngyilkossági kísérletet követett el. Morfiummal megmérgezte magát és csak a gyors orvosi segély adta vissza az életnek. A család akkor elhatározta, hogy az özvegyet, aki öt év óta le nem vetette fátyolát és gyászruháját, egy külföldi szanatóriumba küldik. Atyja, Tóth Ernő itélőtáblai bíró kísérte le boldogtalan leányát egy Grác melletti hidegvizgyógyintézetbe. Itt jobban lett, már egyedül sétált, állapota egészen megnyugtató volt. Szombaton este özvegy Thaly Emilné eltűnt a szanatóriumból. Rögtön keresésére indultak, Hajadonfövel távozott, pénzt sem vitt magával. Reggel többször mondta: — Haza megyek a fiamhoz, ott a helyem mellette. Ha nem engednek, — úgy megszököm... Vasárnap hajnalban, találtak meg Gösting falu előtt, harmincz lépésnyira az állomástól. A 3927. számú tehervonat elé vetette magát. A cerek rettentően megcsontították. A vonat a nyakán és a térdén robogott keresztül. A család az éjszaka tudta meg a megdöbbentő öngyilkosság híreit. Özvegy Thaly Emilné harminczöt éves volt. Virágzó, üde, szép asszony. A holttestét hazaszállították és a család kriptában helyezik örök nyugalomra.

— Rádiumhánya Ausztriában. Bécsből jelentik: Az osztrák kormány 1.900.000 koronát fizetett Joachimsthalban a két rádium-ércsterületért. Az eddigi évi rádiumtermelés 1.5 gramm volt s a kormány reméli, hogy azt 4 grammra fog sikerülni növelni s ebben az esetben Ausztria abban a helyzetben lesz, hogy fedezhesse a világ egész rádiumszükségletét. 1 gramm rádium értéke 400.000 korona.

— Leégett pályaudvar. Brüsszelből jelentik, hogy a tournay-i vasuti pályaudvar az éjszaka kigyuladt. A táviró és telefonközponti hivatalok is odapszultak. A várótermek használhatatlanokká lettek. A tüzet csak hajnalban oltották el. Két tüzelő megsebesült. A kár igen nagy.

— Sztrájkoló gimnazisták. Fiuméből jelentik: A susáki horvát főgimnázium tanuló ifjúsága ma délelőtt tizenegy órakor sztrájkba lépett, mert egyik társukat a legutóbbi kormányellenes tüntetés alkalmával letartóztatták. A diákok sorfalat alkotva megakadályozták, hogy tanáraik az osztályokba bemehessenek, ami azonban nem ment minden izgalom nélkül. Az intézet igazgatósága azonnal telefonált a csendőrségre, ahonnan harmincz csendőr sietett a helyszínére az esetleges zavargások megakadályozására. Hét diákot letartóztattak. Az igazgatóság távirati jelentést tett az eseményekről a zágrábi kormánynak. Attól tartanak, hogy a buccarii hajóiskola növendékei is sztrájkba lépnek. A susáki diáksztrájk ügyében érkező újabb jelentések szerint ma Zágrábról Krema Ferenc tanügyi felügyelő Susákra érkezett és megindította az eljárást a bűnös diákok ellen. A gimnázium növendékei küldöttséget menesztettek a felügyelőhöz és azzal a kérelemmel fordultak hozzá, hogy vagy büntesse meg az összes növendékeket, vagy valamennyivel szemben szüntesse meg az eljárást, mert a tüntetésben mindannyian részt vettek. Krema Ferenc tanügyi felügyelő ezt a kérelmet elutasította, mire az intézet összes növendékei elhagyták a gimnáziumot. Kivonulásuk után az utcán csoportosultak, a csendőrök azonban hamarosan szétoszlatták őket és egyet a diákok közül elő is állítottak. A diákok délután gyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy valamennyi horvátországi középiskola növendékeit a mozgalmukhoz való csatlakozásra szólítják fel. Elhatározták továbbá, hogy az iskolába csak az esetben térnek vissza, ha az intézet igazgatósága és a kormány minden büntetéstől eláll. A hatóság kijelentette, hogy amennyiben a diákok nem szüntetik be hamarosan a sztrájkot, a gimnáziumot bizonytalan időre bezáratja.

— Rablógyilkos örmester. Pandorf közelében agyonlőtték és kifosztották egy Kallinka Mátyás nevű legényt, aki Bécsből kocsin igyekezett hazafelé Mosonyujfaluba. Kiderült, hogy egy parasztleány és egy katoná főkérckedett a kocsijára s ők gyilkolták meg. Az egyik gyilkost, Mikola Fábiant még tegnap elfogták, büntetését, Evck Tivadar örmestert pedig, aki az egészségügyi csapatban szolgál, mint Komáromból jelentik, ma ott elfogták. A gonosztevő katoná az ujjalú postamester fia. Már meg is vallotta a gyilkosságot. A rablott pénzből négyszázhatvan koronát találtak nála.

— Halálozás. Dr. Benkő Kálmán, az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat elhunyt igazgatója lelkiüdvéért ma délelőtt engesztelő szentmise-áldozatot mutattak be a belvárosi plébánia-templomban. Gróf Zichy János kultusz-, gróf Serényi Béla földmívelésügyi-, Lukács László pénzügyminiszter, Berzevicsy Albert, Darányi Ignác, Förster Gyula és mások részvétáviratot intéztek az özvegyhez.

Kiss Tivadar, a Budapesti Athletikai Klub titkárának édesanyja tegnap, hétfőn este fél 7 órakor elhunyt. Temetése holnap, szerdán délután lesz.

Nagy és általános részvét mellett temették el ma délután üv. hegyeshalmi Fischer Frigyesné az Andrássy-úti 88. számú gyászszobából. Az elhunytban dr. hegyeshalmi Hegyeshalmi Lajos miniszteri tanácsos, az államvasutak igazgatóságának elnökhelyettese édesanyját, Braup Ferencz máv. főfelügyelő, a balparti új-levezetésig vezetői osztályának főnöke pedig nővérét gyászolja. A gyászszertartáson ott voltak Stetina József és Kálmán Gusztáv államtitkárok, Marx János min. tanácsos, az államvasutak igazgatóságának elnöke, báránnyi lovag Brám Miklós min. tanácsos, a délvasutúlet-igazgatója, Pulszky Garibaldi min. tanácsos, a KSOD vezérigazgatója, Kotányi Zsigmond udvari tanácsos, Geduly Gyula min. tanácsos, dr. Hollán Sándor miniszteri tanácsos, Szukovátly István min. tanácsos, Széchy Kálmán udvari tanácsos, máv. igazgatók, Horváth Károly min. tanácsos, a vasuti és hajózási főfelügyelőség főnöke, Vársanyi Jenő vasut- és hajózási főfelügyelő, dr. domonyi Domonyi Mór, MKFTR igazgatója, Lukács József udv. tanácsos, a Magyar Ált. Hitelbank igazgatója, valamint az államvasutak és a kereskedelmi minisztérium tisztviselői igen nagy számban. Az elhunytat a kerepesi-úti temetőben a családi sírboltban helyezték el.

Helmár Ágost főreáliskolai tanár ma 65 éves korában Pozsonyban hirtelen meghalt.

x Ha őszül a haja, használja a Stella-vizet. Ára 2 K. Kapható egyedül Zoltán B. gyógytárában. Budapest, V., Szabadság-tér.

x Royal-Orfeum, Budapest, Erzsébet-körút 31. sz. Színházi és variété műsor. Kezdeté 8 órakor.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherezegete 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Az orosz ballet a Népoperában.

Budapest, márczius 5.

Tánc tekintetében idestova két év óta világszenzáció az orosz ballet. Ennyi ideje hallunk és olvasunk róla, lelkiismeretes napi sajtónk híven adott hírt minden diadaláról. Ma Páris legelőkelőbb közönsége tolong előadásaira, majd a londoni koronázási ünnepély ragyogó pompájának leírásában találkozunk szereplésével, utána Monte Carlo játékasztalaitól csábítja magához az embereket, azután a hideg Berlint hódítja meg s végül — nyugatról keletre haladó útjában elérkezik Bécsig, ahonnan igen természetesen Budapestre is el kellett jönnie.

Ma este az „orosz császári ballet“, a szentpétervári Mária-színház elsőrangú tánckarának egy része lépett fel a Népoperában és Budapest most ismét hetekre el van látva kimeríthetetlen társalgási témával. A színház rohamosan megnövekedett már a belépéskor elárulta, hogy ezuttal kiváltságos szenzációban lesz részünk. A Népoperának megnyitása óta nem volt ily díszes közönsége. A főváros eleganciája, az a bizonyos „tout Budapest“, mint egy óriási páva színekben pompázó hatalmas szárnya nyílt szét ebben az impozáns perspektívában. A páholyok tömve, a földszint zsúfolva, mindenütt estélyi ruhás hölgyek, ragyogó décolletageok és még ragyogóbb ékszeres, frakkos férfiak fehér ingmellei s még az emeleten, a különben kispolgárok helyéül szolgáló erkélyen is csupa „társasági“ közönség nyüzsgött.

A színlapot forgatók első pillantásra a család bizonyos nemével konstataáltak, hogy a nagy-hírűek, Karsavina, Nijinsky, kiknek nevét már az orosz ballet fogalmaképpen emlegetik nálunk is, nem lépnek fel. A beavatottak kommentálnak: Karsavina Bécsből egyenesen visszatért Szentpétervárra, Nijinsky pedig beteg. Talán egy későbbi előadáson fel fog léphetni. Helyettük itt van Astafiewa, egy csodás karcsúságú szépség, Bohn, a második férfi-star Nijinsky után és végül Matylda Krzesanska, a császár disztáncosnője, a multimilliomos ballerina.

Az előadás a „Kleopatra“ című koreografikus drámával kezdődött, melynek zeneszáma a legkiválóbb orosz komponisták, Tanneieff, Rimsky-Korsakow, Glinka, Glazunow és Moussorgsky műveiből állította össze Arensky. A meseje meglehetősen egyszerű, a keleti regékben gyakran ismétlődő szerelmi történet, egyébként azonban nem is fontos. A beállítás, Fokine Mihály zseniális koreografiája, Bakst pazar ötletességű, festői hatásokban gazdag díszletei és kosztümjei és az előadása érdemel rendkívüli figyelmet.

A színpad fejlődésének új útjait és lehetőségeit mutatja meg az orosz ballet. Ilyesmire gondolhatott Wagner zenedrámáinak költése közben, ez loboghatott Klinger szeméi előtt, mikor festményből, szoborból és architektúrából kombinált alkotásokat, ezt igyekszik megvalósítani Reinhardt is a Shakespeare-drámák színrehozatalánál, vagy a Sumurunban. Fokine és Bakst teljesen szakítottak a régi túllszoknyás ballettel. Minden táncosznak individuális, önálló élete van, mindegyiknek ruhája egyéni és jellemző, nyoma sincs a sablonballet uniformitásának. Az egyformaságnak legfeljebb csak szimbolikus jelentősége van az orosz balletnál.

A koreografia szintén teljesen újszerű. Bizonyos fokig ugyanazokon az elveken épül fel, amelyek a modern tánc-chercheuröket vezérelték, mikor a zene benső affektusait akarják ritmusba öntve kifejezni. A testnek és a végtagoknak tánc nélküli gesztussorozata ez a ballet, amely azonban mindemellett nem számúzi teljesen a régi ballet formáit sem, de azokat is kiszélesíti, módosítja, változatosabbá teszi. Meglepő újdonság például, hogy a táncosnők lába nincs preparálva. A csupasz, természetes lábujjakon végzik a „spicözést“, a pirouetteket. Minthogy ilyképen a legtagabb lehetőségek nyílnak a táncosok produkciói számára,

az orosz ballet színekben, mozgásban természetesebb és gazdagabb a sablonos réginnél.

A „Kleopatra“ csoportjai mindmennyi meg-elevenedett keleti képek. Fokine a koreografiában bámulatos ötletességgel aknázza ki az asszír emlékekről ismert szögletes kéz és lábtartást. A pompás bacchanáliában pedig a cinquecento mestereinek alakjait véltük életre kelni. A magántáncosnők között csak Nijinska asszony táncolt a szó szoros értelmében. Astafiewa kisasszony, Kleopatra csodás szépségű ábrázolója, mint elsőrangú mimikai művész aratott nagy sikert. Bohn Adolf férfitől eddig nem látott táncfigurákat produkált hihetetlen könnyedséggel, a balletkar pedig a legfestőibb, legragyogóbb látványt nyújtotta.

„Armida pavillonja“ volt a második darab. Cserepnin írta a zenéjét és Fokine a koreografiáját. Egy színpompás gobelint ábrázol a táncosok csoportja a függöny felgördülésekor, majd megelevenednek az alakok és egy kedves pásztorjátékot járnak el. Krzesinska asszony, az ismert túllszoknyában, preparált ujjal táncolt, partnere, Bohn, ezuttal a nélkülözhetetlen pas-de-deux-társ szerepét töltötte be. Általában nem kellett nagy szenzációt ez a ballet, csak a férfiak táncza, egy groteszk Arlequin-csoport váltott ki zajos tapsokat.

Utolsónak következett a „Scherzade“, Rimsky-Korsakownak festői, melódiai szépségekben és tropikus érzékiségben bővelkedő zenéjével. Ezeregyéjszaka drágakövekkel ékes borzalmi játszódna le a színpadon és a zenekarban. A hősnőt Astafiewa játszotta és itt is ábrázoló erejével ragadott el. Alig táncolt, de gesztusai fölérnek minden jelével, battement-nel és lábcoloratúrával. A partnere most is Bohn volt. Ezuttal kevésbé tetszett.

A közönség nagy lelkesedéssel fogadta az orosz táncosok bemutatkozását. A sikerült, hatásos jeleneteket nyílt színen tapsolta meg, felvonásvégeken pedig zajos ovációkban részesítette a szólásokat, akik virág és babér közt jelentek meg a színpadon. Nem szabad megfeledkezni a társulat karmesteréről, a kitűnő Monteauról sem. Elsőrangú, finomkezü dirigens. A zenekar, a Néopera pompás gárdája, ezuttal is remekelt. (— na.)

A kulisszák világából.

— Színházi csevegés. —

(Bábeli nyelvzavar.)

A múlt héten a villamoson Kálmár Józseffel, az Operaház tagjával ültem szemben. Kezében könyvet tartott. Belenézett, azután a kocsi tetejére emelte szeméit, miközben az ajkait némán mozgatta — Mit csinál? — kérdeztem.

— Olaszul tanulok, — felelte — hogy Puccinival beszélhessek.

Nagy nyelvtalentum lehet a jeles tenorista, ha ezt a szándékát megvalósíthatta, mert a maestro már elhagyta Budapestet, amely — ha Adyéknek lehetek — a valódi „Nyugat“ leánya.

A városliget Budapesti Színházában kecses angol görlicék emlegetik a lábukat. (Gazdagok lehetnek — nagy lábón élnek!) Szabolcs megszólította az egyiket:

— How do you do?

A kicsike dühösen ráripakodott:

— I hau di á, du Jud, du!

Hát kisült, hogy az angol görli Lerehenfeldről szerződött a trupphoz.

Hasonló törekvésekre bukkantam ma a Tisza Kálmán-tér virányain. A rügyezésnek induló orgonabokrok és az eldobott narancshéjakkal fociballozó ifjúság között a Néopera művészei sétáltak nyelvtanulni a kezükben. Mindegyik más nyelv tanáival foglalkozott.

Pajor spanyolul tanult Barrientos Mária staccattói emlékére; Szántó németül, hogy a jövőben Wagner-operisták és a bécsi operette-divák nyelvén értsen; Bihar francziául, hogy az orosz Krezsinszkanak udvarolhasson, Kriener pedig magyarul, hogy idehaza megértsek.

Egy vidéki néni sokat hallott arról, hogy a „Rablólovag“ milyen kitűnő darab, s milyen táblás házakat csinál estről-estre. Tegnap — éppen Budapestén lévén — meg se nézte a színlapot,

sietve támlásszékyet váltott a Magyar Színházba.

Nem is lepte meg, hogy sokat fiztettek vele. „Na ja! ilyen vonzó kasszadarabhoz fölemelik a helyarákat.“ Sokkal inkább csodálkozott, hogy az előadás napján olyan könnyen jutott jegyhez, s még jobban, amikor a félig üres nézőteret látta.

Megkezdődött a játék. Mindenféle középkorias katonaruhás alakok mozogtak a színpadon. („Na ja! a rablóbanda!) Aztán jött maga a rablólovag, akit tapssal fogadott a közönség. („Na ja! Balla Kálmán!)

A néni hallgatott, hallgatott, de egy szót sem értett az egész darabból. Szomszédjéhez, egy gouvernante-kínézésű vén kisasszonyhoz fordult:

— Milyen rosszul beszélnek ezek a színészek magyarul!

— Mazsarül? — sipogta a kisasszony — mais ce sont des français...!

Hát a Cyrano-t adták Monsieur Le Bargyval! És hogy a nyelvzavar teljes legyen, az Urániában a mánások tegnapi előadásán sokan azt hitték, hogy a színpadon francziául beszélnek, pedig magyarul raccsoltak.

(A tolmács.)

Nem mindennapi apparátussal vonultak föl a mi muszka vendégeink. Van külön intendánsuk, külön koreografiai vezetőjük, külön művészeti vezetőjük, műszaki igazgatójuk, koreografiai rendezőjük, művészeti rendezőjük és külön karnagyuk. (Ne legyenek hát fölemelt helyarák!)

Ez a karnagy, monsieur *Monteux*, egy ropant kedves, művelt, nyájas franczia. A Népopera vadidegen zenekarával olyan szeliden tartja a próbákat, hogy alig hallani a hangját. Nem tépi a haját! Nem hívja segítségül az ég összes szentjeit! Nem kap ideggöröcsöket! És nem vagdossa földhöz a kalapját! Az igaz, hogy erre nincs is igen oka, mert a Népopera derék muzikusai, olyan hiven követik az utasításait, mint a kezes báránka a Watteau pásztorleánykáját!

Monsieur *Monteux*, csak néha kopogtatja le a zenekart s ilyenkor nyugodt hangon, udvariasan teszi a megjegyzéseit — németül.

Mellette ül *Szigeti*, a Népopera hangversenymestere — tolmácsolja a francia kolléga szavait szintén — németül.

— Miért? Kérdem a szomszédomat.

— Mert több zenész nem ért magyarul.

— Igen, igen... de hiszen *Monteux* is németül mondta?

— Az ám, de — marseillei kiejtéssel!

(Tóth Imre lumpol.)

Nyárspolgárabb direktort Tóth Imrénél nem ismer a világszínészet. Talán a színházbajárást is perhorreszkálná, ha ez nem tartozna szigorúan a mesterségéhez. Kávéházba csak a nappali órákban jár, csupán hivatalos banketteken jelenik meg, előadás után haza megy és — állítólag — hálósipkát huzva a fejére, alszik.

E napokban is volt valami hivatalos lakoma, melyen ex offo meg kellett jelennie. Savanyu arcot vágott (ehhez kiválóan ért!) és nagyon sajnálta a Morfeusztól elrabolt perceket.

Pedig nagyon illusztris írói kompánia vette körül a fehér asztalnál. Ott volt *Molnár Ferencz*, *Heltai Jenő*, *Ambrus Zoltán*, *Lengyel Menyhért*, *Biró Lajos* és még többen.

Ezek elemükben voltak. Tréfálkóztak, szellemeskedtek, ettek, ittak. Amikor a hangulat emelkedett és a vendégsereg oszladozott, *Molnár Ferencz* indítványozta:

— Menjünk zenét hallgatni.

A többi rámondta:

— Menjünk!

Csak éppen *Ambrus Zoltán* és *Tóth Imre* maradt ülve, s folytatták a komoly beszélgetésüket.

— Direktur ur, — szólt *Heltai* — remélem velünk tart!

— Sajnálom, de... mentegőzött *Tóth Didi*.

A kompánia azonban nem tágitott.

— Velünk kell jönnie, punktum!

A Nemzeti direktora tehetetlenül tekintgetett körül, végre *Ambrus Zoltán*on akadt meg a szemé-

Ez a sötét, nézésű, merev arcú, komoly férfi volt az egyetlen reménye.

— Nos, — mondta a sok unszolásra. — ha *Ambrus* jön, én is megyek.

— Hogyne mennék! — felelt az éjjeli baglyok félreismert királya. És már is czihelődött.

Nem áruolom el, hova czipelték a szolid direktort. Nem sorolom föl, hány zenés, meg énekes mulatóban, borozóban töltötték az éjszakát... elég az azon, már nyitva volt a kapu, amikor hazavetődött. A halálra ijedt felesége épen a rendőrségre, a mentőkhöz, a tűzoltóknak telefonált és meglátva a „tegnapi“ ábrázatu urát, összecsapta a két kezét, s így kiáltott föl:

— Most már igazán semmi se lehetetlen ezen a világon!

Egy látésöves ur.

(*) *Opera*. A „Bolygó hollandi“ mai előadását két új szereplő tette érdekessé és megemlítésre jogosulttá. Dalandot ezuttal énekelte először *Venczell* és kellemes orgánumával ebben a szerepben is jól állotta meg helyét egy ének, mint játék tekintetében. A másik debütáns *Balta* volt, aki már egyáltalában régen nem jutott szóhoz az Operaházban. Eriket, a vadászt, énekelte, de gyenge hangja, melyet forszírozása még kellemetlen csengésűvé is tesz, a kis szerepet sem bírta el. Az előadás egyébként az ismert jó volt és a zenekar is kitünően működött. Ifj. *Ábrányi Emil* gondos és nagytudású vezénylete alatt. A nézőtér alig félig telt meg.

(*) *Nemzeti Színház*. Holnap, szerdán ötvennegyedik előadását éri meg a színház egyik legvonzóbb műsordarabja, *Henry Bataille*, a Nászinduló című színműve. Csütörtökre a színház legújabb szenzációs sikere, *Biró Lajos* és *Lengyel Menyhért* A csárna című színműve van kitűzve, amelynek minden eddigi előadása az utolsó helyig megtelt nézőtér előtt folyt le. Csütörtökön délelőtt fél tizenegy órakor lesz a nyilvános főpróba a sajtó meghívott képviselői előtt a színház pénteken bemutatásra kerülő eredeti újdonságából. A szerelem utjai című színjátékából, amelynek szerzője *Ferenczi Ferencz*.

(*) *Hangversenyek*. Egy egészen fiatal hegedűművész, *Adler René* István, mutatkozott be ma a Royal-terem közönségének. Képzett, erős muzikalitású zenész, szép, fejlett technikája van és árnyalati finomságai teszik élvezetessé játékát. Különösen *Grieg F-dur* szonátáját és *Vieuxtemps D-moll* koncertjét játszotta igen finoman és virtuóz előadásban. A koncert andantéjának cadenciája figyelemreméltó művészi produkció volt. A szépszámu közönség meleg rokonszenvvel és tetszéssel fogadta a fiatal művész bemutatkozását, akit *Fliégi József* diszkrét finomsággal kísért zongorán. A hangversenyen közreműködött *Uhlig Julia*, fiatal kezdőénekesnő, aki meglehetősen bizonytalan intonálással és gyenge, helytelen lélekzetvétellel súlyosított hangon énekelte néhány jól sikerült dalt. — Ugyanekkor a Zeneakadémia hangversenytermében *Hegyi Emánuel*, külföldi diadalok után hazatért honfitársunk zongorázott. Kiforrott, kész művész, erősen fejlett technikával, a jeles pianista minden elvárható kvalitásával. Legsikerültebb produkciója a *Chopin-etűdök* előadása volt. Valamennyit meg kellett ismételnie. Szendy két aforizmája és *Liszt Don Juan* fantáziája emelkedtek még ki a műsorról különösen, melyeket a termet zsufolásig megtöltő közönség szintén nagy lelkesedéssel fogadott. A művészt nagy ovációkban részesítették és tisztelői elhalmozták babérkoszorúkkal.

(*) *Az Operaházban* holnap, szerdán nincs előadás. Csütörtökön kerül színre harmadszor *Puccini* nagysikerű új dalműve „A nyugat lánya“. *Minnie Szamosi Elza*, *Johnson Környey* lesz, *Rance Jack* sheriffet *Takáts Mihály* fogja énekelni ez alkalommal először. A többi szerepben *Báder Dóra*, *Kertész Venczell*, *Mihályi Déri*, *Várkonyi Ney*, *Pichler Dalnoki*, *Kárpát Rózsa*, *Kornai Juhász Ádám* és *Somogyi* működnek közre. (Évi bérlés 43. szám. Kezdeté félnyolc órakor.)

(*) *A „Rodostó“ bemutatója*. Az Operaház legközelebbi újdonságából, gróf *Zichy Géza* „Rodostó“ című háromfelvonásos magyar történelmi dalművéből naponkint folynak a színpadi próbák. Az újdonság a kiváló magyar zeneszerző „II. Rák-

kóczy Ferencz“ és „Nemo“ című dalműveinek befejező folytatásaként a Rákóczy-trilogia harmadik része. Zenei betanítását *Szikla Adolf* karmester, a színpadi rendezés munkáját pedig *Alszeghy Kálmán* főrendező végzi.

(*) *Az orosz ballet második előadása*. Szerdán lesz második fellépte az orosz balletnek a Népopera-ban. Tekintettel arra a nagy sikerre, amelyet a bemutatás során a Kleopatra és Armida Pavillonja aratott; e két táncközteményt holnap is megismétlik, harmadiknak pedig az Igor herceg című operából egy nagy balletegyveleg kerül színre, *Polovecki* tánczok czimen.

(*) *Színészek gyűlése*. Az Országos Színészegyesület ma délután *Ditrói Mór* elmökléte alatt tanácsulést tartott, amelyen néhány fegyelmi ügyet intézett el az igazgató-tanács. *Molnár Béla*, a dunántúli színkerület igazgatója kérte igazgatói engedélyének *Radó Bélára* való átírását. Az igazgatótanács a kérelmet teljesítette. A múlt évi közgyűlésen módosított alapszabályokat a vallás- és közoktatásügyi miniszter legutóbb az egyesülethez intézett rendeletével jóváhagyta. Az igazgatótanács elhatározta, hogy a módosított alapszabályok a legközelebbi közgyűlés napján lépnek életbe.

(*) *Hangversenyek*. Méry Béla hangversenyei. Holnap, csütörtökön tartja *Hoehn Alfréd*, a tüneményes fiatal zongoraművész második hangversenyét a Royal-teremben mesteri műsorról, amely *Bach*, *Brahms*, *Schumann*, *Chopin*, *Beethoven* és *Liszt* remekéből van összeállítva. — Holnapután pedig *Mme Charles Cahier*, a bécsi hírneves kamaraénekesnő és *Szigeti Józsa* hegedűművész tartják a Zeneakadémia nagytermében rendkívül előkelő közönség előtt nagy hangversenyüket a British-American Governesses Home javára. A gazdag műsor *Brahms*, *Hahn*, *Debussy*, *Tosti*, angol és skót népdalokból, azonkívül *Bach*, *Saint-Saens* és *Wieniawsky* leghőbb műveiből van választva. — A *Cseh-vonósnyegyes* az utolsó lesz az ideai kamarahangversenyek sorozatában és pénteken, márczius 15-én rendezi egyetlen hangversenyét a Royal-teremben. Jegyek *Hoehn Cahier*—*Szigeti* és a *Csehekhez Méry Bélánál* kaphatók.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* *Árpád sírjának kutatása*. Az Árpád sírját Kutató bizottság ma tartott ülésén elhatározta, hogy a tavaszi melegebb idő beálltával nyomban megkezdji az ásatási és kutatási munkálatokat az óbudai, illetőleg kisczei határban, ahol Árpád sírját felfedezni vélik. *Biber Károly* elnök a napokban *Foerk Ernő* építésztanárral és a bizottság új tagjaival, *Lingel Károly* és *Jungfer József* nagyiparosokkal helyszíni szemlélt és megállapította az ásatások irányát. Az idén dr. *Kuzsinszky Balint* egyetemi tanár, az akvinkumi múzeum igazgatója is folytatni fogja az óbudai határban a római régiségek feltárását és több más kutató szintén buvárokodni fog a történelmi emlékekben oly gazdag területen. A kutatókat Budapest székesfőváros, Pestvármegye és a Műemlékek Országos Bizottsága megfelelő támogatásban részesíti.

* *A Kisfaludy-Társaság szerdai felolvasó-ülésének teljes programja* ez: Gróf *Zichy Géza* rendes tag két költeményét felolvassa *Vargha Gyula* rendes tag. Sebők *Zsigmond* rendes tag „A két Piros“ című elbeszélését felolvassa *Pekár Gyula* rendes tag. *Wiegand János* Uhlend-fordításait felolvassa *Heinrich Gusztáv* rendes tag. *Antal Géza* vendég „Scheffel és Ekkekárdja“ című tanulmányát felolvassa *Kozma Andor* rendes tag. A felolvasó-ülés márczius 6-án, szerdán délután öt órakor lesz az Akadémia kistermében. A Shakespeare-bizottság szerdára hirdetett ülése elmarad. A Kisfaludy-Társaság könyvkiadó-bizottsága tegnap tartott ülését és *Görgey István* és *Emich Gusztáv* elhunyt tagok helyébe gróf *Majláth Józsefet* és vásárhelyi *Wodianer Albertet* választotta meg a bizottság tagjaivá.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© *Egy léghajósmester halálos szerencsétlensége*. Megrendítő léghajó-katasztrófa történt tegnap este *Johannisthalban*. A *Parseval VI.* nevű reklám-léghajó kikötésénél szélroham támadt, amely a ballont visszakergette a levegőbe. *Nobers* ballonmester a tartókötelet erre még görcsösebben fogta s nem akarta elbocsátani. A léghajó erre magával rántotta és ragadta menthetetlenül. Hiába kiáltott segítségért, a léghajóban ülők nem tudták, honnan erednek a kötségbeesett hangok. A léghajó aztán leszállt a beerzdorfi erdőnél, amelynek fái megtépték a szerencsétlen ember ruháját és testét. *Nobers* végre is kimerülten lezuhant és meghalt. Véres, összetört holttestét szállíthatták csak haza.

FŐVÁROS.

(Az alpolgármesterek és tanácsosok helyettesítése. A polgármester ma rendeletet adott ki, amelyben intézkedik az alpolgármesterek és az ügyvezető-tanácsosok helyettesítéséről. A rendelet Rózsavölgyi Gyula alpolgármester állandó helyettesesül Vossits Károly tanácsost, dr. Vaszhilovits János alpolgármester helyettesesül gróf Festetics Géza tanácsost és dr. Bódy Tivadar alpolgármester helyettesesül Rényi Dezső tanácsost jelölte ki. Az egyes ügyosztályokat a tanácsosok távollétében a következők vezetik: Az I. (elnöki) ügyosztályt Mahrer Aladár főjegyző, a II. (ut- és csatornaépítési) ügyosztályt Gerenday Dezső műszaki főtanácsos, a III. (városépítési) ügyosztályt dr. Schmelzberger Árpád tanácsjegyző, a IV. (katonai és illetégségi) ügyosztályt Wigh János főjegyző, az V. (közlekedési) ügyosztályt Till Antal tanácsjegyző, a VI. (pénzügyi) ügyosztályt dr. Bercei Jenő tanácsjegyző, a VII. (közoktatási) ügyosztályt dr. Demjén Géza tanácsjegyző, a VIII. (közlelmzési) ügyosztályt dr. Osupor József főjegyző, a IX. (közjótékonsági) ügyosztályt Szasovszky József tanácsjegyző, a X. (közegészségügyi) ügyosztályt dr. Lung Géza tanácsjegyző, a XI. (közjogi és anyakönyvi) ügyosztályt Bukovszky Viktor tanácsjegyző, a XII. (vízvezetési és világítási) ügyosztályt Némethy Béla tanácsjegyző, a XIII. (építkezési) ügyosztályt Oreczy Gyula műszaki főtanácsos, a XIV. (szociálpolitikai és közművelődési) ügyosztályt dr. Wittinger Gyula tanácsjegyző, a XV. (közigazgatási) ügyosztályt Sántha Dénes főjegyző és a XVI. (városgazdasági) ügyosztályt dr. Kemény Géza tanácsjegyző.

(Thallóczy és a főváros. Abból az alkalmából, hogy a király valóságos titkos tanácsosává nevezte ki Thallóczy Lajost, a közös pénzügyminisztérium osztályfőnökét, a fővárosi tanács örömeinek átíratban adott kifejezést. Thallóczy erre a polgármesterhez intézett levélben felelt, hogy nincs más vágya, mint szülővárosának hű fiaként szolgálni a Budapestet, Kelet-Európa e gyöngyét az ország szívévé tenni. E célból — ugymond — mindnyájunknak oda kell adnunk a saját szívünket, én a magamét — így folytatja — följajánlom, — rendelkezzenek vele.

(A tanítók fizetésrendezését végleg jóváhagyják. A fővárosi közgyűlése szabályrendelet keretében rendezte a fővárosi intézeteinél alkalmazott tanítószerződés fizetését. Ennek a szabályrendeletnek jóváhagyását azonban a belügyminiszter a vallás- és közoktatásügyi miniszter véleménye alapján több módosításnak a keresztülviteléért tette függővé. A közgyűlés a tanács javaslatához képest ezeket a módosításokat megtette és most a belügyminiszter értesítette a fővárost, hogy a tanítószerződés fizetésrendezéséről szóló szabályrendeletet véglegesen jóváhagyta.

(A Népszálló népszerűsége. Hogy a legutóbb megnyitott Aréna-uti Népszálló mily nagy mértékben felel meg szociális hivatásának, arról a tanács mai ülésén számolt be dr. Wildner Ödön tanácsnok, a szociálpolitikai és közművelődési ügyosztály vezetője, bejelentvén, hogy a Népszállóban, amelyet a múlt hónap 17-én adtak át rendeltetésének, nincs több üres fulke. Ez az eredmény, amilyen öröndetes, épp olyan érdekes is, mert Bécsben az első Népszálló a megnyitás után csak három év múlva telt meg, míg nálunk husz nap alatt következett be az eredmény.

(A közoktatásügyi bizottság ülése. A közoktatásügyi bizottság ma délután dr. Déri Ferenc tanácsos elnöklésével ülést tartott, amelyen dr. Demjén Géza tanácsjegyző előadásában tárgyalták az iskolai szakfelügyelőre vonatkozó szabályzat-tervezetet. A bizottság általánosságban egyhangulag elfogadta az előterjesztést, a részletes vita során pedig több hozzászólás után csekélyebb módosításokkal tette magáévá. Az ülés nyolcz órakor ért véget.

(Közegészségügyi vizsgáló-intézet. A belügyminiszter értesítette a fővárost, hogy egy önálló és állandó közegészségügyi vizsgáló-intézet létesítését tervezi. A minisztérium kebelében működött ugyan már ilyen intézet, amelyet azonban 1893-ban, különböző okokból megszüntettek. A belügyminiszter most, addig is, amíg az önálló intézet létesítéséről gondoskodhatnák, ideiglenesen a Szent Gellért-kórházban, a főváros által átengedett helyiségekben levő kolera-laboratóriumot akarja középponti közegészségügyi vizsgáló állomássá fejleszteni. Az állomás vezetésével a miniszter dr. Kayser Károlyt, a belügyminisztériumban volt bakteriológiai és egészségügyi intézet vezetőjét bízta meg.

(A Tavaszi Vásár támogatása. A közigazgatási bizottság legutóbb tartott ülésében azt határozta, hogy a tanácsnak a tavaszi vásárnak 10.000 koronával való támogatását javasolja. A tanács ma tartott ülésében elhatározta, hogy ily értelmű előterjesztést tesz a közgyűlésnek. Azt a kérést azonban, hogy a vásárt a Vigadóban rendezzék, nem találta teljesíthetőnek.

KÖZIGAZGATÁS.

(Az egyéki párbérszedés. A hajdumegyei Egyek községnek régi veszedelmes tengeri kigyója a párbérszedés. Az idén is karhatlommal, csendőri fedezet mellett folyik ott a párbérszedés. A hajdusági község lakosságát zaklató eljárásokról következőket jelentik: — Egyéken a papi javadalom 240 hold föld, mit ha bérbe ad, bármikor megkapja érte a 12.000 koronát, ehhez járul még a majd 6 ezer lélek után járó stóljajövedelem és sok egyéb járandóság, összjövedelem: 14—15 ezer koronára tehető. A kántortartó föld- és egyéb jövedelme 4000 koronát, a harangozóé 1500 koronát képvisel. — Mindezek dacára adóznak nekik a hiveik párbérral is, még pedig páronként 14 korona 32 fillérral. Ebből a pap 8 korona 30 fillért, a kántor 4 korona 37 fillért kap. Tekintettel arra, hogy 1900 párbérfizető pár van, igen tekintélyes összeghez jutnak e czímen is az egyházi alkalmazottak, sok azoknak a papoknak és tanítóknak száma, kiknek fizetése meg sem közelíti az e czímen kapott összeget. Mivel Egyeken január 1-ig nem fizették be a hivatkozott sokan a párbért, hétezer korona hátralék maradt a múlt évről, ennek behajtására a debreczeni, vagyis a központi járás főszolgabírája csendőri karhatalmat vezényelt ki. A végrehajtást három csendőr, a végrehajtó és a kisbíró intézi, ezt a menetet bővejezi a zálogtárgyakat hordó kocsis és egy foglameg, aki a zálogtárgyakat viszi. Bizony sok helyt ellátásra is talált a végrehajtó hatalom, mert bizony nem minden szegény embernek van a kezéigében 14 korona, amire még 3 korona végrehajtási díj is jár. Így aztán bőven akadnak a lefoglalt és a község házára szállított tárgyak közt: buza, tengeri, szárok, oldalszalonna, ruhák, borjú vagy csikó. Itt volna már az ideje hogy a kormány kezébe vegye ezt a régi vajudó kérdést és a méltányosság figyelembe tartásával rendezze a párbér ügyét. Rendzavarás eddig nem volt, a múlt évben ilyen alkalommal a pap abtájkait kövekkel bezúrták, sőt három évvel ezelőtt csendőri karhatalmat kért a pap és csendőri asszisztenciával végezhette csak el a funkciót. A pap felajánlotta a községi képviselőtestületnek a párbérnek a megváltását olyanformán, fizessen a községi pénztár évenként a pap, a kántor és a harangozóknak 8000 koronát, ebből a pap 4800 koronát magának, 2000 koronát a kántornak és 1200 koronát a harangozóknak szánt. A 8000 korona az 1200 r. kath. párra egyformán osztatnák szét. A községi képviselőtestület ebbe nem akart belelemenni, mert a kormány, ugymond már megígérte, hogy a párbér ügyet rendezni fogja.

(Csongrád község és egy Károlyi gróf pere. Felgyő pusztá, gróf Károlyi László több ezerholdas birtoka, Csongrád határába úgy van beékelve, hogy köröskörül csongrádi földek veszik körül. A grófi uradalom azonban közigazgatásilag a szomszédos Csánytelek községhez csatolták, hogy az uradalom így kevesebb községi pótdát fizessen. Mivel a grófi uradalom terményeit a csongrádi piacon szokta vasutra vagy hajóra rakni és szekerrel így Csongrád közeget rongálják anélkül, hogy az uradalom a közterhekhez hozzájárulna. Csongrád képviselőtestülete elhatározta, hogy a belügyminiszteriumnál kéri fogja, hogy az uradalom közigazgatásilag Csongrádhoz csatoltassék vissza, mint régebben volt. A községi közgyűlés határozatát a vármegyén megsemmisítették. A határozat ellen Csongrád a belügyminiszterhez föllebbezéssel élt és pedig sikerrel, mert a minisztérium most megsemmisítette a vármegyei közgyűlés határozatát és a közgyűlést új határozathozatalra utasította.

EGYESÜLETEK.

(Az újságírók egyesületéből. A Budapesti Újságírók Egyesületének választmánya ma délután 4 órakor Kálnoki Henrik elnöklésével ülést tartott. A választmány folyó ügyekkel és a rendes tisztújító közgyűlés előkészítésével foglalkozott. Az Angol Országos Újságíró-Egyesület (National Union of Journalists Central London, Press Club) titkára Horace Sandern, a legutóbbi budapesti újságíró mozgalmakkal kapcsolatban levélben kért felvilágosítást a magyar újságírók viszonyairól, egyesületük szervezetéről, szociális helyzetükről, valamint a sajtót érintő törvényhozási intézkedésekről és azt a reményét fejezi ki, hogy a két

egyesület állandó érintkezésben lesz minden olyan esetben, amidőn újságíró mozgalmakról vagy újságírókat érdeklő törvényhozási intézkedésekről lesz szó. A választmány örömmel vette tudomásul a megkeresést és dr. Mikes Lajost bízta meg, hogy a választmány nevében részletesen válaszoljon a levélre.

(Az Otthon-körből. Az Otthon írók és hírlapírók köre ma délután Rákosi Jenő elnöklésével választmányi ülést tartott. Az adminisztratív ügyek elintézésének során az elnök bejelentette, hogy a nemzetközi sajtósövetség értesítése szerint az idén nem lesz nemzetközi sajtókongresszus. A Földrajzi Társaság meghívta az Otthon-kört márczius 7-én tartandó jubiláris díszgyűlésre. A választmány Strausz Adolf kereskedelmi akadémiai tanárt bízta meg az Otthon-kör képviselésével. Új tagok lettek: Tarján Vilmos, Deutsh Jenő (vidéki) és Deutsch Kornél.

(A Magyarországi Kárpátgyesület központi választmánya gróf Teleki Sándor elnökle alatt népes ülést tartott, amelyen az elnök megemlékezett a Kárpátgyesület központi pénztárosának, id. Marcsék Andornak elhalálzásáról. A választmány ezután egyhangulag Karoliny Mihály vá. tagot választotta meg. A MKE. legközelebb magyar, német és francia szöveggel ellátott díszes albumot bocsát közre, mely hivatva lesz a Magas Tátra szépségeit a külfölddel megismertetni. Az egyesület a Magyar Turistaegyesülettel szövetkezve, legközelebb egy magyar Baedeker kiadását vette terbe. Turisztikai szempontból fontos pontja volt az ülésnek a mentőügynök végleges szervezése a Tátrában.

(Az állatvédők világszövetsége tegnap tartotta meg évi rendes közgyűlését dr. Szalkay Gyula elnöklésével. Streer Hermin ismertette az egylet múlt évi működését. Özv. Balajthy Kálmán pénztárosi és az ellenőr jelentését tudomásul vették és a tisztviselőket három évre újból megválasztották, egyúttal munkásságukért köszönetet szavaztak. A régi választmányi tagok melé megválasztották dr. Kövesdy Rácz Bélát, dr. Reiff Ágostont, özv. Szini Károlynét, Göllesz Jánosnét és nemes Rósa Idát. Tiszteleti tagokul dr. Lutz Arthur berlini gyakorló orvost és Dressel Dórárt választották meg.

(A Szabad Egyetem elnöksége a közönség tájékoztatása céljából közli, hogy Sároi Szabó Lajos örnagy urnak „Honvédelem” czímen a mai (szerda) napra hirdetett előadása közbejött elháríthatatlan akadályok miatt, elmarad. Az előadás a jövő szerdán, márczius hó 13-án fog megtartatni.

SPORT.

(A Nemzeti Sport Club közgyűlése. Vasárnap este tartotta meg rendes évi közgyűlését a Nemzeti Sport Club. A napirend tárgyalása előtt az elnök bejelentette, hogy Steiner Gyula az egyesület elnöke másirányu elfoglaltsága miatt nem tarthatja meg elnöki tisztségét. A közgyűlés sajnálatlaltal vette tudomásul a lemondást és Steinert az egyesület tiszteletbeli tagjává választotta meg. Ezután Boros Ödön titkár jelentésében beszámolt az elmúlt év eseményeiről, majd Böhm Károly pénztáros az egyesület vagyoni helyzetéről tett jelentést. A jelentéseket a közgyűlés tudomásul vette és a tisztikar részére a felmentvényt megadta. Tárgyalták ezután Bodnár kérelmét, aki levélben kérte, hogy kizárása ügyében a közgyűlés újból ejtse meg a vizsgálatot. A közgyűlés teljesíthetőnek tartotta Bodnár kérelmét. Ezután a tisztújítás következett. Elnök: betöltetlen, alelnökké egyhangulag Stobbe Kálmánt és Böhm Károlyt választották meg.

(A Vén Fiúk közgyűlése. A Vén Fiúk Vívóklubja f. hó 2-án tartotta évi rendes közgyűlését, amelyet herceg Windischgrätz Lajos nyitott meg, üdvözlőlvén a megjelent előkelő társaságot. Az évi beszámoló tudomásul vették, majd megtörténtek a választások, melyen újlag megválasztották elnökké herceg Windischgrätz Lajos, akit az igazgatóválasztmány nevében Altorjay Imre tábornok üdvözölt. Alelnökké lettek Altorjay Imre tábornok, erényi Ullmann Gyula és Gyérey Richárd, Malongay Dezső tiszteletbeli alelnökké választották meg. A közgyűlés után banírett volt, melyen herceg Windischgrätz Lajos a klubtársak összetartását hangsúlyozta és erre emelte poharát. Gyérey a klubnak fáradságot és áldozatot nem ismerő előzőkeny mestercé, Fodor Károlyt és Sztankay Sándort köszöntötte fel. A díszes társaság a késő éjjeli órákban oszlott szét.

TISZTVISELŐ-OTTHON
(PENSIO) Budapest, Szentkirály-utca 22. I. em.
Teljes penzióval vagy csak ehatás különösen tisztviselőknak
lakás pensio 135 korona. Ebéd 42 korona. Vacsora 24 korona

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A gyűjtőfogház igazgatójának előléptetése. A király, mint a hivatalos lap mai száma közli, Vajna Károly kir. tanácsos, budapesti kir. országos gyűjtőfogházi igazgatót a VI. fizetési osztályba kinevezte.

§ A pozsonyi rablógyilkosság. Pozsonyból jelentik: Ma délelőtt 8 órakor folytatták a tárgyalást. Scheffer kir. ügyész azt az indítványt tette, hogy hallgassa ki a bíróság a jelenlevő Schachner Károly bécsi vizsgálóbíró, aki Stepetákra nézve Bécsben vezette a vizsgálatot. Az ügyész azt a kérdést akarja hozzá intéztetni: igaz-e, hogy Stepeták a bécsi vizsgálóbíró előtt 8-10 nappal elzárva töredelmes vallomást tett. A védők a bécsi vizsgálóbíró kihallgatását elleneztek, a törvényszék azonban helyt adott az ügyész kérelmének és a kihallgatást elrendelte.

Ezután folytatták Stepeták Rezső bünrészesnek tanuként való kihallgatását. A védők különböző kérdéseket intéztek Stepetákhoz arra vonatkozólag, hogy a pozsonyi vádlottaknak minő volt a szerepük a tett elkövetésénél. Stepeták vallomásának lényege az volt, hogy bár az „ölés“ szót nem használták a terv kifejtésénél, de mégis tisztában voltak azzal, hogy az áldozatok megölésére fog a sor kerülni. Ezután Stepeták bécsi illetőségű vádlott és Benes elsőrendű vádlott között összeszólalkozás történt, amennyiben Benes mindig tagadta azokat a kijelentéseket, amelyeket Stepeták tett. Erre Stepeták odafordult Benes felé, azt mondotta neki:

— Du bist ein unverschämter Lügner! (Szemtelen hazug vagy!)

Az elnök erre Stepetákot rendbüntetéssel fenyegette meg, ha még egyszer sérteget valakit a tárgyaláson. Ezután szembesítették Rapcsányi Ignác másodrendű vádlottat Stepetákkal. Főleg azt kellett tisztázni, igaz-e hogy Rapcsányi a gyilkosság elkövetése előtt saját édesanyját akarta légszesszel megölni. Rapcsányi tagadja, Stepeták azonban határozottan kijelenti, hogy Rapcsányi ezt neki mondotta. Most került a sor Schachner bécsi vizsgálóbíró kihallgatására. Elmondotta, hogy a bécsi vizsgálat folyamán Stepeták Rezső levelet kapott édesanyjától. Ezt a levelet a bíró megmutatta a vádlottnak, akit édesanyja szavai annyira meghatották, hogy sirva fakadt, s néhány perc múlva töredelmes vallomást tett. Ismételtén bevallotta azt, hogy amikor a tervet megbeszélték, a gyilkosság szó ugyan nem hangzott el, de mindnyájan tisztában voltak azzal, hogy az áldozatokat meg kell ölniük, hogy ártalmatlanná tegyék őket. Stepeták ezután mindenben igazolta a bécsi vizsgálóbíró szavait, csak azt az egyet hangsúlyozta, hogy abban az esetben, ha nem lett volna föltétlen szükség a két nőnek meggyilkolása, a lehetőség szerint kimélni akarták őket. A bécsi vizsgálóbíró ezután visszautazott Bécsbe. Az elnök szünetet rendelt el. Szünet után megkezdik a tanúk kihallgatását. Be van idézve 72 tanu és több orvosszakértő.

A tárgyalás során a tettesek szembesítése után megkezdtek a tanúk kihallgatását. A beidézett 72 tanu közül ma 13-at hallgattak ki. Kihallgatták többek között Fukari Feernozné, özv. Oszvald Józsefné verekenyei asszonyokat, akik ellen rablási, illetve gyilkossági tervet forralt a banda. Az ügyész indítványára a törvényszék Stebeták Józsefet, Stebeták Rezső bátyját is megidézte. A tárgyalást holnap folytatják.

§ Halálos ítélet a Kurján. Tavaly februárban Pápán rablógyilkosság történt, egy elzúllott napszármal, Makkos Vendel László fényes nappal revolverrel halálra sebesítette a zálogházban Geist Mórnét, a zálogos feleségét és két lövéssel megölte a nála levő kis gimnázista fiut, a tizenegy éves Kovács Imrét, aztán elvitt 314 korona készpénzt és egy csomó ékszert. A csendőrség hamarosan elfogta Makkost, aki megvallott mindezt, de örültnek tette magát. Az orvosok azonban épelmejüknek mondták s a veszprémi esküdtszék kétélt-halálra ítélte. A bűnügyvet ma tárgyalta a Kuria Vavrik Béla másodelnök vezetésével. A semmisségi panaszokat, mint alaptalanokat elutasították s a halálos ítéletet jóváhagyták. A Kuria ezután kegyelmi tanácsosá alakult.

§ Az orosz katonai intendánsok pöre. Pétervárról jelentik: Ma megint egy óriási pört kezdett tárgyalni a törvényszék a megvesztegetett katonai intendánsok és hivatalnokok ellen, akik a hadseregszállítókat éveken át sarcozták. A tárgyaláson egy hadseregszállító bevallotta, hogy minden egyes

szereződés megkötésekor 40,000 márkát kellett fizetnie a katonai intendatura hivatalnokainak és Thiel hadseregszállító az utolsó években husz millió márkát költött megvesztegetésekre.

§ „Az Idő“ rágalmi. „Az Idő“ című nyomtatvány szerkesztőjére, Péterfi Gyulára rossz idők járnak a büntető bíróságon. Rövid egy hét alatt két ízben állott vádlottként a büntető bíróság előtt rágalmazás vétségével vádolva és mind a két ízben elítélte a büntető bíróság. A multkor egy színművészről panaszára került a vádlottak padjára, mert lapjában szemén szedett rágalmakkal illetve a panaszos nőt, ma pedig Purjesz Lajos szerkesztő, a Budapesti Ujságírók Egyesületének főtítkára és Nadas Sándor, a Pesti Futár szerkesztője, állították a bíróság elé hat rendbeli rágalmazás és egy rendbeli becsületsértés sajtóvétsége miatt. Másfél évvel ezelőtt Péterfi Gyula bepanaszolta Nadas Sándort rágalmazás miatt, mert lapjában azt írta Az Idő című nyomtatványról, hogy az egy közönséges álhírlap, szerkesztőjéről, Péterfi Gyuláról pedig azt, hogy zsaroló álhírlapíró. A bíróság a főtárgyaláson Nadas Sándor kérelmére elendelte a valóság bizonyítását és a kihallgatott tanúk igazolták Nadas Sándor állításainak valóságát. Ezen a tárgyaláson kihallgatta a bíróság Purjesz Lajos szerkesztőt, az Ujságírók Egyesületének főtítkárát is, akinek vallomása szintén megerősítette Nadas állításait. Ezért aztán Péterfi Gyula bosszúból lapjában durván megtámadta a főtítkárt. De valóságos támadó hadjáratot intézett Nadas Sándor, a Pesti Futár szerkesztője ellen is, akit Az Idő című nyomtatványnak több számában folyton támadott és a becsületsértő és rágalmazó állítások egész halmazával árasztott el. Purjesz Lajos és Nadas Sándor végre is megelégtették Péterfi Gyula támadásait és rágalmazásait és becsületsértési sajtópert indítottak ellene. Ma tárgyalta ezeket a rágalmazási, illetve becsületsértési sajtópereket a büntetőtörvényszék dr. Füzesesy bíró elnöke alatt. A tárgyaláson a vádlott vállalta az inkriminált közleményekért, mint szerző a felelősséget. Kijelentette, hogy Purjesz Lajos szerkesztőt, a Budapesti Ujságírók Egyesületének főtítkárát személyében sérteni nem akarta és ezért hajlandó ő a bíróság előtt megkövetni. Ugyancsak hajlandónak nyilatkozott Nadas Sándorral szemben is az ügyet ilyen módon elintézni. Ugy Purjesz Lajos, valamint Nadas Sándor kijelentették, hogy ők megtámadtatásukért a bíróságtól várnak elégtételt a vádlottal szemben. A bíróság dr. Szabó Ödön és dr. Pátkai Béla ügyvédeknek, a panaszosok jogi képviselőinek vádbeszéde és dr. Hirsch Teofilnak, a vádlott védőjének meghallgatása után bűnösnek mondták ki Péterfi Gyulát Purjesz Lajos sérelmére elkövetett egy rendbeli becsületsértés sajtóvétségében, továbbá Nadas Sándor sérelmére elkövetett két rendbeli rágalmazás és négy rendbeli becsületsértés sajtóvétségében. Evétségeikért a bíróság Péterfi Gyulát 14 napi fogházra és 140 korona pénzbüntetésre, nemfizetés esetén további 7 napi fogházra ítélte. Kötelezte továbbá 280 korona ügyvédi költség megfizetésére és az ítéletnek Az Idő című nyomtatványban leendő közzétételére. Az ítélet ellen a vádlott és a védője felebbezéssel éltek.

§ A bepörölt Rothschild. Bécsből jelentik: Bécsújhelyen a járásbírósnál Kopp magánhivatalnok felesége keresetet indított báró Rothschild Jenő ellen, 10.554 korona kártérítést követelt tőle, mert automobiljával az országúton elütötte. A hivatalos lap mai száma felhívást közöl, mivel a bíróság nem tudta az idézést kézbesíteni báró Rothschild Jenőnek, aki hadnagy a Gödingben állomásozó dragonyosrezdben, most pedig Egyiptomban tartózkodik.

KÖZGAZDASÁG.

A kereskedők többtermelési ankétje.

Budapest, márczius 5.

Ma kezdődött meg az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés ankétje a mezőgazdasági termelés fokozásáról. Jelen voltak: a földművelésügyi minisztérium részéről Serbán János, Lónyay Ferencz, Adler-Rácz József, rudinai Molnár István miniszteri tanácsosok; a kereskedelemügyi minisztérium részéről dr. Emich Gusztáv miniszteri tanácsos; az igazságügyminisztérium részéről dr. Fodor Ármin kuriai bíró; a pénzügyminisztérium részéről dr. Valkó Lajos miniszteri titkár; a székesfőváros részéről: Folkusházy Lajos tanácsos. Megjelentek továbbá Matlekovics Sándor v. b. t. t., Burgchard Bélavári Konrád főrendiházi tag, Hegedüs Lóránt, Pirkner János, Szentpály István, Hantos Elemér, Csesmesz István, Hoványi Géza, Mocsáry Sándor és Czobor Béla orsz. képviselők. Az O. M. K. E. elnöksége részéről Sándor Pál elnök, Fürst Bertalan, Huzella Gyula, Kunz József al-elnökök.

Sándor Pál elnök megnyitó beszédében rámutat arra, hogy az utolsó tíz esztendő nagyjából meddő politikai küzdelmekben telt el. Hogy az ország ennek dacára mégis haladt és gazdaságilag megerősödött; azt az egyes érdekkörök munkájának egymással vívott harcainak lehet köszönni. Ezek a harcok határozottan üdvösek voltak. Egészen tárgyilagosan meg lehet állapítani, hogy a kereskedőknek érdekükben áll a mezőgazdasági termelés fokozása. Csak ne vegyék el a kereskedők jogait és azok megadják a mezőgazdaságnak mindazt, ami a fejlődéséhez szükséges. Szakítani kell a jelzavakkal és ahol bármi hibát látunk; ki kell azt küszöbölni. (Általános helyeslés.)

Serbán János miniszteri tanácsos szükségesnek tartja az egyetértő közreműködést termelők és kereskedők között. Az igazi jó gazdának jó kereskedőnek kell lenni.

Kossutány Tamás miniszteri tanácsos kifejti, hogy a mezőgazdasági többtermelés elérésének kulcsa a kereskedő kezében van. A kereskedő legyen a gazdának bizalmas barátja, aki megmondja, hogy most mire van szükség, mit kell termelnie. Behatóan fejtegeti a gazdasági iparok fontosságát az értékesítés előmozdítása és a munkaerő egyenletesebb kihasználásának szempontjából. (Helyeslés.)

Huzella Gyula kifejti, hogy a mai birtokmegosztás nem tudja a jövő fejlődést előmozdítani. Ezért elkerülhetetlen az állam beavatkozása ott, ahol a mezőgazdasági termelés nem felel meg a kor követelményeinek. (Helyeslés.)

Deininger Imre udvari tanácsos nagy eredményeket vár a kereskedők közreműködésétől.

Matlekovits Sándor titkos tanácsos szerint a kereskedelem legfontosabb feladata a többtermelés előmozdítása terén az értékesítés biztosítása. A kereskedőnek nem kell megvárni míg több terem, hanem már előre kell a piacot biztosítani a növekvő termékeknek. Rámutat a hazai kereskedelem kedvezőtlen helyzetére, amely az összetartás hiányának tulajdonítható. Áttérve a vámpolitikai kérdésekre rámutat arra, hogy az agrárvámok csak részben érvényesülnek. Szerinte a vámvédelem enyhítése a jövőben aligha várható, mert a kincstár szempontjai, az agráriusok és a nagyiparosok érdekei még mindig elég hatalmasok ahhoz, hogy a fogyasztó közönség rovására a magas vámvédelmet fentartsák. (Eljenzés.)

Szűcs Zsigmond nagykereskedő gyakorlati példákkal illusztrálja, milyen fontos és hálás szerep jut a kereskedőknek a mezőgazdasági termelés fejlesztésében. Hivatkozik amerikai példákra, ahol a gépkereskedelem a legerősebb támasza és előharcosai a mezőgazdaság fejlesztésének. (Helyeslés.)

Ezután Sándor Pál elnök a vita folytatását szerdán délután négy órára halasztotta.

Az értéktőzsdéről. A tegnapi beköszöntött lanyhulás az európai tőzsdéken folytatódott. Ugyan ma az előtűzsdén lényegtelen árfelváltás volt észlelhető, de ez csak addig tartott, míg a külföldi, különösen a bécsi jelentések megérkeztek. Bécsi jelentés szerint a bécsi és a berlini tőzsde derout-szerű eseményeit nemcsak a politikai és külpolitikai, hanem a kontinentális pénzügyi helyzetnek is tulajdonítják. A nagy árfelváltást különösen az idézte elő, hogy a bankok nagyobb fedezetet követelnek s így sok esetben kényszerbeonyolított utján rendezték a spekulánsok anghazmánjaikat. A

Étvágytalanságnál

Dr. Hommel-féle Haematogen biztos eredményű! 20 éves sikeri! Óvás! A Dr. Hommel nevet hangsúlyozni kell.

Német Birodalmi Bank elnökének, valamint Pranger vezérigazgatójának hatása alatt a tőzsdei czégek hitelét erősen megszorították. A februári ultimónál éreztette hatását először a két nyilatkozat. Bécsi és berlini tőzsdén még soha olyan viharos ultimóra nem emlékeznek, mint a mostani volt. Osztrák és német pénzzen a helyzet kedvezőbbre válása nem remélhető, mert a jegybankok ragaszkodnak szigorú magartásukhoz s így az alacsony árfolyamok is tartósaknak ígérkeznek. Különösen tartós az árfolyamhanyatlás a fixkamatozású papirosoknál. A négy százalékos koronajáradék ma ismét 10 fillérrel esett és 89.50 koronás árfolyamon kínálták. A nagy bankok vásárlásának hatása alatt javult valamennyire a kurzus s végül is 89.60 koronán zárult. Ez az árfolyamhanyatlás a kedvezőtlen belpolitikai viszonyok eredménye. Eésben is hanyatlott a koronajáradék árfolyama, azért ott mégis magasabb az állampapírosok kurzusa, mint nálunk.

A Magyar Gazdaszövetség nagygyűlése Siófokon. A Magyar Gazdaszövetség igazgató-választmánya nagy örömmel vette tudomásul Darányi Ignác elnöknek azt a bejelentését, hogy Óváry Ferencz, a Balatoni Szövetség ügyvezető alelnöke a legmesszebbmenő segédkezése és támogatást ajánlotta fel a Siófokon tervezett nyári nagygyűlés sikerének előmozdítása körül. Az igazgató-választmány köszönetének kifejezése mellett ennek kapcsán megállapodott abban, hogy a nagygyűlés június 19-én (szerdán) tartassék meg Siófokon.

A pénzügyi tisztviselők mozgalmai. Néhány hónap óta állandóan aktuális a pénzügyi tisztviselők szervezkedése. A bankhivatalnokok ugyanis azt várják, hogy a drágaság emelkedésével, a megélhetési viszonyok fokozott drágulásával nem tart lépést fizetés-emelkedésük. Ezzel szemben a bankigazgatók azt igyekeznek bizonyítani, hogy a pénzügyi tisztviselők olyan anyagi dotációban részesülnek, hogy a bérmozgalomra irányuló szervezkedésük nem indokolt. A bankhivatalnokok azonban állandóan szervezkednek s jól erről, hol arról az intézetről rebesgetik, hogy hivatalnokai sztrájkjal fenyegetőznek. Így ma a Magyar Jelzálog-Hitelbankról terjedt el az a hír, hogy hivatalnokai kara sztrájkot tervez. A készülő sztrájkra vonatkozólag megkerdeztük a bank két igazgatóját, akik teljesen kizárták tartják az esetleges sztrájkot, ami különben alábbi nyilatkozatból is kitűnik:

„Az Est című újságban egy közlemény jelent meg a Magyar Jelzálog-Hitelbankban készülő tisztviselői sztrájkmozgalomról, egy az intézet kormányzóhoz beadott memorandumról stb. Ezzel szemben megállapíthatjuk, hogy a nevezett lapot ezzel a hírrel félrevezették, mert a cikks tényállítása nem fedik a valóságot, a bank tisztviselői karában semmiféle mozgalom nincs, az állítólagos memorandum pedig teljesen apokrif.”

Az életbiztosítási monopólium Olaszországban. Az olasz kamara az életbiztosítási monopóliumra vonatkozó törvényjavaslatot, melyet részletesen ismertettünk, rövid vita után elfogadta. Arról is írtunk, hogy több mint három héten át volt e törvényjavaslat a múlt év júniusában a kamara napirendjén. Egész sereg közvetítési javaslat merült fel, melyek a monopólium csakis bizonyos legmagasabb összegű biztosításokra szorították, amely javaslatok azonban csak bonyolultabbá tették a helyzetet, míg végre nagy szótöbbséggel fogadták el a legújabb javaslatot, mely szerint az életbiztosítási intézetek 10 éven át folytathatják még üzletüket bizonyos korlátozásokkal a régi rendszer mellett.

Fűszerkereskedők országos kongresszusa. Számos nagyfontosságú kérdés foglalkoztatja már évek óta az ország fűszereseit. A szövkezeti ügy, a mértékhitelítés kérdése, a jövedéki eljárás, az üzletek nyilvántartása, a szakoktatás és még több fontos kérdés. Most az ország legnagyobb fűszeres-egyesületei az OMKE-hez fordultak, hogy hívja össze kongresszusra a fűszerkereskedőket. Az OMKE ez ügyben értekezletet tartott, amelyen az Országos Fűszeres-Egyesületek kiküldöttjei vettek részt. Beható tárgyalás után elhatározták, hogy márczius 17-én, vasárnap délután három órára nagygyűlésre hívják össze az ország fűszereseit. A nagygyűlés az OMKE-ben lesz. Elnökkölni Fürst Bertalan udvari tanácsos fog. az előadói tisztét pedig az OMKE, a kereskedelmi kamarák és a fűszeres-egyesületek titkárai fogják betölteni.

A nép téli munkája. A Torontálmezei Gazdasági Egyesület 110 községben honosította meg eddig a tömeges elállító gazdasági háziipart. A tél folyamán Töröktelepén, Ólézen, Oszentivánon, Szajánon, Nagycsanádon, Törökkanizsán és Magyarzentmihályon rendezett kosárkötési tanfolyamokat. Az érdeklődést mutatja, hogy már az első évben körülbelül 2000 korona értékű tárgyat készítettek a kezdő háziiparosok, kiknek keresete folyton emelkedik.

Jubileum. Zala Lajos, a Fonciére biztosító vezérigazgatójának főkönyvelője ma ünnepelte szolgálatának 25 éves fordulóját, mely alkalomból az intézet igazgatósága nevében Horovitz Gyula vezérigazgató üdvözölte a jubiléumát és nyújtotta át az igazgatóság és hivatalnokai kar értékes ajándékait. A kártársak nevében Polgár Gyula főkönyvelő szíves szavakkal üdvözölte és méltatta a jubiléum érdemeit, melyeket az ünnepelt meghatottan köszönt meg.

Fizetése képtelenség. A bécsi hitelezői védelem a következő fizetése képtelenséget jelenti: Fried Endre, Csikszerecs.

Egybehívott közgyűlések

Márczius 11. Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbank r. t. (r. k.)
Első Magyar Iparbank (r. k.)

Országos Magyar Vasutas Takarékpénztár r. t. (r. kgy. tökécmelés.)
Magyar Általános Ingatlanbank r. t. (r. k.)
Márczius 16. Közüti Kereskedelmi és Iparbank r. t. (r. k.)
Első Magyar Általános Biztosító Társaság (r. k.)
Márczius 19. Magyar Általános Hiteibank r. t. (r. k.)
Április 2. Angol-osztrák Bank (r. k.)

Nyiltter.

Provótban közzétételért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

**FRANÇOIS
TRANSYLVANIA
SEC.**

Az Újságkiadó Tisztviselők Egyesülete

1912. évi márczius hó 9-én (szombaton) a Royal-nagyszálló dísztermében tartandó (VII. Erzsébet-körút 47), a Segítőegyesület javára rendezendő művészeti előadással egybekötött zártköri

táncmulatságára

Jegyek az „Egyetértés” kiadónvtalában, VI., Bótvös-utca 32. kaphatók. Egyes jegy 4 K, a pénztárnál 5 K, családjegy (2 hölgy, 2 sr) 10 K, a pénztárnál 12 K.

„THE MUTUAL” new-yorki életbiztosító társaság.

**2968 millió frank vagyon.
7 1/2 milliárd frank biztosított tőke!**

Logikálisabb biztosítási feltételek! • Tisztán kölcsönös! • Részvényesek nincsenek!

Az 1907-ik év óta kiállított kötvények után — 35 éves kort és a három főttelátatot (haláloseti, haláloseti 20-évi díjlesztéssel és vegyes 20 évi tartamra) alapú véve — átlagban a következő nyeresémények fizettek ki az évi díjak százalékaiban kifejezve:

Biztosítások után, melyek köttettek:	elsőéves	másodéves	harmadéves	negyedéves
1907-ben	10.71	18.48	16.03	20.50
1908-ban	12.89	15.12	19.63	—
1909-ben	14.12	18.83	—	—
1910-ben	17.50	—	—	—

Magyarországi vezérigazgatóság:

Budapest, VI., Andrassy-ut 20. sz.

ÉKSZER, EZÜST, ÓRA

Eredeti szabott
gyári árak

gyári áron beszerezhető, készpénz és angol-rendszerű
részletfizetésre is.

Eredeti szabott
gyári árak

SÁRGA JÁNOS

csász. és kir. udvari szállító, ékszerész és műtővősnél

BUDAPEST
IV. ker., Kigyó-tér 5. szám.

KOLOZSVÁR
Mátyás Király-tér 13. szám.

Szabad megtekintés vételkényszer nélkül.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Vidékre készséggel küldök választékot.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátözsde.

Budapest, márczius 5.

A készáru piacra lanya volt az irányzat. Mérsékelt kínálattal szemben a malmok nagyon tartózkodók voltak, keveset vásároltak és rossz árakat ígértek. Mivel az árubirtokosok sem erőltették a dolgot, ami ugys hiábavaló fáradság lett volna, korlátolt maradt a forgalom, amelynek a folyamán mindössze mintegy 16.000 mm. buza kelt el a tegnapi árnál 10 fillérrel olcsóbban. A legdrágább eladási ár 12.15 korona volt 81 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 10.90 korona 76.8 kilós keverékes, bácskai buzáért. Egyéb gabonaművek közül a rozs, a zab és a tengeri 10-10 fillérrel olcsóbb, az árpa forgalom nélkül változatlan. Fergalomba csupán 600 q zab került 9.60-10.35 koronás árakon. A határidőpiacra az áprilisi buza 4 fillérrel, a tegnapi zárlaton alul, 11.72 koronán indult, 11.67-ig még tovább csökkent és zárlatkor 11.69 koronán maradt. Az októberi buza 10.87 koronás kezdő árfolyama 10.82-ig hanyatlott és így is zárult. Az októberi rozs 10.29-ről 10.20-ig, az áprilisi zab 9.92-ről 9.84-ig, a májusi tengeri 8.70-ről 8.66-ig csökkent. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképen ma az áprilisi buza 7 fillérrel, az októberi buza 6 fillérrel, az áprilisi rozs 6 fillérrel, az októberi rozs 6 fillérrel, az áprilisi zab 8 fillérrel, az októberi zab 2 fillérrel, a májusi tengeri 5 fillérrel csökkent.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	Kilós	Ára 100 kg.	Kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	23.50-23.75	79	23.50-23.75
"	76	23.60-23.85	80	23.60-23.85
"	77	23.70-24.05	81	23.70-24.05
"	78	23.10-23.35	82	23.10-23.35
Fejérmegyei	75	23.35-23.60	79	23.35-23.60
"	76	23.50-23.55	80	23.50-23.55
"	77	23.60-23.85	81	23.60-23.85
"	78	23.10-23.40	82	23.10-23.40
Pestvidéki	75	23.35-23.60	79	23.35-23.60
"	76	23.50-23.65	80	23.50-23.65
"	77	23.60-23.85	81	23.60-23.85
"	78	23.30-23.55	82	23.30-23.55
Bánsági	75	23.45-23.70	79	23.45-23.70
"	76	23.60-23.85	80	23.60-23.85
"	77	23.70-24.05	81	23.70-24.05
"	78	23.20-23.45	82	23.20-23.45
Bácskai	75	23.45-23.75	79	23.45-23.75
"	76	23.60-23.85	80	23.60-23.85
"	77	23.70-24.05	81	23.70-24.05
"	78	23.20-23.45	82	23.20-23.45
Rozs I. rendű új		20.35-20.55		20.35-20.55
középmínőségű új		20.05-20.5		20.05-20.5
Arpa takarmány I. rendű		20.-20.60		20.-20.60
II.		20.50-20.70		20.50-20.70
Zab I. rendű		20.-20.30		20.-20.30
II.		17.80-18.20		17.80-18.20
Tengeri belföldi új				

Kötetett:
 Buza, Tiszavidéki: 500 q 81 k 24.30 K, 200 q 81 k 24.20 K, 300 q 80.7 k 24.10 K, 300 q 80 k 24.10 K.
 Fejérmegyei: 500 q 78 k 23.75 K.
 Pestvidéki: 200 q 82 k 24.15 K, 100 q 80 k 24.05 K, 200 q 79 k 23.70 K, 250 q 78.5 k 23.60 K, 100 q 78 k 23.50 K, 100 q 78 k 23.60 K.
 Bácskai: 4000 q 78.8 k 23.80 K, 3600 q 78.8 k 23.80 K, 340 q 76.8 k 21.80 K.
 Marosi: 400 q 78.5 k 23.70 K.
 Felsőmagyarországi: 600 q 78 k 23.75 K.
 Szerémségi: 3900 q 77.4 k 23.80 K.
 Zab: 400 q 19.60 K, 100 q 19.20 K, 100 q 20.70 K kpf.

A határidőpiacra kötetett:

Dél előtt:

Előfordult kötések (100 kg.-kint) 1912-re.

Buza 1912 áprilisra	23.44-42-46-34
Májusi buza	23.24-26-16
Buza októberre	21.74-78-60-66
Rozs áprilisra	20.58-40-54
Rozs októberre	18.04-08-17.98
Zab áprilisra	19.84-68-82
Zab októberre	16.46-44-54
Tengeri 1912 májusra	17.40-42-32-40
Tengeri júliusra	17.20-22-14-18
Tengeri augusztusra	17.18

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza áprilisra	23.38-23.40
Buza májusra	23.18-23.20
Buza októberre	21.64-21.66
Áprilisi rozs	20.50-20.52
Rozs októberre	18.04-18.06
Zab áprilisra	19.78-19.80
Zab októberre	16.50-16.52
Tengeri 1912 májusra	17.36-17.40
Tengeri júliusra	17.16-17.18
Káposztarepezo augusztusra	31.80-31.50

Budapesti gabonaforgalom.

1912. márczius 3-tól 1912. márczius 4-ig.

Érkezett Elszállított méter mázsa

	Érkezett	Elszállított
Buza	12569	5092
Rozs	1673	5000
Arpa	1605	3100
Zab	869	4152
Tengeri	1463	—
Liszt	401	42875
Korpa	700	4627

Eriektözsdé.

A mai értéktözsdé némileg nyugodtabb hangulatban telt el és némileg javult az árfolyamok is. A tegnap kolportált hírek nagyrészen „kontremán-manővernek” bizonyultak, bár a pénzpiacz feszültsége és a magyar belpolitikai helyzet bizonytalansága még mindig aggodalomra adott okot a spekulánsoknak. Amde a külföldi jelentés az angol közönsztrájk befejezésének a reménye módot adott arra, hogy a piaczokon higgadtabb fölfogás kerekedhessenek tulsulyra. A javulás azonban az előtőzsdén csekély volt, a forgalom még a legszerényebb igényeket sem elégítette ki. A nemzetközi értékek a'ig változtak és csendesen zárultak. A helyi piaczon a Rimamurányi, a Közúti és a Magyar Bankrészevény behozták közdelben szenvedett árvesztésüket. A készáru piaczon tartott áron folyt a vásár, de kötés kevés volt. A zárlat javult, mert a bécsi arbitrázs révén némi vásárlást tettek. A déli tőzsdé iránya kissé javult, mert Berlinből jobb jelentés érkezett. A nemzetközi piacz értékeinek ára kissé javult. A helyi piaczon a Rimamurányi 2-3 koronával emelkedett. A készáru piaczon tartott. A járadékpiacz gyöngö. A valuta és érozváltó változatlan.

Az előtőzsdén kötetett: Osztrák hitelrészevény 653.75-654.50, Magyar hitelrészevény 864.50-866.50, Magyar Leszámlítóbanc 574.50-577, Jelzálogbank 497.25-497.50, Rimamurányi vasút 723-726.50, Osztrák magyar államvasút 742.25-743.50, Városi villamosvasút 431-432.50, Közúti vaspálya 808.50-809.75, Hazai bank 311-312, Magyar bank és kereskedelmi részvénytársaság 694.50-696, Hazai takarékpénztár 17725, Magyar kereskedelmi hitelbank 4030, Merkur 307-308.25, Salgó 722-725, Vasúti forgalmi 464.50-465.50, Általános közén 900, Egyesült izzó 343, Adria 530-531, Temesvári szesz 430, Auer 307, Magyar villamos 523-524.

A déli tőzsdén kötetett: Osztrák hitelrészevény 654.25-655, Magyar hitelrészevény 865.25-867.5, Magyar koronajáradék 89.50-89.70, Jelzálogbank 497-497.75, Rimamurányi vasút 724.75-728.50, Osztrák magyar államvasút 745, Városi villamosvasút 432-433.50, Közúti vaspálya 808.75-809.50, Hazai bank 311-312.

Forgalomba került továbbá: Magyar bank 694.25-695 (szelvény), Agrár 544-545, Keresk. bank 4050-4033, Fabank 234-234.50, Belfárosi takarékpénztár

670, Liptóvárosi takarékpénztár 211, Általános takarékpénztár 688, Első biztosító 177.50, Drasche 715-716, Salgó 724.50-725, Általános közén 898.50-901, Schlick 521, Magyar cukor 3238-3245, Tannin 790-795, Szászvári 330-332, Izzó 342-344, Schwarzer 262. Az utótőzsdén csak a Magyar hitelrészevényben volt kötés 866 koronán.

Bécsi gabonátözsde.

Bécs, márczius 5. (Saját tudósítónktól.) Az enyhe időjárás és az alacsonyabb külföldi árjegyzések hatására az árak általában 5 fillérrel hanyatlottak, anélkül, hogy ez a körülmény élenki-tően hatott volna a piaczra.

Jegyzetelt buza: Tiszavidéki 12.50-12.55, bá-náti és bácskai 12.30-12.60, mosoni és győri 11.85-12.25, felsőmagyarországi 11.80-12.25, déliavasúti 11.80-12.15, maróhfeldi 11.65-11.90.

Rozs: Felsőmagyarországi 10.70-10.90, csepeli 10.60-10.75, pestmegyei 10.70-10.90, déliavasúti és külföldi magyarországi 10.60-10.75, maróhfeldi 10.65-10.90 K.

Árpa: Morvaországi 10.25-10.50, bécsvidéki 10.20-10.50, felsőmagyarországi 9.80-10.70, mosoni 9.75-10.20, déliavasúti 9.70-10.50, északmagyarországi 9.25-10.25, maláta 10-10.25, takarmány 9.65-9.90.

Magyar tengeri 9.75-9.90, Cinquantin 10.40-10.80 K.

Magyar zab: válogatott 10.95-11.30, elsőrendű 10.75-11.05, közepes 10.55-10.80, alsómagyarországi 10.65-10.90 K.

Bécsi értéktözsdé.

Bécs, márczius 5. (Magyar értékek zárlata), 4 száze-léko arany-járadék 110,- Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 296,-, Magyar hitelbank részvény 865,-, Magyar leszámlító és váltó részvény —,-, Rima-murányi 727.75, Magyar cukoripar —,-, Adria hajó-zási részvénytársaság —,-, Magyar koronajáradék 89.45, 4 százalékos magyar földtelerm. kötvény —,-, Magy. nyerem.-kölcs. sorsjegye 427,-, Kassa-Oderbergi Vasutársz. —,-, Magyar jelzálogbank 498,-, Magy. kereskedelmi bank —,-

Bécs, márczius 5. (Osztrák értékek zárlata), 4.2 száze-léko papír-járadék 89.60, 4 százalékos osztrák arany járadék 114,-, 1860-as sorsjegye 15.78, Osztrák hitel sorsjegye —,-, Angol osztrák bankrészevény 338.5, Bécsi Bankverein 547.50, Osztrák-magyar bank 19.77, Déli vasút 107.75, Dunagőzhajózási r.-t. 11.70, Dohány részv. 332.50, Cs. k. arany (vert) 11.37, Német bankv. 117.93, Osztr. Lloyd 549,-, 4.2 száz. ezüst jár. 89.60-92.40 Osztr. koronajáradék 89.65, 1864-es sorsj. —,-, Osztrák hitelintézeti részvény 654.75, Union-Bank 629.25, Osztrák Länderbanc 548.25, Osztrák-magyar államvasút 749.40, Elbevolgyi vasút —,-, Alpesti részvény 933.50 20 frankos 19.12, Londoni váltóár 241.25 Lipótkohó 630.25 Török sorsjegye 247,-.

Külföldi értéktözsdé.

Berlin, márczius 5. (Értéktözsdé.) A tegnapi nagy visszaesés után a mai tőzsdé megnyitásakor lényegesen nyugodtabb irányzat uralkodott, mert a magasabb newyorki jegyzések Delbrück államtit-kárnak Németország fényes gazdasági helyzetéről tett nyilatkozatai és az a körülmény, hogy a bank-ko törvényes intézkedések nélkül is bőkezűbbek lehetnek a hitelkereső közönséggel szemben, nem utolsó sorban pedig a német bányaközpontokban való általános sztrájk kikörülésének reménye fedezéskre adott okot, amelyek a kínálatot tulszárnyalták és majdnem az összes területeken javulást vontak maguk után. A javulás sok esetben túlhaladták az 1 százalékos, különösen bányáértékekénél. Csak néhány kisebb jelentőségű értékpapír, amelyekben a kínálat tulsulyban volt, szenvedett csekély veszteséget. Később egyenetlen hullámlás mellett kevésbé optimisztikus volt a hangulat, mert a pénzügyi viszonyok és a ruhrvidéki sztrájkmozgalom alakulása tekintetében ismét aggodalmak merültek fel. A esőkkenések azonban általában szük keretek között mozgáltak. Gyöngülések, különösen a bank-értékek piaczán állottak be a schaffhauseni bank-egyesület értékeinek esőkkenése következtében.

Heti műsor:

Márczius hó	Magy. Kir. Operaház	Nemzeti Színház	Népopera	Vigszínház	Király Színház	Magyar Színház	Budapesti Színház	Várszínház	Uránia	Hang versenyek
7 Csütörtök	A nyugati leánya	A ez ruó	Furulyás Jancsi	Csifri.	Leányvásár	A rablólovag	Gróf Schléssinger	Annuska	P. risi as zony	Hoehn R yal (M)
8 Péntek	—	A szerelem utjai	Orosz ballet vendégjátéka	Hüllentöz iskolája	Leányvásár	A rablólovag	Gróf Schléssinger	—	A vasut	R. Sachetto Royal (R) Cahier-Sigeti Zenepalota (N)
9 Szombat	A tévedt nő	A szerelem utjai	Orosz ballet vendégjátéka	Györgyike, drága gyermek	Leányvásár	A Frankfurtiak	Az ember tragédiája	—	Az országos színművészeti akadémia előadása	—
10 Vasárnap Este	A nyugati leánya	Rang és mód	Sevillai boródy	Csifri	János vitéz	Sárga liliom	A fati ro.sza	—	—	—

amely összefüggésben állott a telekértékek piacán történt eseményekkel. Fokozta a kedvetlenséget a Hohenlohe részvények erős csökkenése, amelyek a társaság igazgatóságában beállott differenciák hírére 4 százalékos veszteséget, a mellett a Deutsche Bank részvényeit is kedvezőtlenül befolyásolta. A tőzsde gyöngye irányzatban zárult. A készáruipar ipari értékei egyenletlenek voltak. Napi pénz 4 és fél, magánkamatláb 4 és fél százalék.

Berlin, márczius 5. Zárlat. (Saját tudósítónktól) Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjárdó 92.10, 4 százalékos osztrák aranyjárdó 99.75, osztr. hitelrészvény 205.40 Déli vasut 18.— orosz bankjegyek 215.95, 4 százalékos új orosz kölcsön —, Discontó Commandit 187.25, Dinamittruszt 183.25, Harpeni 187.75 Unifikált török járadék 91.20, 4.2 százalékos ezüst jár 89.75, 4 százalékos magyar aranyjárdó 92.—, Magya koronajárdó 89.30, Osztrák-magyar államvasut 156.25 Bécsi váltóár 847.—, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 255.—, Gelsenkircheni 193.25, Laurakohó 169.—

Frankfurt, márczius 5. Zárlat. 4.20% papírjárdó —, 4 szaz.-os osztr. ar-jár. 96.75 Magy. ar-jár. 29.10 Osztr. hitelint. részv. 205.25 Osztrák-magyar államvasut 156.37 Északnyugati vasut —, Bustleh radi vasut —, Londoni váltóár 204.52, Bécsi Bank verein 138.— Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön —, 4.2 százalékos ezüstjárdó 92.95, Osztrák koronajárdó —, Magyar korona-járdó 89.40 Osztrák-magyar bank 141.20 Déli vasut részvény 18.12 Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 84.70, Párisi váltóár 810.25, Union bankrészv. —

Hamburg, márczius 5. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst járadék 93.50, 1860. sorsjegy 183.—, Déli vasut 17.75 4 százalékos aranyjárdó 96.40, Osztrák hitelrészvény 202.75 Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járadék 97.75, 4 százalékos Magyar aranyjárdó 92.20

London, márczius 5. Angol consol 77.1/2 Páris, márczius 5. (Zárlat.) 3 százalékos francia járadék 94.82, Osztr. aranyjárdó 99.25 Magyar arany járadék —, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről —, 3 3/4 százalékos Olasz járadék 97.60 Déli vasuti elsőbbségi kötv. 273.—, 5 százalékos marokkói járadék 526.— 4 százalékos 1890. román köles 97.40 4 százalékos amort. románjár. 1905. 93.85, 5 százalékos orosz járadék 105.75 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 100.60 4 százalékos spanyol jár. 95.50 4 százalékos unifikált török jár. 92.30 Török sorsjegy 208.50 Török dohányrészvény 359.— Osztrák földhitelintézet 14.05 Osztrák Länderbank 399.— Magyarjelzőlog-bank —, Banque de Paris 17.85, Banque Ottomane 687.—, Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut —, Meridionalvasut —, Hartman gépgyár 817.— Rio Tinto 18.26, Suererie d'Egypte 81.—, Tula 919.— Urikányi köszén 182.—, Chartered 32.50, De Beers 500.50

East Rand 70.25, Jagersfonten 154.50 Trans. Land Compan 37.25 Váltó Amsterdamra (rövid) 203.31, Váltó német piacokra (rövid) 125.31 Váltó Bécsre (rövid) 104.50, Váltó Belgiumra (rövid) 1/2 Olasz arany váltó (rövid) 19 1/16 Váltó Svájcra (rövid) 3/8 Csokk Londonra 252.45 Magánkamatláb 3 1/8.

Üzleti tudósítások.

Budapesti szeszjegyzés

Table with columns: Milyen időre?, Nyers, Finomított. Rows include: Azonnali és folyó havi szállításra, Márczius-májusra, Márczius-augusztusra, Márczius-decemberre, Irányzat: Szilárd, Bécsi nyersszeszjegyzés, Prágai, Lembergi.

Buzakorpa.

Table with columns: Finom korpa azonnali szállításra, Durva korpa azonnali szállításra. Rows include: 1912. márcziusra, márczius-májusra.

Zsiradékok.

Table with columns: Disznózsír budapesti, Szalonna. Rows include: Városi 4 drbos, 3.

Kőbányai sertésvásár.

Márczius 5. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (pár-onkint 320 kilogrammon felüli súlyban) 150—152 fillér. Fialat közép (pár-onkint 251—320 kig-ig terjedő súlyban) 154—156 fillér. Közép (pár-onkint 240—280 kigr.) 154—156 fillérig.

Bécsi sertésvásár.

Márczius 5. A mai sertésvásárra 16.861 darabot jeleztek be, melyből a vásár kezdetéig felhajtott 11315 fialat és 4637 hizott sertés. Árak: elsőrendű 130—132 fillér, kivételesen 133 fillér; középhez 122—128; könnyű hizott 110—120 fillér; fialat sertés 84—114 fillér; kilogrammonkint, elősúlyban, fogyasztási adó nélkül.

Sertéskönyvásári jelentés

(A székelyfővárosi állattársár és közbizárid igazgatóságától.) Márczius 5. Előző napi eladottan maradvány 700 drb sertés, 50 drb süldő, 5 drb malacz. Pótfelhajtás 81 drb sertés. Mai felhajtás (egyegyed 4-ig) 946 drb drb sertés, 45 drb süldő. Összesen 1787 drb sertés, 95 drb süldő, 5 drb malacz. Eladott 1072 drb sertés, 28 drb süldő. Mai maradvány 705 drb sertés, 67 drb süldő, 5 malacz.

Árjegyzés. Zsirtsertés. Öreg I. rendű 350 klg. felül életsúlyonással 134—142 fillér. Öreg II. rendű 289—350 klg. életsúlyonással 130—136 fillér. Fialat nehéz 300 klg. felül életsúlyonással 140—152 fillér. Fialat közép 220—300 klg-ig életsúlyonással 148—166 fillér. Fialat könnyű 220 klg-ig életsúlyonással 160—170 fillér. Huszsertés nehéz 300 klg. felül életsúlyonással 146 fillér. Huszsertés könnyű 140—300 klg-ig életsúlyonással 152—172 fillér. Süldő belföldi elősúlyban 91—120 fillér. A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

Budapesti szurómarhavásár.

Márczius 5. Felhajtott: 325 drb élő borjú, 6 drb leült borjú.

Árjegyzések: Elsőrendű élő borjúkért 112—120 fillérig, kivételesen 124—130 fillér, közepminőségű élő borjúkért 100—110 fillérig, leült borjúkért 112 fillér kilogrammonkint (levénás nélkül.) Az irányzat hanyha volt, elsőrendű minőségűek árai 6—8, gyengébb minőségűeké 6—12 fillérrel kevént hanyatlottak.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Advertisement for Borolint, Borolinszapant és Borolinkorkákat. Text describes the product's benefits for various ailments and provides contact information for the manufacturer.

Main financial table titled 'Budapesti értéktőzsde'. It contains multiple columns for different categories: Allamadossag, Bankok, Takarékpénztarak, Biztosító társaságok, Gőzmalomok, Iparvállalatok, Szorjegyek, and Közlekedési vállalatok. Each category lists various companies and their corresponding financial values in Pénz and Áru.

BELATINY PEZSGÓ

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (m. 5., m. 4., m. 5., m. 4.), name, and temperature readings in meters.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban az idő tegnap enyhe, borult és jobbra esős volt; legtöbb csapadék esett a Dunántulon meg Horvátországban (10-15 mm.) és legkevesebbet mértek Erdélyben, hova az eső csak reggelre érkezett.

A hőmérséklet nappal a Nagy-Alföldön és Erdélyben 5-6 C fokkal magasabb volt, mint az ország nyugati felén; a maximum 19 C fok volt Orsován, a minimum pedig 1 C fok Malaczkán.

Prognózis a következő 24 órára:

Változóköny idő várható, lényegtelen hőváltással és helyenkint — inkább csak keleten — esővel.

(Sürgöny-prog.: Változóköny, enyhe, elvélve csapadék.)

Weather forecast table with columns: Állomás, Légnyomás, A hőmérséklet, Szélirány és erő, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet max. min.

Valódi brünni szövetek

az 1912. évi tavaszi és nyári időnyre.

Egy szelvény 3.10 m. hosszú teljes férfiruhához (kabát, nadrág és mellény) elegendő, csak 1 szelvény 7 kor. 1 szelvény 10 kor. 1 szelvény 15 kor. 1 szelvény 17 kor. 1 szelvény 20 kor.

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— Kért, szintúgy felöltőszövetet, turistalódent, selyemkangarnt stb. gyári árákon küld mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve. Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Orsiai választék. Mintáit, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

Kivonat a hivatalos lapból.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Pavlits Béla máramarosszigeti törvényszéki bírót a debreczeni ítélőtáblához elnöki titkárrá; a földmívelésügyi miniszter Kuthy Bélát, a gyűmölcsészeti és fateremtési miniszteri bizottsághoz beosztott és a XI. fizetési osztályba sorolt tollnokot a X. fizetési osztályba tollnokká;

a pénzügyminiszter Binder Rezső adóhivatali tisztet a kaposvári adóhivatalnál, a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű pénzügyi számtiszté; a marosvásárhelyi főügyész Miszti Minály számcs. újsári országos fejtüntetési fejtüntet a brassói törvényszéki fogházhoz fogházorré nevezte ki.

Athelyezés. Az igazságügyminiszter Szomoró József galántai járásbírói iradatitkárát a szécsényi járásbíróshoz helyezte át.

Névmagyarosítás. A belügyminiszter kiskorú Weisz Sándor budapesti lakos Vajdára, Bonfik János uncserfritzi lakos Bécsire, Wiefeld Oszkár budapesti lakos család névének Sipsora kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A kassai törvényszéknél jegyzői, a székesfehérvári törvényszéknél és a kőrösújhelyi járásbírósnál albirói állásra 2 hét alatt lehet beadni a pályázatokat.

„EGYETÉRTÉS“

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

Advertisement for a pocket watch by Schönwald Imre, featuring an image of the watch and text describing its quality and price.

A NAGY NAP.

— REGÉNY EGY KÖTETBEN. — Irta: JEAN DE CARRE.

The king's wife heard his words. — And my son followed me in such a way. — I don't believe it, only I saw it, I saw it myself. — Oh, my dear, you are so happy, you are so happy; only you want to be happy. — Ugy látszik, te boldog vagy, amiért hibán érheted, Mária Lujza. — Nem tagadom, diadalmaskodom, mert régen tudom, hogy fiam a legkegyetlenebb ellenségem. — Mit tegyek? — sóhajtott a király, aki föbbé nem hallgatta nejét, hanem egészen átadta magát fájdalomának. — Tőled függ az elhatározás, te vagy az ur. — Magunk elé idézzük, ki fogjuk kérdezni. — Rossz módszer. Ha kérdezed, tagadni fog és mert időt engednél neki irásai megsemmisítésére, nem büntetheted meg. — Amig megérkezik, úgy teszünk, mintha semmit sem tudnánk. — Kedves Manuelit, a turpisság kiszült. Jőj hamar. Hozd magaddal Cebellero marquist, az igazságügyminiszter és Don Vargas Simont, a főügyészt.

Aláírta, borítékba tette és lepecsételte a levelet. — Ez alatt az idő alatt a király fájdalomtól gyötörtön folytonosan könyezett. — Istenem — fohászott. — Kiméj meg ettől az utolsó megpróbáltatástól. — Engedd a fiannak, hogy bebizonyíthassa az ártatlanságát. — Hasztalan imádkozol, Károly — mondotta — a fiad nagy bűnös. — Az Escuriában e napon lejátszódott család dráma részleteiből estig még semmi sem szivárgott ki. — A királyné meghallotta. — Hasztalan imádkozol, Károly — mondotta — a fiad nagy bűnös. — Az Escuriában e napon lejátszódott család dráma részleteiből estig még semmi sem szivárgott ki. — A királyné meghallotta. — Hasztalan imádkozol, Károly — mondotta — a fiad nagy bűnös.

helyét. Mind a ketten eltávoztak. A meglepetés általános volt. A királyi pár távozása, melynek módja annyira ellenkezett az udvari szokásokkal, mindenkit esodálkozásra ejtett s véget nem érő találgatásokra adott okot. — Tanácskoznak de la Paix herceggel. — De la Paix herceg az Escuriában van? — Pár perczel ezelőtt láttam a kocsijáról leszállani, fenség. — Godoinak fontos híreket kellett hoznia. Vajon mik lehetnek azok? — Épp oly kevéssé vagyok tájékozva, mint fenséged, de azt bizonyosra veszem, hogy valami rosszban török a fejüket. — Az infáns haragos mozdulatot tett.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Szerda, 1912. március 6-án.

M. KIR. OPERAHÁZ

Nincs előadás.

NÉPOPERA.

Az orosz császári balet vendégfellépte.

Intendáns: Serge de Diaghilew. Koreográfiai vezető: Michel Fokin. Művészeti vezető: A. Benois. Műszaki igazgató: Allegri. Rendező: Grigoriew. Karnagy: Montenz.

Kleopatra.

Choreográfikus dráma 1 felvonással. Rendezte és betanította: Fokin M. Zenéjét összeállította: M. Aransky. Szenírozta, valamint a jelmezeket tervezte: Bakst L., készítette: Anisfeld M. Zene: Nivlány Tanneiff F. Kleopatra megérkezése Rómához Korszakától, látványtáncza Glin-kától, Bacchanale Glazunovtól, danse finale Mussorgsytól.

Személyek:

Ta-Ler Kéopatra Amoun Kleopatra kegyence Főpap

Utána:

L. Armida pavillonja.

A II. kép: A londoni koronázási ünnepély díszelőadására készült berendezésben. Pantomimikus balet. Szerző: A. Benois. Zenéjét N. Cserepnin. A táncokat: M. Fokin. A díszleteket és jelmezeket: A. Benois tervezte, a műszaki jeleneteket: O. Allegri.

Személyek:

Armida Krzesinska Beaugency vikomt Bolm Adolf A márkli Pitz Nijinska Armida barátai Nijinska Baranovics Szerzőtáncosok Froman

Végül:

Poloveci tánczok.

Az Igor herceg című operából. Zenéjét szerzte: A. Borodin, a tánczokat: M. Fokin. A díszleteket és jelmezeket tervezte: N. Roehrich. Rendezte: B. Anisfeld.

Kezdeté 1/2 8 órakor

VARSZÍNHÁZ.

Rang és mód.

Vigjáték 3 felvonásban. Irtá: Szigeti József.

Személyek:

Bannai Gábor Gál Clarissa, neje Vizváry M. Irma, leánya Verdi A. Bannai Gerő Szecsny Blaha L. Sándor, tük Garamszagy Auerburg gróf Ujházi Eltei Oszkár báró Nádai Fauer, esküvő Horváth J. Weber, hajhász Hajdu J. Klein, hereskedő Abonyi Gy.

Kezdeté 7 órakor.

HÜLSZÍNHÁZ.

Hütlenség iskolája.

Vigjáték 3 felvonásban. Irtá: Rey Etienne. Ford. Heltai Jenő.

Kezdeté 1/2 8 órakor

BUDAPESTI SZÍNHÁZ

Gaitty Girls

angol balet társulatának a londoni Gaitty színházból.

A mulató London.

Ének- és táncgyűjtemény két szakaszban.

Utána:

Orpheus a pokolban.

Bohózat operette 3 felvonásban. Zenéjét írta: Offenbach J.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

A nászinduló.

Színmű 4 felvon. Irtá: Bataille Henry. Fordította Császár Imre.

Személyek:

Lechatteller Roger Odry Suzanne, neje Alszeghyi Nelly, leányuk Gombóc V. De Plessans Grace Márkus E. Cloziéresó Eónis Cloziéresó K. Garó L. Morillot Claude Deszó De Plessansné Csillag T. Hortensó Györfy I. Mariette Mátrai E. a. n.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A gunyvacSORA.

(La cena delle beffe). Drámai költemény négy felvonásban. Irtá: Sem-Benelli. Fordította: Erdős Renée.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

Spanyolország.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Leányvásár.

Operette 3 felvonásban. Irták Martos Ferenc és Brédy Miksa. Zenéjét szerzte: Jacobi Victor.

Személyek:

Harrison Boross Harrisonné Erdői B. Lucy, leánya Harmath L. Rottenberg gróf Latabár Fritz, fia Rátkai Miries Tom Király Korcsmáros Kovács Hajóskapitány Krasznai Bessl, szobalány Fedák S. Sam, pinceszér Csizsér

Kezdeté 1/2 8 órakor.

APOLLO-PROJEKTÓGRAF

Gépszínház-utca 2-3. Telefon 68-39.

Kétórás előadások. Rendes hely-árak. Mozgófényképesség. Egy újságíró kalandja a tripoliszi hárcsűrben. — Ezek a férfiak. A római kutak. — A portás. Az amerikai nemzeti pará. A vámpirtáncz.

Az előadások kezdete nanonta 5 órakor. Az előadások folytatásosak.

ROYAL-ORFEUM

VII. Erzsébet-körút 31. Telefon 110-22.

Minden este 8 órakor legelsőrangú színházi- és variété előadás.

Még csak néhány napig: **PALLENBERG** a „Der gemüthliche Koumissar“ című Courteline-darabban és fellélmulhatatlan új szövegű műveiben! Még csak néhány napig: **Récsey Mariska** a csodaszép elefánt-ékszerrel. — **Seali & Seali** excentrikusok. — Antonett és Grotk. — Berg Brothers. — Les Jakowief. — Lorber Trio. — Los Malakuitas. — **A fufangos Amor**. Laszky Béla operette. — K. Solti Hermin új kuplékkal. Virágh Jenő mint Dr. Smokány. **Mao's 8 Merry Marwels** és a többi márciusi új attrakció.

A téli kertben **Royal-Cabaret** belépődíj 1 óráig 1 korona, 1 óra után nincs belépődíj. **Kuko Vince** és zenekara. Bal-mabille. Keringő verseny. Táncz hajhász. A legvidámabb budapesti hely.

Minden estétörtökön, vasár- és ünnepnap délután 3/2 órakor mérsékelt helyáru nagy családi előadás teljes műsorral.

OMNIA

A főváros legnagyobb és legdíszesebb mozgófénykép-estéje. Bejárat: József-körút 31. sz. Telefon 120-42.

Slager-Cziklus VII. sorozat A saison legnagyobb szenzációja. Kizárólagos joggal **Czinzett megnált** társadalmi színmű 3 felvonásban. Ezenkívül a kiegészítő slager műsor.

Előadások kezdete hétköznap d. u. 5 órakor, vasár- és ünnepnap délután 3/2 órakor.

A nm. vallás és közokt. miniszter elismerő leiratával kitüntetve. **Dr. Batizfalvy I. Z. főváros legelső FOGORVOSI INTÉZETE** áthelyezve: **Károly-körút 10. sz. alá.** Fájós fogak gyógyítása. Tartós fogtömések. Foghuzások (altatásban is). Szájpadlás nélküli műfogak, aranyhidak, koronák. Jól használható fogszorok elkészítése és behelyezése. **Jótállás mellett mérsékelt szabott áron. Vidékiek félnap alatt megkapják műfogalkat.**

Fővárosi Orfeum
VI., Nagymező-utca 17. sz. Waldmann Imre igazg.

Leroy-Palma-Bosco
egészen új illúziók.

Dr. Angelo Dick
élő porcellánjai. a csodakutya, és további 15 attrakció. Kezdeté 8 órakor. Legközelebbi délutáni előadás vasárnap, március 10-én, mérsékelt helyárakkal.

STEINHARDT MULATÓ
Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.
Ma és mindennap: Kezdeté 1/2 8 órakor. Ujdonság! 11 órakor.

OLVASSA A KIS UJSÁGOT!
Budapesti életkép, irták Glinger és Taussig. Fordította Steinhardt. 9 órakor. **HAJLÉKTALANOK MENHELYE.** Bohózat. **STEINHARDT és HUNYADY új kuplékkal.** Vasár- és ünnepnapokon délután mérsékelt helyáru előadás. Kezdeté fél 4 órakor. Ejjel után a remek téli kertben Sárközi Pista zenekara, cabaret- és táncz. belépti díj nélkül. Jegyek: d. e. 10-1-ig és d. u. 3-6-ig a mulatóban és egész nap a Hirsch féle nagytözsdeben és a Hungária-fürdő pénztáránál kaphatók.

ROYAL-ORFEUM
ERZSÉBET-KÖRÚT 31
110-22 : TELEFON : 110-22

Ma szerdán, március 6-án, éjjel 12 órakor **nagy cabaret előadás**
40 szenzációs ének- és tánc attrakció. Előadás után: **nagy muri**
rendezi a Magyarországi Artista Egyesület. Fellepnek Budapest legkiválóbb artistái.

FOLIES CAPRICE
Téli helyisége: Révay-utca 18. szám. Igazgató: Koletti Henrik. Főrendező: Rott Sándor. Telefon: 14-22. Előadás kezdete 1/2 9 órakor.

11 órakor! Ma Ujdonság!
„Gezähmte Bestien“
Bohózat 1 felvonásban. Irtá: Trebitsch Sándor. Ezt megelőzi 9/2 órakor:
„Modern Massage“
Jegyek elővételben kaphatók: Folies Caprice Révay-utca 18. d. e. 9-1-ig és d. u. 3-6-ig, Hirsch nagytözsde Andrassy-ut 19. és Soronyi nagytözsdeben Rákóczi-ut 1. 12 óra után az 1-50 emeleti „Casino de Parisban“ teljesen új műsor a világ legelső táncz-attrakcióinak felléptével.

„Altvater“ Gessler Budapest

TROCADERO Telefon 15-10
VII. KIRÁLY-UTCZA 77. Pénztárnyitás 5-ker
NEMZETKÖZI KABARET.
A szezon legpompásabb variété műsora. Minden szám Budapesten eddig még nem látott attrakció.
Albert Böhme szalonhumorista. — The 3 Hardins zenés jelenet. — Sisters Kelly angol ének- és tánczekettős. — Vally Valborg dán operette diva. — Huss Edelweiss tiroli énekesnő. — Stallparfüm vigjáték Aug. Neihardtól. — A tolvaj Oktava Mirbeau szenzációs jelenete. — „Taubengasse 10“ Rudolf Oesterreicher bohózata. 12-1 óráig 16 táncz attrakció fel- lépte szabad bemenettel. — 1-5-ig kerénpálya verseny cí- lépte szabad bemenettel. — Königinel Andrassy- gányzenekar kísérettel. Jegyelővétél Zíper és Königinel Andrassy- ut 4. szám. Kezdeté 8/2 órakor.

ROYAL-ORFEUM
ERZSÉBET-KÖRÚT 31
110-22 : TELEFON : 110-22
Este 8 órakor **a fényes új márciusi műsor.** Ma, szerdán, március 6-án és holnap, csütörtökön, március 7-én **MAX PALLENBERG** visszavonhatatlanul **UTOLSÓ** felléptei. Azonkívül: **Antonett és Grotk.** — **Berg Brothers.** **Récsey Mariska** csoda elefántjával és az összes új márciusi attrakciók.
A téli kertben **Royal-Cabaret.** Belépődíj 1 óráig 1 korona 1 óra után nincs belépődíj. **Kuko Vince** és zenekara hajna- lig muzsikál. 40 új, szenzációs ének- és táncz attrakció.
Ma, szerdán, március 6-án éjjel 1 órakor **nagy MURI** — a Royal-Orfeum összes helyiségeiben, rendezi a Magyarországi Artista Egyesület, Fellepnek a budapesti mulatók összes kiválódságai.

BRISTOLSZÁLLÓ
Legmodernebb berendezés
Fényes társalgótermek
Naponta tea hangverseny

DUNAPART - BUDAPEST

Kiváltunk
ZÁLOGBAN
levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegye- ket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.
MANNHEIM SIMON ÉS FIA
Budapest, IV., Párisi-u. 5.
..... (Főpostával szemben) .....

Benes Károlyné
VI. ker., Teréz-körút 26. sz. alatt levő elsőrangú angol és francia női divattermével kap- csa csodálatos csodálat
szabászári- és varrodatanintézetében
a beiratások a XII. k. tanfo- lyamra megkezdődtek és na- ponta d. e. 10-12 ig. d. u. 2 óratól 6-ig eszközölhetők.

SZÉN, KOKSZ nagyban és kicsinyben
SALAMON JAKAB és T^a czégnél Budapest,
Y., Erzsébet-tér 5. szám.
TELEFONSZÁMOK: 12-98, 73-97, 73-98, 72-98. TELEFONSZÁMOK: 73-96, 73-97, 73-98, 73-99.

GUMMI-HALHÓLYAG ÓVSZER Valódi angol és francia különlegességek. **PESSAR-OCL.** orvosiag rendelve 3, 5, 6, 8, 11 kor. darabja. — 3 darabnál 20% engedmény.

NAKIRA törv. védett, valódi indiai paragummi férfikülönlegeség tucattja 12.—korona. 3 tucattal 20% engedmény. **UTERUS-SPRAI** feltétlen megbízható női fecskendő különlegesség 14 kor. **BIDET 10, 16, 20, 24 Kor.** orvosiag rendelve 3, 5, 6, 8, 11 kor. darabja. — 3 darabnál 20% engedmény.

IRRIGATOR 3 K és feljebb. Képes árjegyzéket rendkívül érdekes tartalommal kbl. 1000 ábrával ingyen bérmentve és diszkrétan küldünk. **VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben. MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben.**

Pontos címre és a vörös keresztre ügyeljünk.

Déli jég- és Viszontbiztosító Társaság
Triesztben.

Az igazgatótanács ezennel tisztelettel meghívja a társasági részvényeseket az 1912. márczius 20-án, szerdán délelőtt 11 órakor a cs. és kir. Adria Biztosító Társulat Triesztben, Via Valdirivo 2. sz. a igazgatósági termében megtartandó

rendes közgyűlésre.

NAPIREND:

1. Számadási jelentés és mérleg az 1911. üzletéről.
2. Számvizsgálók jelentése.
3. Az évi számadás helybenhagyása.
4. Az alapszabályok megváltoztatása.
5. Választások az igazgatótanácsba.
6. Két számvizsgáló és egy helyettes számvizsgáló választása.

Ama tisztelt részvényesek, kik a közgyűlésen részt szándékoznak venni és legalább 5 részvényrel bírnak, felkértem, hogy részvényeiket a társasági alapszabályok 15. paragrafusára értelmében legkésőbb 8 nappal megelőzőleg, vagyis f. évi márczius 12-ig a társaság pénztáránál vagy képviselőitől: Bécs, Budapest, Prága, Milánó, vagy a cs. kir. szab. osztr. Laenderbanknál Bécsben letétbe helyezni sziveskedjenek.

Trieszt, 1912. márczius 2.

Az igazgatótanács.

Világhírű eredeti angol The Champion és Premier

kerékpárokat dupla harangcsapágyval és szabadonfutóval, 3 és 5 évi jótállással, minden arcfelémelés nélkül szigorúan az eredeti gyári áron havi 12 és 15 koronás részlete adjuk és kerékpár-alkatrészeket az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncokat, konuszokat és esztrómet orrú forralmunk követeztében melyen lezártított nagyban eredeti gyári áron szállítunk vidékre is barnova

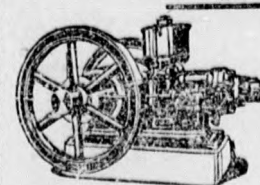
LÁNG JAKAB és FIA

kerékpár- és alkatrész nagykereskedők
Budapest, VIII. kerület, József-körút 41. szám.
Fióküzletek: Baross-tér 4. és Budán: Margit-körút 6. Diszárjegyzékünk 1000 képpel kerékpár- és alkatrészéről ingy. és bérn.

EREDETI SVÉDORSZÁGI SZAB. ROBUR

NYERSOLAJMOTOR

számtalan előnyeivel fogva a világ legjobb üzemgépe 200-300 lóerőig.

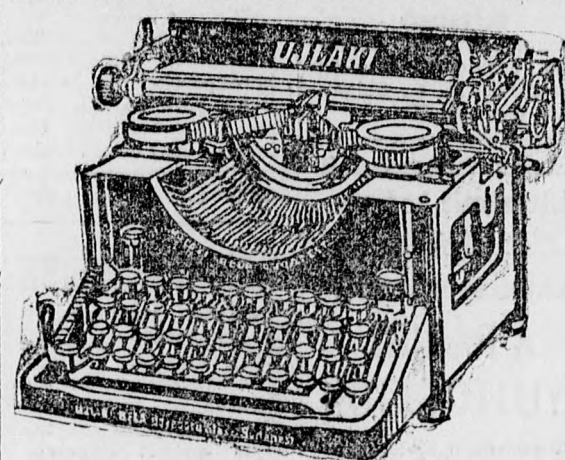
Malomüzemre, iparvállalatoknak, mindennemű gazdasági és cséplési célokra legjobban ajánlatik. **Üzemhőteltség 1 1/2 fill.** Pénzügyi ellenőrzés

nincsen. Használt gőzgépek, motorok becsereketnek. Kedvező részletfizetés. — Teljes jótállás. Árjegyzékkel és szakszerű felvilágosítással szolgál:

LANDLER ÖDÖN

motortelepe, Budapest, VI., Lovag-u. 2

Részletfizetésre is!

Amerikai redőnyös íróasztalok. — Összerakható könyvszekrények. — Angol bőrgarnitúrák. — Redőnyös aktaszekrények. — Teljes írodahaberendezések.

UJLAKI BÉLA modern amerikai írodahaberendezések, Budapest, VII., Erzsébet-körút 28. sz. Árjegyzék ingyen. Telefon 122-60.

FÉRFIAK NEMI BAJAIT

hugyszervi bajokat, syphilit, önfertőzésből származott idegbajokat, különösen pedig a **férőgyengeség** (impotencia) **makaos alakjait**, melyek már más kezeléssel dacoltak, meglepő eredménnyel gyógyítja racionálisan kombinált módszerével számos évi gazdag tapasztalatai alapján

Dr. FABINYI

szpecialista, v. kórházi orvos (a nemi betegnek osztályán)
Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető. Levelekre díjtalan válasz. — Kívánatra gyógyszerek.
Rendelés: 9-3, este 5-7-ig.
Budapesten, Rákóczi-út 8/a.
(Lépesóházi bejárat.)

Bank és Pénzváltó r.-t.

Budapest, V. ker., Tükör-utca 3. szám.
Lakásberendezési vállalata
V., Nádor-utca 4. sz. (Mérleg-u. sarok).
Állandó butorkiállítás.

Kaphatók szebbnél-szebb kivitelben teljes lakásberendezések, butorok, keleti szőnyegek, festmények, francia és bronz-dísz tárgyak, csillárok kövolyas fizetési feltételek mellett **Orlasi választék! Mérsékelt árak!** Lelkiismeretes kiszolgálás!

CIMBALMOT

10 koronás részletfizetésre 10 évi jótállás mellett, az általánosan elismert legszolidabb kiszolgálásáról híres

Reményi Mihály

cséng, a magyar kir. zene-akadémia házi hangszerkészítője szállít, illi
Budapest, Király-utca 58.
Kérjen árjegyzéket és prospektust.

DARANYI LEGUJABB MODELLEŰ Számoló

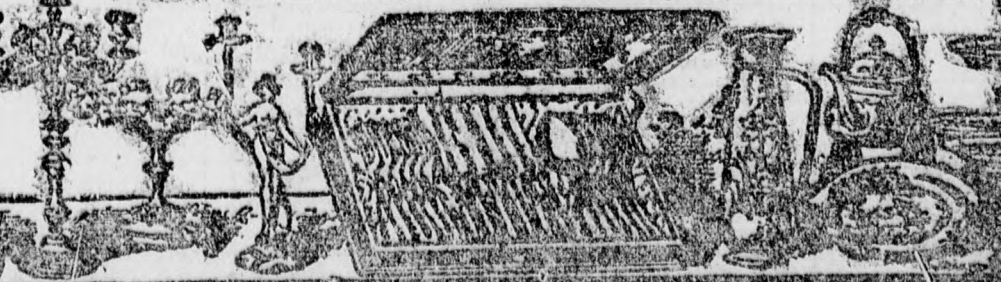
ES LÁTHATÓ-ÍRÁSŰ **összeadógépei**

nem szorulnak reklámra. **DARANYI MIKSA** díjmentes bemutatás az ország bármely helyén. Telefon 139-54. Budapest, VI., Váci-körút 37.

ÉVŐESZKÖZÖK

EZÜSTBŐL ES ALPACCA EZÜSTBŐL, **DÍSZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK** A LEGELŐNYÖSEBBEN

POLGÁR KÁLMÁN MŰSZERTELEPÉS **BUDAPEST, VII. Erzsébet-körút 29. sz.**

VIDEKI MEGBENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDÍTUNK. **ÁRLEGYSÉG 2000 ÁBRÁVAL BÉRMENTVE KÜLDÜNK.**

E hirdetés rovattban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűből 4 fillérrel, kompakt betűből szedve 6 fill. rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovattban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűből 4 fillérrel, kompakt betűből szedve 6 fill. rel fizetendő.

Pénzszekrényeket
tűz- és betörésmenteseket ajánl Budapesti Pénzszekrénygyár. Mintaraktár V. Széchenyi-utca 7. Gyár IX., Rákos-utca 4. szám. Telefon 116-40. 11261

Delila
levele van kívánt helyen Postrestante.

Férjhez menni óhajt
26 éves kath. árva 180000 vagyonnal 38 éves francia k. a. 100.000 vagyonnal 22 éves csinos török hölgy 100.000 vagyonnal valamint még sok száz vagyonos özvegy és hajadon. Komoly ajánlatoknak, ha vagyonnal is, díjtalan felvilágosítást ad Schlesinger, Berlin 18.

Zongorák
180, 260, 500, 700, 2800 K-ig. Pianinok 400, 520, 1000 K-ig részlete is vásárolhatók. Mindenféle javításokat és hangolásokat felállatok. **Kernács,** Szerecsen-utca 33. 12184

Mérlegképes
könyvelő esti foglalkozást keres. Szíves ajánlatokat „S. B.” V., Sziget-utca 4-6., II. 25. alá kérek.

Zongorák,
pianinok átalakítását, hosszú zongorák rövidítését, hangolását, jóállással vállalom. Szerecsen-u. 33. **Kernács.** 12187

Juniperus
(nemes borovicska) 4 literes tartályban 11 korona bértmentve. Csemegekonzervekről árjegyzék ingyen. **Felkai konzervgyár,** Barta József, Felka, (Szepes megye.)

Tiszviselő-otthon
Pensió Budapest, Szentkirály-utca 22., I. em. Lakás penzióval vagy csak ellátás különösen tisztviselőknak. Teljes pensió 135 kor. Ebéd 42 kor. Vacsora 24 kor.

Diszkert kedvelők
kérjenek árjegyzéket az Első magyar diszfonyó-faliskolától. — Tulajdonosa: Copony Ede Körmenben. 120 fajta tülevélű fák, lombfák, sorfák, diszcserejek kaphatók. 6168

Parlamentari
gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépírás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiai tanárok által oktatott szaktananyagok. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyama nyilvánossági joggal. Alapította Markovics Iván 1863-ban. Biztos állás-közvetítés. — Közérvényű egyesületi oklevelek. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Hegedűs Sándor-u. 7., saját épületében; előbb a szemközti Liszt Ferenc-tér 10.) Címre vigyázzunk! — Az Egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezétektől s más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. — Telefon 64-68.

Gyorsírás és gyorsgépírás. A Gyorsíró Társaság szaktanfolyamai lényegesen megújított modern higiénikus új helyiségekben (Andrássy-ut 12.) tartanak. Legalaposabb kiképzés gépírás-magyar- és német gyorsírásban. — Gabelsberger-Markovits rendszer. Bérletkezés naponként. Tandíj igen mérsékelt. Díjmentes tantárgyak: magyar-német helyesírás, „Kartothek” amerikai könyvelési és nyilvántartási rendszer, ússzóadó- és számológépek kezelése. Párhuzamosan esti tanfolyamokat is tartunk. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba juttatjuk **Glogowski és Társa,** (Romington) Budapest, VI., Andrássy-ut 12. szám.

Állások
mindenféle szakmából közzölve vannak az Országos Pályázati Közlönyben. Ingyenes mutatónyom. IX., Üllői-ut 55. (ezelőtt József-körút 38.)

MILLI TELEP NAGYOSZ
KÖZÉPEUROPA LEGNAGYOBB SZÓLO ISKOLA-JA.

Saját gyártmányú fürdőkádkak 16 kor-tól feljebb; fűthető kádak 60 kor-tól feljebb. Elváltalok mindenféle kúszóvízűnyök és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb áron. **LEFKOVICS ADOLF** Budapest, VII., Wesselényi-u. 51/E. Telefon 113-46. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Az Athenaeum Könyvtárban
legújabbban megjelent:
Az életnek, a szerelemnek hatalmas himnusza:
Zola: Pascal orvos
című regénye. (448 o.) Fordította Gerő Áttila. Csinos, elegáns 1 kor. Kötésben..... 1.90
Eddig megjelentek: **Kóbor Tamás:** Komédiák. Novellák (424 old.) **Biró Lajos:** Gicéria. Novellák (448 old.) **Balzac:** A számbőr. Regény (387 old.) Fordította Haraszthy K. **Dickens:** Két város. Regény **Anatole France:** A Pinguinek szigete. Regény **Csehov:** Az orvos felesége. Novellák **Bölsche:** Szerelm az 616k világában. stb. stb.
Mindön kötet ára **1.90** fillér
Kapható minden könyvüzemben, a Kladta az Athenaeum irod. és nyomdai r.-társulat.

30 koronaért
készülnek saját műhelyben mérték után remek szabásban, finom kivitelben divatos férföltönyök vagy felöltők finom szövetekből László Sándor férjiszabómester, Budapest Erzsébet körút 1. sz., I. em. Vidékre posztóminták bérmentve, helyben szabászatot kívánatra házhoz küldöm. 08593

Kitűnő
házikoszt kapható intelligens családnál. Esetleg házonkívül is. V., Sziget-utca 4-6. II. 25.

Illusztrált korrajz a párisi kommunáról!
RÁKOSI VIKTOR
A PÁRISI GYUJTOGATÓK
(A kommun története)
Regényes korrajz
Ára fűzve 6 korona, vászonkötésben 8 korona.
Kapható **LAMPEL R. könyvkereskedése** (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, Andrássy-út 21 és minden könyvkereskedésben.

Kitűnő fegyverek
öröknek, önvédelemre, vadászatra és szobadisznek. Werndl gyalogsági fegyver 5 kor., szurony hüvelylyel 1 K Werndl lovassági karabély 16 korona, Kropatschek-karabély, 8 golyóra tölthető, szuronyal 25 K. fegyverszija 1 korona, töltény darabja 10 fill. Katonai puskaműves által kipróbált jó fegyverek. **Tiller Mór és Társa** udv. szállítóknál, Budapest, Váci-utca 35. Fegyver árjegyzék kívánatra díjmentesen.

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek-tere 3 telemelet. Vétel és eladása **használt és új** polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, őr szobák, angol börgarnitúrák és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillárok. Telefon 32-13. 28593

Nemi bajoknál
hugyszófolys, tripper, kankórák csakis az illetékes Santalcapulák ezelőtt Larioin Capsulák, mint legbiztosabb óvszer mindenki használja. 3 korona betöltéssel ingyen postaköltséggel. Készíti: **Illés Antal** gyógyszerész, Szabadka, és székelyköltsé 16raktár: **Hunnia** szortár Budapest, Erzsébet-körút 56.

Ajtók, Ablakok
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123.
Telefon: 62-89.
Alapított 1886-ban

Pénzt
akar Ön azonnal butorra, zongorára, varrógépekre, kerékpárokra és mindenemű kereskedelmi árukra, akkor forduljon bizalommal csak a régi **Tauber-czéghez,** Baross-tér 17. sz. Telefon: 149-00. 29387

Zálogcédulákat
veszek. Elzálogosított brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszerket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem.

Singer Jakab
ékszerkereskedő **BUDAPEST,**
Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán.

Sas
szállója, IV., Sarkantus-utca 12. Szobák mindenkor jutányosan kaphatók.

Soványtság
Az egyedüli eredménytől kísért háziszor a dr. William Hartly tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek — Hölgyek remek keblet. Hat hét alatt 20 kiló gyarapodásért jótállást. Verszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszer. Kintutvetve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 firt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár **Balázs Mór E. Budapest,** VII., Isván-ut 11. 11/1. Telefon 156-80.

200,000 drb.
disz- és sorfa
különösen szép vadgesztenye, gömbakác, gömbkörös, tölgy, krisztustóvis, juhar stb., valamint különféle szomorufa; ára dronként 60 fillértől feljebb. 1 millió gyümölcsfa minden kelendő minőségben és legbecsebb fajokban 100 drb magasztörzsű alma minőség szerint 25 koronától feljebb 100 drb disz- és sorfa, valamint 100 drb diszbokorból álló gyűtemény 10-15 fajban K 70.-, 50-50 drb-ból álló kor. 40.-. Legjobb süvényesemete: akác és glauditia 1-4 éves 1000 drb minőség szerint 12-70 korona. Fajbaromfi és ezek tojásai 20 legértékesebb fajban; valamint vadász- és diszfácánok és ezek tojásai. Képes főárjegyzéket kívánatra ingyen küld: **Gróf Bathányi Zsigmond uradalmai intézősege Csendlak,** ul. Vas-Ferenczlak. 12196

Rózsafák
Tíz darab kétéves magas rózsató újdonások 20 korona. Tíz darab kétéves legjobb fajok 16 korona. Tíz darab bokorrózsza 7 korona. — Kezeskedem fogamzásért virágzásért. Szállítás utánvétellel csomagolással együtt bérmentve bárhová. Kérje díjtalan gyakorlati tanácsadó képes árjegyzékemet. Ifjabb Wilk kivitelű kerétszete Feketehalom 296.

MAKAY BÉLA
új könyve:
A LÁP VIRÁGA
és egyéb írások

Ebben az új könyvében is megmarad a természet bábajos világában, amelyet nálánál senki sem ismer és nem érez át jobban, de már nem csupán természeti leírásokat és vadászkepeket ad, hanem történeteket is kerekít ki.
Ára 4 korona.
Kapható: **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrássy-út 21, valamint minden könyvkereskedésben.

Soha nem létezett
rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk helyben és vidékre teljes lakberendezéseket, valamint egyes butor-árakat részletfizetésre.
Modern lakberendezési vállalat
Budapest, IV. ker., Gerlóczy-utca 7. sz.
0 iszes butor-album 1 kor.

„Hungária” beszélő-gépek
tölcsérszerűek is kizárólag eredeti első-rangu gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók.
Deményi és Társa
Budapest, VI., Teréz-körút 4. Kérjen árjegyzéket.

„EVIKE”
Első díjnyertes, elsőrendű fehér hímzés remek ajándékul menogrammn bármely méretűvel 5 cm. nagy dísz 30 fillér, utcaja K 3.50. Az összeg és 20 fillér portó átutalványozással németországba küldi.
Berczi D. Sándor
Közönséges nagyiparos Budapest, VI., Dessoefly-ut. 5.

Singer varrógépek
Kerékpárok, grammofonok, hanglemezek legolcsóbban kaphatók

Haban József
Budapest, Almásy-tér 14. javításokat olcsón készít. Képes árjegyzéket ingyen küld.

Zálogcédulát,
brilliantot, gyöngyöt, ékszer, aranyat, ezüstöt és régiséget veszek. Alt-Wien porcellánt, régi bronz csemettárgyakat, szobrokat és olajfestményeket veszek Kertész ékszerész és régiségkereskedő, Király-utca 85. Telefon 95-45 Meghívásra jövőök

Acetylén kezi-lámpa
A legnagyobb sötétségben is 250-300 lépésnyi területet nappali fényben bevilágító.

acetylén-lámpa.
Néltűzőzhető minden vidéki házban. Gyári ára 100 mm-es reflektorral — 4.- K 110 mm-es reflektorral 6.- K 110 mm. reflektorral masszív kiállításban 8.- kor., 1 kg. Calc. Carbíd 70 órai égésre 50 fillér.
LANG JAKAB ÉS FIA
Budapest, VIII., József-körút 41. Árjegyzék ingyen.

Késpénzért
vagy hitelképes egyóknak kedvező feltételek mellett szállítok teljes lakberendezéseket vagy egyes darabokat és biztosíthatom, hogy ilyen **olcsón** sehol nem kap modern háló, ebédlő, őr és szalon szobákat stb. Győződjön meg, tekintse meg a szoft raktárakat, itt jutányosan **vehet** a leggyorsabbúttal a legdrágább kivitelű minden fajta **BUTOR**
Nagy Imre
lakberendezési vállalkozó özvegy **BUDAPEST,**
Váci-körút 2. szám
(Bélat Szerecsen-utca 1., I. em.) Árjegyzék ingyen. Album 1 K.